

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.25

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.25

PIK CV

ПАРСИППАНІ, Н. Дж., П'ЯТНИЦЯ, 6 ЛИСТОПАДА 1998

ЧИСЛО 19

VOL. CV

PARSIPPANY, N.J., NOVEMBER 6, 1998

No. 19

Президент України взяв участь у святкуванні 80-річчя проголошення Західноукраїнської Народної Республіки

ЛЬВІВ (УНІАР). — З нагоди святкування 80-річчя проголошення Західноукраїнської Народної Республіки Львів відвідав Президент України Леонід Кучма. Він поклав квіти до пам'ятника Тарасові Шевченкові та на могилу Січових Стрільців. Відвідав музей Михайла Грушевського та Івана Франка, взяв участь в урочистому святкуванні, що відбулося у Львівському театрі опери і балету.

„Громадяни України повинні знати і розуміти, зокрема те, що будь-які намагання змінити політичний курс можуть призвести до тотальних і неконтрольованих катаклізмів“, — заявив Президент України Л. Кучма, виступаючи у Львові на урочистому засіданні з нагоди 80-річчя проголошення ЗУНР. „Лідери ЗУНР, сказав Президент, — зуміли підняти зароди народ, держави — над своїми партійними інтересами, не спокусившись скороминучими кон'юктурними міркуваннями. Чим не приклад для наших політиків?“.

Говорячи про нинішню політичну ситуацію в країні, Л. Кучма, зокрема, зазначив: „Політичного струк-

турування Верховної Ради у справжньому розумінні цього слова так і не відбулося. Жодній політичній силі чи коаліції не вдалося сформувати у парламенті сталу більшість. Відтак рішення приймаються ситуативно. Залежно від політичної кон'юктури або кількості депутатів, чий інтерес зачіпає на даний момент обговорення питання. Міжфракційні бльоки виникають, щоб тут же розпастися, дуже часто домінує неприховане безпардонне лобіювання власних інтересів. Подобається комусь цей висновок чи ні, але за таких умов реальна результативна законотворчість нерідко підміняється нескінченими розмовами, виснажливим з'ясуванням стосунків і намаганням присвоїти собі право судити всіх і вся.

Я не поширюю такі оцінки на весь парламент. Більшість фракцій і депутатів налаштована на конструктивну діяльність і співпрацю з виконавчою владою. Необхідно зробити все, щоб так зрештою і стало. Однак покищо такі наміри бльокуються, неутралізуються

(Закінчення на стор. 6)

Конфлікт навколо Личаківського кладовища

ЛЬВІВ (УНІАР). — Львів відвідав голова бюро національної безпеки Польщі Марек Сівець, щоб особисто проаналізувати ситуацію, яка пов'язана зі скандалом навколо Личаківського військового цвинтаря, де поховані польські воїни. Конфлікт виник у зв'язку з реставрацією польського некрополя. Українську сторону обурили написи: „Захисникам східних рубежів Польщі“, „Невідомим героям, що впали при обороні Львова“. На думку депутатів Міської ради, це „принижує українську національну гідність і носить відкрито провокаційний характер“. Реставрацію припинено до остаточного вирішення всіх ідеологічних нюансів.

У відповідь на це, в деяких польських газетах розвинулася антиукраїнська хвиля, котра ще більше посилюється після актів вандалізму, що були скоєні на цвинтарі та в

польській школі. Львівську зустріч президентів України і Польщі, що була запланована на 1 листопада та котра розглядається як акт історичного примирення двох народів, було перенесено на неозначений час. Як підкреслив М. Сівець, він хотів би знати позицію та аргументи львівської влади, політичних партій, інтелігенції, щоб знати, чи має Польща у цьому питанні спільників. „Мене хвилює реакція людей на подібні акції. Я хочу почути і побачити її особисто“. Тим паче, що немає іншого міста, яке мало б таке величезне значення для динамічного розвитку польсько-українських стосунків. Після зустрічі з міською владою М. Сівець заявив, що Львовом керують люди, які прагнуть співробітництва. В ході переговорів багато гострих кутів було зглажено.

Нові витівки Саддама Гуссейна

У масштабі світової політики останніми днями назрівають події, котрі спроможні зрушити куди більший заколот у світі, як це зробили економічні клопоти в Азії чи Росії. А виглядало, начебто, все починало прибирати вигляду порозуміння, толеранції, компромісу та замирення.

Ізраїльський прем'єр-міністр Бен'ямін Нетанягу та керівник Палестинської самоуправи Ясір Арафат підписали у Вашингтоні тимчасовий договір, який повинен стати першим кроком до відновлення переговорів про замирення на Близькому Сході. Югославський президент Слободан Мілошевіч вирішив уступити перед попередженнями можливого бомбардування з боку Північно-атлантичного оборонного союзу (НАТО) і відтягнути свої війська та поліційні загони окремо-

го призначення з сербської провінції Косово, де вони, поборюючи Визвольну армію албанців чинили жорстокі злочини супроти цивільного населення етнічних албанців. Передові індустріальні країни „великої сімки“ погодились прийняти пропозицію Президента Б. Клінтона допомогти охороняти вразливі, але в основному економічно здорові країни від можливих зрушень їхньої валюти і бірж, спричинені розладом економічних систем не в їхніх країнах.

Беручи це до уваги, громадськість ЗСА включно з Президентом Биллом Клінтоном, мала нагоду зосередитись на домашніх справах менш загрозливих подій — виборів, злету космічної ракети „Дісквері“ з 77-річним астронавтом-ветераном Джоном Гленом,

(Закінчення на стор. 6)

Підписано спільну заяву міждержавної комісії

За підсумками 4-го засідання комітету з питань зовнішньої політики Українсько-американської міждержавної комісії підписано спільну заяву, як повідомило агенство УНІАН. На прес-конференції спеціальний радник державного секретаря ЗСА з питань нових назалежних держав, посол з особливих доручень Стивен Сестанович повідомив про створення в рамках комітету двох робочих груп, одна з яких розглядатиме питання нерозповсюдження ядерної зброї, а друга — питання двосторонніх відносин.

Дипломат констатував „одностайність поглядів“ України та ЗСА з основних питань міжнародної по-

літики. За його словами, в ході засідання визначено галузі, в яких можлива активізація економічної співпраці. С. Сестанович повідомив, що з ратифікацією Конгресом ЗСА угоди про мирне використання ядерної енергії можна буде започаткувати проєкт, який фінансуватимуть ЗСА. Його мета — диверсифікація поставок ядерного палива в Україну. За його словами, цього року в ЗСА заплановано проведення конференції з питань ядерної торгівлі та обміну в галузі ядерної енергетики. С. Сестанович вважає, що приєднання України до режиму РКТ і завершення переговорів

(Закінчення на стор. 3)

ГРОМАДСЬКІ ПОДІЇ

Відбудеться Конвенція УАКРад

ВОРРЕН, Миш. — Тут у суботу, 21, і в неділю, 22 листопада, в готелі та конференційному центрі Ван Дайк Парк, 31800 Ван Дайк авеню, відбудеться 4-та звичайна Конвенція Української Американської Координаційної Ради із звичайним порядком на-рад.

У суботу, 21 листопада, по полудні відбудеться панель на загальну тему: „Українська діаспора у ХХІ столітті“, зокрема будуть висвітлені актуальні питання політики, культури, освіти, Церкви, Союзу і єдності в громаді. Панелісти — д-р Микола Григорчук, д-р Ярослав

(Закінчення на стор. 6)

■ ХТО ІЩЕ ХОЧЕ
БУТИ ПРЕЗИДЕНТОМ?
Стор. 5
■ В УКРАЇНІ ВЛАДА

НЕУКРАЇНЬКА.
Стор. 5
■ ШУКАЄТЕ, ДЕ
МЕШКАТИ НА

СТАРОСТІ ЛІТ8 —
НЕМА ТО КРАЩЕ, ЯК
НА СОЮЗІВЦІ!
Стор. 7

■ ПО КОМУ
ДЗВЕНЯТЬ ДЗВОНІ?
ГОЛОД-33!
Стор. 8 і 15.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Б. Тарасюк візьме участь у засіданні Комітету міністрів Ради Європи

КИЇВ (УНІАР). — Міністер закордонних справ Борис Тарасюк 3 листопада, від'їхав до Страсбургу, де відбудеться чергове засідання Комітету міністрів Ради Європи. Перед засіданням Комітету відбудеться неформальна зустріч керівників делегацій країн-членів Ради Європи, яку, за інформацією Міністерства закордонних справ України, буде присвячено розв'язанню конфлікту у Нагорному Карабаху. У ній візьмуть участь міністри закордонних справ Азербайджану та Вірменії.

Під час засідання Комітету міністрів Ради Європи Б. Тарасюк проведе двосторонні зустрічі з Генеральним секретарем Ради Європи та міністрами закордонних справ Ірландії, Румунії, Хорватії і державним секретарем Португалії.

Міністер закордонних справ України також візьме участь в офіційній церемонії відкриття нового Європейського суду з прав людини, який замінить існуючі контрольні механізми Європейської конвенції з прав людини, Європейську комісію з прав людини та Європейський суд з прав людини.

Українські спостерігачі працюватимуть в колишній Югославії

Україна готова надіслати до складу місії ОБСЕ в Косово 50 українських спостерігачів, — повідомив на прес-конференції перший заступник міністра закордонних справ України Антон Бутейко. За його словами, на сьогодні вирішується „два моменти: фінансування відправки і запевнення безпеки спостерігачів”. А. Бутейко повідомив, що в ході 4-го засідання Комітету з питань зовнішньої політики Українсько-американської міждержавної комісії розглядалися питання щодо ситуації в Косово. Сторони дійшли до взаєморозуміння щодо подальших кроків з врегулювання цієї ситуації. „Україна від самого початку наполягала на врегулюванні конфлікту на підставі резолюції Ради безпеки ООН і вважає, що Югославія має їх виконувати”, — зазначив А. Бутейко.

Американські природоохоронці запропонували проєкт для нафтового родовища в Україні

Проєкт вивчення екологічного стану Пасічнянського нафтового родовища на Івано-Франківщині започаткувала Агенція охорони середовища ЗСА, — повідомив на прес-конференції співробітник агенції Чарльз Брешер. За його словами, проєктом передбачено подальше освоєння родовища, на якому нафту добувають вже понад 100 років. Ч. Брешер зазначив, що проєкт є демонстраційним, його погоджено між урядами двох країн. Він також поінформував, що в Україні, крім цього проєкту, агенція здійснює проєкт реєстрації пестицидів в областях, а також вивчає стан здоров'я дітей в Маріуполі. Співпраця Агенції охорони середовища ЗСА з Україною стала можливою завдяки підтримці Мінекобезпеки України, ВАТ „Укрнафта”,

Івано-Франківської обласної державної адміністрації, Програми розвитку ООН. Після закінчення робіт проєкт пройде державну екологічну експертизу у Міністерстві екологічної безпеки України.

Л. Кучма — про можливість коригування співпраці з МВФ

КИЇВ (УНІАН). — Україна під час переговорів з представниками місії Міжнародного валютного фонду вестиме розмову „про пом'якшення програми співпраці з ним”, — наголосив Президент України Леонід Кучма під час відвідань в п'ятницю Українського фінансово-економічного інституту в місті Ірпін. За його словами, це, зокрема, передбачає „емісійні заходи, які в жодному разі не мають вплинути на інфляційні процеси”. При цьому Президент зазначив, що в результаті аналізу статистики „ми можемо стверджувати: якщо гроші були зв'язаними, вони не призвели до інфляційних очікувань”.

Водночас Л. Кучма зазначив, що під час зустрічі в четвер зі слухачами Академії державного управління він не робив заяв щодо емісії, і його „виступ з цього приводу можна розглядати лише на рівні дискусії”. „Це не означає, що сьогодні або завтра буде прийнято рішення про емісію”, — сказав глава держави, підкресливши, що рішення з цього питання буде прийнято на підставі рекомендацій фахівців.

Буковина святкує 80-річчя Народного віча

ЧЕРНІВІЦІ (УНІАР). — У вівторок, 3 листопада, Буковина святкувала 80-річчя Буковинського віча, яке відбулося у Чернівцях 1918 року і оголосило про відлучення української землі від Австро-Угорської імперії і воз'єднання її з Україною.

У понеділок, 2 листопада, на Яровиці одній з вершин Українських Карпат, з нагоди цієї історичної дати встановлено і освячено сталевий хрест.

Президент України Леонід Кучма і голова Верховної Ради Олександр Ткаченко привітали жителів Чернівецької області з нагоди 80-річчя Буковинського віча.

Запоріжжя оголосило „війну” злочинцям

У Запорізькій області тривають спеціальні оперативно-профілактичні заходи органів внутрішніх справ зі стабілізації криміногенної ситуації в регіоні. Як повідомили в МВС України, за три доби міліція розкрила 542 злочини; порушено 322 кримінальні справи, в тому числі 17 щодо ватажків та членів організованих злочинних угруповань. За скоєння злочинів затримано 190 правопорушників, з яких 15 — члени злочинних угруповань, а також понад 80 осіб, котрі переходили від правосуддя. У злочинців вилучено 33 одиниці вогнепальної зброї, майже тисячу набоїв, 15 гранат, 2 кілограми вибухівки та понад 38 кілограмів наркосировини. У сфері економіки викрито 66 злочинів, зокрема 13 розкрадань у великих і особливо великих розмірах. У Запоріжжі викрито

організовану злочинну групу в складі посадових осіб трьох великих місцевих заводів, які, зловживаючи службовим становищем, спільно з працівниками комерційних банків конвертували та перерахували за межі України майже 0,5 млн. дол. Триває перевірка діяльності 61 фірми, підконтрольної організованим злочинним групам, а діяльність 10-ти з них припинено. У злочинців вилучено 360 тисяч гривень, накладено арешт на майно вартістю 120 тисяч гривень.

Аварія „Зеніт-2” сталася через неполадки в обчислювальній системі

Спільна українсько-російська комісія закінчила розслідування причин аварійного пуску ракетносія „Зеніт-2” з космічними апаратами „Глобал стар”, що відбувся 9 вересня ц. р. Як повідомили в Центрі інформаційних зв'язків ДКБ „Південне”, згідно з висновками комісії, аварія ракетносія сталася через відмову системи управління, спричинену послідовним відключенням двох каналів бортової цифрової обчислювальної машини (БЦОМ): ч. 3 — на 248-ій і ч. 2 — на 270-ій секунді польоту — з подальшою реалізацією аварійної циклопрограми каналом ч. 1 До відключення каналів ч. 3 і ч. 2 спричинили два одиничні збої у каналах БЦОМ в поєднанні з прийнятим алгоритмом, згідно з яким одиничний збій кваліфікується як відмова каналу. Комісія розробила рекомендації з розробки алгоритму захисту каналів БЦОМ від одиничних збоїв з обов'язковою реалізацією його на подальших пусках РН „Зеніт-2” і вжила ряд заходів, спрямованих на підвищення надійності подальших пусків.

Кордони України порушують мігранти з інших країн

Протягом однієї доби українські прикордонники затримали 151 порушника. Як повідомили у прес-службі Прикордонних військ України, лише на ділянці Мукачівського прикордонного загону відділ, за інформацією місцевих жителів, затримав на околиці одного із сіл 24-ох громадян Шрі Лянки. Інший прикордонний наряд на цьому саме напрямку поблизу кордону затримав 44-ох громадян Афганістану. Ще одну групу нелегальних мігрантів затримали прикордонники Харківського загону прикордонної контролі у пункті перепуски „Куп'янськ”, на кордоні з Росією: 19 громадян Афганістану їхали в потязі „Акмола — Київ” з фальшивими запрошеннями для вступу у навчальні заклади України. Після розгляду, нелегалів буде передано російській стороні. За повідомленнями пресслужби, у Львівському та Мукачівському прикордонних загонах зараз перебувають та чекають вирішення своєї участі понад 200 нелегальних мігрантів. Крім того, в купе одного з вагонів потягу „Санкт-Петербург — Львів” прикордонники виявили вісім ікон приблизно XVIII століття. Під час паспортної контролі в пункті пропуску „Удрицьк” на Волині старовинні ікони було виявлено в матраці. Ніхто з пасажирів купе не визнавав ікони своїми.

ТІЛЬКИ ФАКТ

Київська міська організація Української Національної Асамблеї пікетувала посольство Польщі в Україні. Представник провуду УНА в Києві і Київській області Ігор Мазур пояснив, що члени УНА пікетують посольство Польщі в зв'язку з відкриттям у Львові меморіалу „Орлятам”, які боролися проти Української держави в 1918 році.

У північній частині Чорного моря завершився другий етап регіональних навчань „Сі Бріз - 98”, що включав у себе берегову і морську фази. Від 1 до 4 листопада проходить третій етап навчань „Сі Бріз - 98”. У цей період планується аналіз підведення підсумків маневрів. Крім того, відбудеться мала олімпіада, в ході якої поміряються силами моряки України, ЗСА, Греції, Туреччини та інших країн. У середу, 4 листопада, кораблі учасники покинуть Одеський порт.

Створено національний видавничий дім створено з ініціативи концерну „Правекс” та політичної партії „За красиву Україну”. Голова його правління Володимир Кацман зазначив, що видавничий дім створено з метою підтримки регіональних друкованих засобів масової інформації. В установчому засіданні взяли участь 38 головних редакторів регіональних ЗМІ, які представляли 14 областей, м. Севастополь та Крим.

Обов'язкова сертифікація послуг громадського харчування, які надаються суб'єктами туристичної діяльності на території України, буде введена з 1 липня 1999 року. Державним стандартом спільно з Державним комітетом туризму розроблено єдині правила проведення робіт з сертифікації послуг громадського харчування, які базуються на існуючих міждержавних стандартах щодо безпеки харчових продуктів для споживачів.

Працівники Луганської митниці передали до обласного краєзнавчого музею колекцію старовинних монет, орденів та медалів, які були конфісковані у громадян, котрі намагалися контрабандою вивезти їх з України. Завдяки діям митників експозицію музею було поповнено 2 тисячами експонатів

Перший в Івано-Франківській області притулок для неповнолітніх відкрився у п'ятницю в обласному центрі. Це колишній дитсадок, який відремонтували й облаштували Міська Рада та молодіжні організації міста. У притулку перебуватимуть діти віком від 3-ох до 18-ти років. Першими його відвідувачами стали 10 дітей з неблагополучних сімей.

Хоча точну кількість бідних в Україні не визначено, але за деякими джерелами бідні становлять майже половину населення країни. Це люди (25.9 млн. чол.), середньорічний прибуток яких нижчий від межі малозабезпеченості. За іншими джерелами, до бідних можна віднести 80 відсотків населення України.

ТЕМА ТИЖНЯ

Чи врятують ЗСА Росію Єльцина?

Ярослав Гайвас

Зовсім закономірно фінансово-господарське заломання південно-східних азійських держав, що почалося в липні 1997-го і вразило тяжкими наслідками значну частину світу, охопило також Росію. Розхитана економіка, несправедлива приватизація, у висліді якої постала кляса небувалих багатіїв, що її тепер називають — олігархія, яка захопила державну владу, а накінець сама влада на чолі з президентом Єльцином, не опертая на ширших суспільних силах, не могли ані не допустити до цього, ані, коли це вже сталося, опанувати ситуацію.

Господарське заломання в Росії пішло бурхливим темпом, і скоро стало очевидним, що тільки інтервенція якоїсь поважної міжнародної сили та її конкретна допомога можуть по-радити в цій ситуації.

Взявся до цього Вашингтон, бо він єдиний міг це зробити. А взявся, бо це є у його життєвих інтересах.

Почалася ця криза в Таїланді, саме в розпалі господарської активності країни, і тому вважали спершу, що це льокальний, проминаючий епізод. Навіть Президент Клінтон висловився публічно у цьому сенсі. Однак заломання поширювалося на інші країни цього обширу, хоч ще декілька років перед тим їх називали „азійським господарським чудом”: Південну Корею, Індонезію, Малайзію, Сінгапур, навіть Філіппіни. Це набувало небезпечних масштабів і Вашингтон, який має найбільшу силу в Міжнародному валютному фонді, домігся невідкладної допомоги трьох країнам, на яких найбільше залежало ЗСА і які були в найгіршому стані: Південній Кореї, в якій стаціонує понад тридцятитисячна збройна сила ЗСА, відтак Таїландові та Індонезії. МВФ заангажував у цій акції понад 100 блн. дол., чим зменшив свої диспозиційні фонди. Однак і ці величезні суми не змінили ситуації, у значній мірі через помилки керівництва фонду, яке повністю залежало від Вашингтону. Отже, рішення фонду не були ефективні і не стримали поглиблення кризи у світі. Проте Вашингтон так далеко зайшов у допомогівих акціях, що назад вертатися не можна. ЗСА робить усе можливе для стабілізації світової економіки, оскільки цілком дозріли до того розмірами своєї господарки, яка вже діє у світових вимірах — своїми фінансами і своїми господарськими кадрами. Азія стає найважливішим економічним партнером ЗСА.

Коли ж цього року почалося

таке саме заломання в Росії, коли її валютні резерви виявилися недостатніми для покриття кредитових платностей, то Президент Клінтон знову перебрав у свої руки ініціативу фінансового врятування Росії Міжнародним валютним фондом. Притягнув він до співпраці Німеччину, бо вона є найбільшим у світі кредитодавцем Росії. Німецькі капітали, переважно у формі короткочасних позик, перевищують 30 блн. дол., і їхня невикладність була б для вкладників чималим лихом. Крім господарсько-фінансових аргументів для допомоги Росії, ЗСА мають ще й інші. Господарська криза в Росії сильно загрожує авторитетові президента Єльцина. А Вашингтон тісно зв'язаний з ним та його режимом, тому мусить димати про президентські вибори в Росії 2000 року. Опозиція Єльцинові в Росії в Росії подвійна. З одного боку — ліва більшість у Державній думі, з другого — екстремістичні правоімперські угруповання. Одні й інші хочуть повалити режим Єльцина і відбудувати імперію. Єльцин, на думку Президента ЗСА Клінтона, є гарантом проти цього. Ось як висловився про це Президент Клінтон у своїй промові в Пекінському університеті: „Після упадку Советського Союзу Росія мала заново визначити свою сутність. Чи покладеться вона на здібності російського народу і в партнерстві співпрацюватиме зі своїми сусідами для великого майбутнього? Пам'ятимиме погані справи в останніх двадцяти років чи знову повернеться на шлях військової могутності за рахунок своїх сусідів? Вони обрали перше. І світ є кращим місцем”. Ну що ж, блаженні віруючі. Українці та інші народи — сусіди Росії, мають на це інші погляди.

Становище Росії залежить не тільки від Єльцина і його оточення. Розходження між ним та російським суспільством загострюються. Він не має твердої соціальної бази, не знайшов порозуміння не лише з робітництвом та селянством, але і з інтелігенцією, яка традиційно є потугою в російському житті.

Несподівана участь Єльцина у похороні тлінних останків останнього царя, розстріляного большевиками на прямий наказ Леніна, і промова президента на тих похоронах долила оливи до вогню суперечок і протиріччів.

Очевидно, постає питання, як довго у такій ситуації витримає Єльцин? Вимоги його резигнації стають щораз популярнішими. Чи вдасться Вашингтону не допустити до цього?

силь на міжнародній арені, впливу світової фінансової кризи на економічну ситуацію в Україні, відносин між Україною та Росією в контексті виходу з кризи, а також питання співпраці в рамках ГУАМ, хід мирного процесу в Придністров'ї, ситуацію в Косово, співпрацю України з ЕС і НАТО, транспортування каспійської нафти, космічну співпрацю, розширення „харківської ініціативи”, адаптацію договору про звичайні збройні сили в Європі.

АМЕРИКА І СВІТ

З Косово відтягнуто сербські війська

ходив лікування, на вимогу еспанського судді Бальтазара Гарзона.

Джон Глен знов у космосі

ВАШІНГТОН. — Північно-Атлантийський Оборонний Союз (НАТО) відкликав можливість негайного бомбардування Югославії, вирішивши, що президент Слободан Мілошевіч таки дотримується вимог закінчити атакування етнічних албанців і відтягає війська та поліційні загони окремого призначення з сербської провінції Косово. Міжнародні спостерігачі також підтвердили, що велика кількість сербського війська залишила Косово. Хоч НАТО відкликало можливість негайного бомбардування, та не відкликала своєї військової готовності. Натомість представники 16 країн — членів НАТО погодилися залишити діючим на необмежений час попередньо даний наказ готовності, що дозволяє тримати наготові понад 400 військових літаків. Це означає, що головнокомандуючий військами НАТО ген. Веслі Кларк може кожнораз дати наказ бомбардувати — у випадку, якщо б С. Мілошевіч відновив свої „втихомирюючі“ заходи стосовно етнічних албанців у Косово. Президент Білл Клінтон з вдовolenням прийняв ці вістки, але одночасно попередив, що С. Мілошевіч тепер мусить іти далі з даними обіцянками і дати більшу політичну свободу для більшості населення Косово — етнічних албанців.

У Німеччині почалася ера Шредера

БОНН. — Тут у вівторок, 27 жовтня, Гергардт Шредер, член Соціал-демократичної партії, став сьомим післявоєнним канцлером Німеччини та першим керівником країни із членів своєї партії після об'єднання у 1990 році. Під час дуже емоційної сесії парламент голосами 351 до 287 вирішив затвердити Г. Шредера канцлером країни. Гельмут Коль, 68-річний відомий політик, котрий керував Німеччиною впродовж 16 років і в історію увійде як той, що об'єднав країну, першим піднявся, щоб потиском руки поздоровити нового канцлера. Офіційне передання влади першому представникові післявоєнної генерації здійснилося рівно місяць після того, коли виборці великою більшістю голосів проголосували за Г. Шредера вказуючи цим сильне бажання зміни у цій найбільш могутній країні Європи.

Ген. Піночета звільнено з ув'язнення в Англії

ЛОНДОН. — Головний суд Англії в середу, 28 жовтня, визнав, що генерал Августо Піночет має імунітет, який охороняє його від ув'язнення в Англії та видання в Іспанії, де його звинувачують у вбивствах і тортурах людей. Однак судді наказали його затримати до часу внесення апеляції, що повинно б здійснитися впродовж наступного тижня. Суд підкреслив, що 82-річному колишньому президентові Чілі належить імунітет, бо він був головою держави в пору вчинених злочинів. Головний суддя Лорд Бінггам заявив: „Аплікант як колишній керівник держави має право на імунітет від кримінальних і цивільних оскаржень в англійських судах”. Ген. А. Піночета затримано тому два тижні в Англії, де він про-

КЕЙП КАНЕВЕРАЛ, Фла. — Минулого тижня 77-річний Джон Глен після 36 років знову став астронавтом і одним з семичленної залоги космічної ракети „Дискавері”. Відрив від Землі ракети „Дискавері” на її дев'ятиденну науково-дослідну експедицію здійснено після поладнання двох короткотривалих затримок, 29 жовтня в год. 2:19 по полудні. Після трьох днів у космосі найстарший астронавт Дж. Гленн відчувається дуже добре і виконує всі свої обов'язки як повноцінний член залоги. Передаючи свої враження з космосу, він підкреслив повне захоплення красою створення Всесвіту та скріплення своєї віри в Божу величність. Крім того, він провів розмову з учнями трьох американських шкіл і відповідав на їхні дуже цікаві запитання про його самопочуття, порівняння обидвох подорожей у космос та інші.

Наслідки гурагану „Мич”

МАНАГУА, Нікарагуа. — Офіційні чинники повідомили, що понад 7,000 осіб вже загинуло від наслідків цього пізнього в сезоні гурагану „Мич” в країнах Центральної Америки, зокрема в Нікарагуа і Гондурасі. В основному „Мич” накоїв найбільшої біди не сильним вітром, а зливним дощем, який спричинив жахливі повені та зсуви ґрунту. Державні власті у понеділок, 2 листопада, повідомили, що цілі села позникали під зсувами ґрунту. Леонора Рівера, речниця Червоного Хреста в Нікарагуа, заявила, що „число людських жертв напевно значно збільшиться після того, як перестане падати дощ і рятувальники зможуть добратися до тих осель”.

Відбувся Ньюйоркський марафон

НЮ ЙОРК. — Тут у неділю, 1 листопада, відбувся відомий у цілому світі 26-милевий Ньюйоркський марафон, у котрому взяло участь понад 32,000 осіб. Перше місце серед жінок, з часом 2:25-17, здобула 33-річна Франка Фіакконі, котра є першою італійкою, що стала переможницею в цьому марафоні. Серед чоловіків першою (час 2:08-45) знову став цього року 29-річний Джон Кагве з Кенії.

ЗСА розглядають можливості військових наскоків

ВАШІНГТОН. — Уряд президента Білла Клінтона у понеділок, 2 листопада, повідомив, що готовий до військових дій проти Іраку, якщо іракський президент Саддам Гуссейн не відкличе свого рішення про відмову всякої співпраці з інспекторами зброї Організації Об'єднаних Націй. Сам Президент підкреслив, що поступок Іраку є цілковитим ігноруванням резолюцій Ради безпеки ООН і, на його думку, на це треба негайно zareагувати. Офіційні чинники кажуть, що цим разом можливості військових дій розглядаються куди більш серйозно, як це було в серпні, коли Ірак наклав обмеження на непередбачувані перевірки їхніх військових і збройних складів інспекторами ООН.

Підписано спільну заяву...

(Закінчення зі стор. 1)

щодо захисту ракетних технологій сприятиме активізації співпраці України та ЗСА у космічній галузі. Перший заст. міністра закордонних справ України Антон Бутейко, у свою чергу, повідомив, що в ході засідання обговорено питання стратегічного партнерства між Україною і ЗСА, координації зу-

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J. 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svo103@aol.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054
and additional mailing offices.

Передплата на рік \$50.00, на півроку—\$30.00. Для членів УНСоюзу
\$40.00 річно, на півроку—\$25.00. За кожну зміну адреси—\$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати
поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі
виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Редколегія: Раїса Галешко — головний редактор,
Ольга Кузьмович, Сергій Миронюк, Володимир Романюк, Раїса Руденко,
Христина Ференцевич, Петро Часто.

Земля для українців

В Україні, відколи вона стала незалежною державою, на владних верхах, зокрема у Верховній Раді, точаться дискусії про землю. Хто не знає українців, може дуже подивуватися, що ті гарячі дискусії не мають майже ніякого відгому в народі. Страшенно переживають, щоб була не сталася якоїсь фатальної помилки. Ліві депутати, в душі своєї хворої „ідейності“, вважають землю такою надзвичайною цінністю, що вона, бач, не може належати конкретним людям, якимсь там „куркулям“, а тільки „всьому народові“. І на цій лукавій підставі далі обстоюють рабську колгоспну систему. Праві теж записалися фундаментальним аргументом: землю не можна робити предметом купівлі-продажу, бо в цьому випадку вона негайно опиниться в чужих руках, оскільки українські селяни не мають таких грошей, щоб її купувати.

А ті, що в політичному центрі, переминаються з лівої на праву і не знають, на яку ступити. Бо ж справді земля в Україні — особлива цінність, проте з другого боку — якось ніби недемократично забороняти вільну купівлю і продаж.

У результаті Україна, унікальна на світі країна чорнозему, замість створити всій Європі та всій Азії недосяжну конкуренцію у виробництві харчів, сама ледве не голодує. Добре, що в селах ще не повідбирали ті нещасні 25 соток при садибах. Наприкінці XX сторіччя наші селяни, як у феодальні часи, мотиками та лопатами обробляють землю. Слава Богу, що земля така: посадиш дишло, а виросте бричка. Навчилися люди по два врожаї вирощувати. Навіть околиці великих міст пообростали саморобними тепличками. Скільки було б того добра, якби держава забезпечила городників-аматорів фабричними теплицями, запропонувала селянам малі тракторці, іншу фермерську техніку. Це й була б плідна співпраця міста з селом!

Ба — байдужість держави до тієї основи, на якій Україна може утвердитися економічно, неконструктивність парламенту витворили таку негативну атмосферу, що вже й солідні науковці спотикаються на земельному питанні. Мовляв, споживач хоче більше продуктів, доброї якості і дешевших, а селян нічого не цікавить, лише як би дорожче продати.

Ні, мало правди у цій формулі. Земля для українського хлібороба — це щось незрівняно більше, ніж товар і гроші. Земля — частина його душі. Сіючи з долоні зерно і плекаючи зело, він співає або проказує молитву, думає про все високе і чисте, про Бога. Власне, саме тому й стало українське село жертвою безбожної совєтської імперії. Довідуємося з недавнього виступу письменника Сергія Плачинди, що вже після Другої світової війни з лиця української землі щезло 30 тисяч сіл. А з тих, що залишилися, 80 відсотків офіційно зараховано до категорії „обезлюднених“ В тому числі 9,009 сіл визначені як вимираючі. „Ми стали свідками жакливої картини, — стверджує С. Плачинда, — щороку десятки сіл і хуторів зоряються. Те, чого не могли зробити упродовж століть і тисячоліть дикі кочові орди та зграї загарбників — готи, гуни, обри, татаро-монголи, печеніги, половці, ляхи, москалі, німці, большевики — чиниться зараз... Підступно, крадькома формується кляса поміщиків, мільйони гектарів плывуть їм до рук, і ті селяни, що залишилися без сертифікатів, стануть рабами на рідній, на своїй землі...“

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про О-КУ на випродажі

Старість — дуже поганий і пригноблюючий стан, і це так для людей, як і для мертвих предметів, як ось, наприклад, для хати.

Правда, є тут і там надзвичайно старі, античні будівлі, які затрималися з якихось невідомих причин, і ми всі їх подивляємо та далі старанно консервуємо. Однак зробити це із звичайними людським домами, як і з їхніми мешканцями, ніяк не можна, при найкращій волі і при найбільшому зусиллі. А втім, є ще в нашій мові (принаймні була) різниця, й то велика, між поняттями хати і дому. Хата, як хата — як от кожна при дорозі, от така хата, а дім — це щось близьке, рідне, пов'язане із життям майже кожної людини, що цінить і відчуває потребу спільного родинного тепла, спільних переживань, спільних радощів та смутків.

Скільки поетів, новелістів, романістів писали і ще писатимуть на цю тему! Скільки любові до рідного дому у них і у нас усіх, кому пощастило мати в житті свій дім.

Тому, коли приходить у житті такий момент, що треба розпрощатися з тим домом — воно дуже і дуже важко. Звичайно, змушує до цього ота старість, від якої ніхто не може утекти, яка наздоганяє скоріше чи пізніше кожного з нас. Старіється людина, а з нею старіється й дім, в якому вона жила. Немає вже сил та енергії відновити будівлю, помалювати, прикрасити... І немає цілі, коли ти вже один чи одна в цьому домі, а інші члени родини повідлітали як ті птахи, у вирій, і вже не вернуться весною...

На батьківщині, у справді рідному домі, цього ще не можна було так відчувати, як тут, на прибраній землі, на якій доля призначила вік звикати. Тут це — звичайна, буденна справа: діти повиростали, заклали свої гнізда, хтось із близьких помер, а одна самот-

ня стара людина не може проживати у тій хаті, що була її довгими літами надійним притулком, майже „справжнім домом“, і її треба віддати до „старечого дому“.

Й ось прийшла на мене черга. Не стало сил жити далі самій, бачити у колись повних гамору кімнатах пустку... Не стало того бажаного спокою, бо вечірньою порою вам ввижаються ті, що відійшли — чуєте їхні голоси... Це ж бо і їхній дім... Й от треба виставляти „наш“ дім на продаж, а може і на випродаж, бо ж з роками він похилився додолу і годі розраховувати на високу ціну.

Здається, вже до кінця життя, скільки мені там Бог ще дав, буду пам'ятати той день, коли на дереві, в городі перед хатою, появилася таблиця: „На продаж“.

Чи справді? Мій дім, в якому довелося прожити майже пів сторіччя, в якому кожний куточок приносить спогади, і кожний куточок рожі у городі схиляється у привіті? Мій дім, в якому прибиралося стільки пам'яток, картин, книжок, які доведеться тепер кудись діти або приготувати на випродаж, на так званий „гараж сейл“...

А може, разом з домом треба б поставити на випродаж також і ту, що в ньому досі живе і не знає, що далі зі собою зробити?..

Може, треба продати перо, яке досі знало, як писати, а тепер чомусь не всім до вподоби? В останню неділю знову прийшли евентуальні покупці мого дому і, оглядаючи його, робили голосні заваги: „Так, він дуже гарний, але треба і це змінити, і те поправити, і тут добудувати нову частину“...

Я слухала, як покупці плянували все переіменувати, і мені здавалося, що вони заодно змінять не лише мій дім, але і мене, моє писання і моє „Я“. Ми — на випродажі...

О-КА

Святіший Патріарх Філарет освятить виставку художнього мистецтва у Нью Йорку

14 листопада в Українському Інституті Америки відкриється перша виставка Українського художнього мистецтва в Америці.

З нагоди цієї події Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет, який перебуває з візитом до Православної Церкви Київського Патріархату в Америці, прибуде до Нью Йорку, щоб благословити відкриття виставки.

Український народ з давнини славиться видатною релігійною культурою, духовністю та вірою в Бога. Одним з важливих моментів церковної культури є художній розпис соборів, храмів, церков, а також створення неповторних іконостасів та ікон. Тому організатори

ри виставки Олексій та Галина Воскобійники в своїй колекції значне місце відвели картинам на релігійну тему.

Підтримка художнього мистецтва Святішим Патріархом говорить про те, що Філарет високо цінує вплив мистецтва на формування духовного потенціалу українського народу. З відродженням вільної України відроджується і вільна Церква з її історичними традиціями та витоками.

Марія Конд

Українці Фльориди вітали
Патріарха Філарета —
читайте на стор. 15.

ВІДЗНАЧЕННЯ 35-ЛІТТЯ „УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИКА” У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

(ПС УІТ) У неділю, 8 листопада, в приміщенні галерії Українського Освітньо-Культурного Центру заходом Організаційного Комітету ювілейного відзначення „Українського Історика” і Українського Історичного Товариства, відбудеться ювілейний вечір і зустріч з громадянством Філядельфії. Програма складається з трьох частин, а ввечері проводиться проф. Мирон Кий. Основну доповідь на тему: „Український Історик” і сучасні завдання україн-

ської історичної науки” виголосить проф. Любомир Винар, засновник „Українського Історика” й ініціатор Українського Історичного Товариства. У другій частині відбудеться презентація видання „Листування Михайла Грушевського”. Вступне слово на перезентації виголосить проф. Альберт Кіпа. Пляни дальших томів джерелознавчих матеріалів з'ясує д-р Л. Винар. Описля від-

(Закінчення на стор. 19)

Відкритий лист Ради Суспільної Служби при Світовому Конгресі Українці до Президента України Леоніда Кучми

Високодостойний Пане Президенте!

Від першої хвилини, коли це стало можливим, ми докладаємо всіх зусиль, щоб допомагати відродженій Україні. Нашою добровільною працею та матеріальними засобами, які збирали в діаспорі, ми надавали всякого роду гуманітарну допомогу, підтримували освітні та благодійні проекти, опікувалися сиротинцями та лікарнями, приділяли стипендії, влаштовували відпочинкові та оздоровляючі табори для дітей. Ми старалися, по змозі наших сил та засобів, не відкидати ні одного прохання із тих, що масово надходили до нас, і бути готовими допомагати всюди, де це було потрібне.

Однак сьогодні, на восьмому році незалежності Української Держави, ми бачимо, що гуманітарна допомога ззовні, яка б щира вона не була, не зможе покращити становище більшості населення України.

Згадуємо тільки речі, які мусять бути Вам, Пане Президенте, надто добре відомі, — про незабезпеченість старших та немічних, про важку й непроминаючу економічну кризу саме тих людей, на яких повинна опиратися сила й авторитет держави: освітян, охоронців здоров'я, робітничих мас, а зокрема про дітей-сиріт, які просять кусок хліба на базарах, чи вмирають, не доживши й року жуття, бо організм матері, постійно виснажений, неспроможний викормити життєздатну дитину. Говоримо про безконечний відплив громадян високого професійного рівня, які, замість розбудовувати власну державу, удобрюють своїм інтелек-

том чужу ріллю, про сотні тисяч невинних дівчат, яких недоля жене за границю на „заробітки”, які масово платять за це своєю жіночою й людською честю. Говоримо про селян, які ще й досі не можуть стати господарями на своїй землі, хоч світовий досвід показує, що саме індивідуальні господарства дають найбільшу продукцію.

Не є для Вас таємницею, що з року у рік населення України меншає, а це значить: ми вмираємо. Для кого ж ця держава, за яку впали безконечні жертви найкращих синів нашого народу впродовж століть?

Сім років державности, так врочисто відзначуваних, — це вже не „короткий перехідний час” — це вже поважний відтинок, який повинен був дозволити поставити не малі кроки в напрямі встановлення справедливого та цивілізованого ладу. За це відповідає держава та вибрані народом її керівники, і ніхто інший допомогти не може.

Тому й звертаємося до Вас, Пане Президенте, із гарячим закликом та проханням: беріть під увагу в першу чергу життя й можливість розвитку народу — кожного громадянина, який Вам довіряє.

Ми віримо, що взявши до уваги справжні права й потреби народу, Ви зумієте розбудувати державу на заходах справедливості й доброти. Для цього українці мають всі потрібні дані: природні й духовні.

З пошаною до Вас.
Д-р Дмитро Ціпівник,
президент СКУ
Оля Даниляк,
голова СРСС СКУ

Президентіві України п. Леонідові Кучмі та голові Верховної Ради України п. Олександрові Ткаченку

Учасники міжнародної конференції в Празі, присвяченої 75-річчю заснування Високого Педагогічного інституту ім. М. Драгоманова, глибоко занепокоєні фактом відхилення Верховною Радою 7-ї статті проекту Закону України „Про загальну середню освіту”, де йдеться про обов'язкове вивчення в навчальних закладах державної (української) мови. Розцінюємо такий крок як безпрецедентно антиукраїнський, антиконституційний, як дискримінаційний стосовно корінного — українського — етносу Української Держави.

Більшість з нас, учасників конференції, живе поза межами своєї історичної Батьківщини — України. Зберегти власну національномовну ідентичність за обставин ін-

шомовного оточення коштувало й коштує нам неабияких зусиль. Ось чому ми сприймаємо згаданий факт як глибоко образливий, такий, що виставляє Україну й українство хібащо на поглум світового співтовариства держав.

Переконаливо закликаємо вас, вельмишановні Президенте та голово Верховної Ради, зробити все можливе, аби відповідна стаття в Законі України „Про загальну середню освіту” перебувала у відповідності з чинною Конституцією України, аби українська мова в Україні як державна не мала жодних стримів для свого повнокровного, вільного розвитку.

Учасники конференції

До читачів і дописувачів „Свободи”. Будучи справді громадським часописом, „Свобода” не змогла б так широко висвітлювати життя громади, якби не ваші дописи. Однак, ми не можемо вміщувати великих описових матеріалів, особливо з різних громадських подій, як, наприклад, вшанування, відзначення, посвячення, посмертні згадки і т.д. — газетної площі не вистачає для всіх. Тому ласкаво просимо вас дотримуватися наших приблизних рекомендацій до розміру дописів такого роду: **одна сторінка, щонайбільше півтори**. Тоді ми зможемо дати вчасно місце в газеті вашій організації, не дискримінуючи інших. Дуже заохочуємо цікаві фотознімки. Також підписуйте, будь ласка, свої матеріали виразно і подавайте телефони та адресу. Щиро вдячні вам за участь в підготовці „Свободи”.

ПОРТРЕТИ ПРЕТЕНДЕНТІВ

Павло Лазаренко та Віктор Ющенко — потенційні претенденти на крісло Президента України

Недавно майже одночасно було проведено засідання Політради партії „Громада” та збір представників майбутньої коаліції п'яти національно-демократичних партій (Республіканської Християнської партії, Народного Руху, Селянської демократичної партії, Християнського народного союзу та Народно-демократичної партії). Як на першому, так і на другому зібраннях обговорювалося одне питання: кого підтримувати на наступних президентських виборах. У офіційно оприлюдненій інформації керівництво партії „Громада” заявило, що кандидатом на найвищу посаду у державі може бути лише лідер партії, тобто, Павло Лазаренко. Проте громаді не виключають того, що в квітні 1999 року на черговому їх з'їзді може бути узгоджена кандидатура від іншої партії. Ще одним підтвердженням того, що П. Лазаренко має намір взяти участь у президентському марафоні (не виключено, граючи під одного з кандидатів) свідчить одне з останніх його інтерв'ю газеті „Київські ведомості”. У ньому лідер „Громади” стверджує, що владні структури готують на нього замахи, а відтак, мовляв, йому не залишається іншого виходу, як погодитися на участь у передвиборчих перегонах. У той же час, перебуваючи 18 жовтня у Дніпропетровському, Павло Лазаренко заявив: „Я робитиму все, щоб від опозиції на президентських виборах була одна узгоджена кандидатура, здатна здобути перемогу”.

У той же час представники п'яти національно-демократичних партій та партій центристської орієнтації оголосили про те, що вони мають намір підтримати не президентських виборах у 1999 році єдиного кандидата. І хоча його ім'я ще повинен визначити об'єднаний з'їзд, один із учасників коаліції, керівник Республіканської християнської партії Микола Пороський заявив журналістам, що більшість учасників спільного зібрання дійшли думки, що „найгіднішим кандидатом від національно-демократичних сил може бути голова правління Національного банку Віктор Ющенко”. Власне, про головного банкіра як про одного з потенційних учасників виборів Президента 1999 року у владних кулуарах говорять вже давно. Проте дотепер В. Ющенко доволі толерантно вів мову про своє політичне майбутнє. Принаймні, він ніколи відверто не висловлював своїх амбіцій. Однак невідомо, чи зміниться його становище після того, як підтримку його кандидатури оголосять кілька політичних партій.

ПАВЛО ЛАЗАРЕНКО

він пройшов шлях від посади голови колгоспу у Донецькій області до крісла прем'єр-міністра. Його вважали і вважають одним з лідерів дніпропетровського клану. П. Лазаренко був одним з наймолодших керівників Кабінету Міністрів України. Проте його фіяско було таким же швидким, як і сходження на вершину влади. У відставці Лазаренка був зацікавлений не лише нинішній прем'єр, а й певні комерційні структури, які висловлювали своє незадоволення монополізацією людьми Лазаренка газового та алкогольного ринків.

Після відставки Лазаренка розгорнув доволі активну політичну діяльність. Зокрема, влітку 1997 року він очолив парламентарську фракцію „Соціально-ринковий вибір”, а восе-

У 45-річного голови „Громади” була доволі швидка кар'єра у владних структурах. З 1984 по 1996 рік

(Продовження на стор. 15)

ПУБЛІЦИСТИКА

УКРАЇНА МАТИМЕ ВСЕ, ЯКЩО МАТИМЕ УКРАЇНСЬКУ ВЛАДУ

Віталій Карпенко

Останнім часом все частіше і все найістотніше громадяни України ставлять одне перед одним — і самі перед собою — сакраментальне запитання: чому на сьомому році нашої незалежності життя стає дедалі незаможнішим? Знаходяться сили, які тут як тут раденько підсунуть готову відповідь — настільки й підступну, наскільки й брехливу: хотіли незалежності — маєте. Насправді ж на це просте, цілком справедливе у своїй жорстокій оголеності, запитання відповідь дуже складна. Бо є ціла низка причин — об'єктивних і суб'єктивних, — які можуть пояснити нинішній наш жалюгідний стан. Але зовсім не та, яку з такою готовністю намагаються закріпити у суспільній свідомості україноненавистники. Бо — повторю коротку аксіому —

наша неможливість зовсім не від незалежності, а від її недостатності.

То є правда: відразу після розпаду радянської імперії західні фахівці-економісти прогнозували Україні швидке зростання виробництва, оскільки вона мала чи не найвищий економічний потенціал і чи не найкращі інші об'єктивні чинники серед усіх колишніх союзних республік. Український народ, скинувши ярмо поневолення, швидко мріяв, що швидко побудує свій Український Дім і стане в ньому повноправним господарем, заживе заможно і щасливо. Не вийшло...

Можна пояснювати це тим, що перехід від одного устрою до іншого, від командної системи господарювання до ринкової не відбувається водно-

(Закінчення на стор. 15)

Президент України взяв участь...

(Закінчення зі стор. 1)

агресивно непримиренною частиною депутатського корпусу, надто великим розкидом інтересів, нездатністю і небажанням до розумного компромісу та деякими іншими речами, які з цієї трибуни просто не хотілося б згадувати“.

„Суспільство не може нормально жити, а економіка нормально розвиватись у середовищі незгод, різнобою і протистояння“, — підкреслив Президент.

„Ми врегулювали політичними методами нагальні питання, у тому числі досить гострі і неоднозначні з усіма своїми сусідами. Прискорився процес входження нашої держа-

ви в європейське та світове співтовариство. Таким чином на відміну від ЗУНР і УНР, яким довелося бути місцем воєнних дій, відразу ж після проголошення зіткнулися з недружнім оточенням, маємо можливість повністю зосередитись на розв'язанні внутрішніх проблем. Змарнувати її означає злочин перед народом, перед Україною, перед майбутнім“.

„... Наш зовнішньо-політичний курс має бути не проросійським, не проросійським, а проукраїнським. Підкреслюю: проукраїнським, і проводитися в інтересах України, українського народу...“

НОВІ ВИТІВКИ ГУССЕЙНА

(Закінчення зі стор. 1)

непередбаченою несподівано сильною економічною стабільністю та успіхом престижевого і відомого в цілому світі Ньюйоркського маратону.

Однак, ці відносно заспокоїливі події раптово були перервані несподіваним викликом Організації Об'єднаних Націй зі сторони Іраку, котрий заявив, що закінчує негайно будь-яку співпрацю з міжнародними інспекторами роззброєння та припиняє всі їхні дотеперішні дії контролю. Цей новий вибрик Саддама Гуссейна, оприлюднений в Багдаді 31 жовтня, перевершив всі дотеперішні його потягнення, бо в основному зупинив всю контролю над іракськими програмами озброєння.

Нізар Гамдун, іракський представник до ООН, у розмові з репортерами засобів масової інформації у неділю, 1 листопада, уважав за відповідне зазначити, що тепер всі інспектори вийдуть з Іраку. Він також додав, що інспектори не матимуть тепер доступу до жодних забудов чи ділянок, де досі переводили контролювання.

Цього самого дня Рада Безпеки ООН одногосно засудила це рішення Іраку, назвавши його „величезним порушенням“ резолюцій Ради безпеки та договору в люто-

му з Генеральним секретарем ООН Кофі Аннаном. У своїй заяві Рада безпеки стверджує, що Ірак негайно мусить відтягнути своє рішення і „відновити повну та безумовну співпрацю“.

У Вашингтоні реакція, як можна було сподіватися, була швидка. Президент Б. Клінтон скликав на раду Кращої ради безпеки та зазначив, що цього „вчинку Іраку не можна толерувати“. Справа набрала такої важливості, що секретар Департаменту оборони Вільям Коген перервав свою поїздку до Азії та з дороги повернувся до Вашингтону.

Ірак оправдує своє потягнення відмовою Ради безпеки ООН скасувати санкції проти нього. Однак, це в очах міжнародної спільноти не має виправдання, ось чому ніхто з приятелів Іраку не виступив в його обороні. Все ж такі аналітики вважають, що зухвалість С. Гуссейна впродовж останнього року є наслідком двох факторів — невдачі ЗСА, які не здобули підтримки для можливої ще одної військової конфронтації з Іраком, і поїздки Генерального секретаря К. Аннана до Багдаду в лютому для пологдження тодішньої витівки С. Гуссейна.

Відбудеться Конвенція УАКРади

(Закінчення зі стор. 1)

Березовський, д-р Мирон Куропась.

Головним промовцем на бенкеті Конвенції УАКРади буде народний депутат України Михайло Сирота, який, як відомо, зробив великий вклад у затвердження Конституції України.

Народився М. Сирота 17 липня 1956 року в Черкасах у сім'ї вчителів. Вищу освіту здобув у Київському Політехнічному Інституті, де отримав фах інженера-будівельника. Після закінчення в 1985 році аспірантури, отримав ступінь кандидата технічних наук, а невдовзі був обраний членом-кореспондентом Української Академії Наук національного прогресу. Від 1980 року працював у Черкаському Інженерно-технологічному Інституті, де займав посади асистента доцента, декана для праці з іноземними студентами і проректора з навчальної роботи.

У 1994 році був обраний народним депутатом України з Придніпровської виборчої округи міста

Черкас. У Верховній Раді України XIII скликання. У травні 1996 року був обраний головою комісії для опрацювання проєкту Конституції України. За працю над проєктом Конституції України та її затвердженням отримав та її звання „Почесного магістра права“. У Всеукраїнському конкурсі „Людина року“ М. Сирота був визнаний кращим парламентарем 1997 року.

У 1998 році повторно по тій же виборчій окрузі знов був обраний народним депутатом України до Верховної Ради України XIV скликання, де став координатором депутатського об'єднання „Реформинтер“.

Одружений, дружина за фахом економіст. Син навчається на III курсі Інституту міжнародних відносин.

У мистецькій частині бенкету виступлять — мецесопрано Христина Романа Липецька, при аккомпаніюванні Марії Лончини-Лисовської, та гуморист д-р Євген Стецьків.

НІКОЛИ БІЛЬШЕ — ПІД ЧУЖЕ ЯРМО!

Ми, колишні українські політичні в'язні німецьких тюрем і концетраційних таборів, піднесені на душі Божою Справедливістю, відповідало заявляємо, що український народ, виборовши у 1991 році державну незалежність, ніколи більше не піде під чуже ярмо. Ніякий інший народ в людській історії не заплатив за свою свободу стількома мільйонами жертв. Ще забере багато часу, щоб ми належним чином осягнули ту ціну й те осягнення передали наступним поколінням... Святий обов'язок нових поколінь — оборонити віками виборювану самостійну Україну, і якщо виникне потреба — віддати за неї життя...

3 резолюції III Конгресу Світової Ліги Українських Політичних В'язнів
Торонто, 16—18 жовтня 1998 року

Звернення делегатів III Конгресу Світової Ліги Українських Політичних В'язнів до українського народу

Ми, колишні українські політичні в'язні німецьких тюрем і концетраційних таборів, мешканці різних континентів, змушені до цього обставинами Другої світової війни, зібрані на Третньому Світовому Конгресі в Канаді, вітаємо український народ з семилітньою Незалежністю. Вітаємо Президента Леоніда Кучму і Уряд, Верховну Раду та Збройні Сили.

Ми безмежно радіємо, що на світову арену вийшла незалежна Українська Держава, що її синьо-жовті прапори повівають між прапорами всіх інших держав. Однак наша радість не є ще завершеною. В кінці XX сторіччя над Україною вирує вже другий, страшніший від першого, обман. Перший у 1917–20 роках пообіцяв: „Земля — селянам, фабрики — робітникам“, і цим було майже знищено Україну, відібрано від неї національну душу. Другий підступно впроваджує у суспільну свідомість думку, нібито сьогоднішнє лихо України спричинене незалежністю, демократією, приватизацією, націоналізмом, — тому „давай назад в союз з Москвою!“

Дехто з несвідмих, збаламучених лівою пропагандою людей повторює, з чужого голосу, ніби в останні роки советського режиму жити вже стало легше. На жаль, вони не розу-

міють, що ж діялося насправді. Сателітні держави, які опинились в зоні впливу Советського Союзу, не діставали від Заходу більше кредитів. Їхня продукція, яка йшла колись до Союзу, занепадала. Вони потребували фінансової допомоги. Союз не міг їм допомогти, бо витратив свої можливості на озброєння і занедбав власну економіку. Дійшло до того, що Союзові треба було позбутися сателітів. Берлінський мур, який розділяв Схід і Захід, повалився. Сателітні держави ставали самостійними. „Перестройка“ Советського Союзу виявилася безрезультатною, і тому він розпався на окремі самостійні держави. В той час і Україна проголосила свою незалежність. Сьогоднішні вболівальники за новим союзом з Москвою грубо помиляються, коли кличуть назад у союз, бо там, мовляв, жити буде краще. Якщо так, то життя в теперішній Росії повинно бути кращим. А воно там — ще тяжче, ніж в Україні.

Український народ, бережи свою незалежність і не дай себе вдруге обманути в цьому столітті!

Богдан Качор, голова Ліги
Михайло Марунчак,
почесний голова
Мирослав Харкевич,
голова Президії III Конгресу
18 жовтня 1998 р.

ЗВЕРНЕННЯ Конгресової Комісії VII Світового Конгресу Українців

працівників українських засобів масової інформації

Сьомий Світовий Конгрес Українців відбудеться від 2 до 6 грудня в Торонто та 7 грудня в Оттаві. Основну увагу Конгресу буде спрямовано на висвітлення діяльності західної української діаспори.

Конгресова Комісія запрошує прислати примірники ваших видань на виставку, що буде відкрита під час роботи Конгресу на добровільній засаді, оскільки Комісія не має коштів ні на пересилку, ані на асекурацію чи на якісь інші витрати. Просимо повідомити Канцелярію СКУ про вашу згоду допомогти нам у цій справі.

Конгресова Комісія має шану запросити вас на VII Світовий Конгрес Українців, зокрема журналістів взяти участь у Конгресі та в роботі Світового З'їзду Українських Журналістів, який проходитиме у рамках Конгресу, в четвер 3 грудня.

Основна мета влаштування Світового З'їзду Українських Журналістів полягає в тому, щоб налагодити ближчі контакти між українськими журналістами в добу спілкування через інтернет і сателіти, а також обрати нову управу Світової Спільноти Українських Журналістів, до якої можуть, за бажанням, належати українські журна-

лісти з усіх країн нашого поселення та з України.

У програмі Світового З'їзду Українських Журналістів з доповіддю „Завдання українського журналіста (журналістки) у добу сучасної швидкісної комунікації“ виступить керівник Етнічної Радіо-Корпорації Ігор Дябога з Нью Йорку. Потім на цю тему відбудуться дискусії „Круглого Журналістичного Стола“. Очевидно, що бажана присутність на з'їзді якомога більшої кількості журналістів, а також коментаторів та ведучих радіо- і телепрограм. Для творчих працівників українських засобів масової інформації на з'їзді буде гарна нагода взяти участь у дискусіях та виголосити доповідь на споріднену тему, заздалегідь узгодивши свою участь із канцелярією СКУ.

Повідомляємо, що Світовий Конгрес Українців має свою сторінку (home page) та адреси на інтернеті.

E-mail: conuwc@idirect.com або congres@htplus.net.

Internet: htplus.net/congress

На сторінці інтернету СКУ вже появились матеріали 11-го нашого бюлетеня.

Комісія преси й інформації СКУ

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Українське оточення, свіже харчування, чисте повітря — все це у домі для сеньйорів

Під цю пору дім для старших віком осіб на Союзівці доступний тільки для членів УНСоюзу, які є у відносно доброму здоров'ї та бажають жити там, як постійні гості. Вітаючи вас, як постійного мешканця, Союзівка пропонує вам помешкання та повне харчування: сніданки, обіди та вечері. Під час цілого року маєте нагоду користатися з усіх розвагових програм. Дружнє, безпечне оточення, цікаве спілкування з людьми вашого віку, серед української культури на вакаційній оселі — що може бути кращого для старшої людини!

З цього плану можуть скористатися самотні особи або подружжя. Оплата за перебування є незвичайно доступною, залежна від приходів. Оплата постійних мешканців виноситься щонайменше 350 дол. місячно, але не переходить 3/4 усіх доходів. Найвища оплата за постійний побут є 850 дол. місячно від особи. Для подружжя є спеціальні ціни.

З короткотермінового плану,

Український Народний Союз спонсорує Дім для сеньйорів, членів УНСоюзу на Союзівці — будинок ГАЛИЧ, що знаходиться за адресою: Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446.

який пропонує Український Народний Союз, може скористати багато наших сеньйорів, як також їхніх рідних, що опікуються ними. Візьміть до уваги кількатижневе перебування і, можливо, зробите рішення на постійне перебування, де можете проживати вигідно у теплій атмосфері, втішатися щоденно приготованими свіжими харчами, чистим гірським повітрям у своєму українському оточенні. Там часто зустрінете своїх давніх приятелів, як також маєте нагоду набутися нові знайомства з людьми, які поділяють ваші зацікавлення.

Задовольняючи потреби нашого старшого громадянства, Український Народний Союз ще раз доводить піклування своїми членами та усією українсько-американською громадою.

Ми завжди готові служити вам, тож користайте з нагоди!

Оксана Тритяк,
координатор особливих проєктів

У справі інформації просимо звертатися до Головної Канцелярії Українського Народного Союзу. Тел.: (973) 292-9800. Ext. 3067.

Округа УНС в Рочестері відбула осінні наради

М. Лиско (посередині) з учасниками нарад.

Першою округою УНСоюзу, котра відбула цьогорічні осінні наради, стала округа в Рочестері, Н. Й. Голова округи Олекса Скібіцький скликав наради на суботу, 26 вересня, в залі школи св. Йосафата. В нарадах взяли участь 18 представників відділів округи: почесний голова округи Петро Дзюба, Христина Дзюба, Іван Грицик, Анна Грицик, Надія і Осип Джус (367-й відділ), Марія Сверида і Іван Новак (316-й відділ), Оксана Маркус та Анна Сохоцька, Петро Лещишин (66-й відділ), Анна Андрюс, Анна Семкало (217-й відділ), Гелена Босій (343-й відділ), Олекса і Лідія Скібіцькі (285-й відділ) та Богдан і Лідія Хомяк з 437-го відділу. Осінні наради є присвячені організаційним справам, тому на них відбула головний секретар Українського Народного Союзу Марта Лиско, що ними провадила.

Найважливішою ділянкою округи і УНСоюзу є організація нових членів. М. Лиско зауважила, що коли б всі 268 відділів УНС приєднали місячно тільки одного члена, то членство зросло би помімо природних втрат так як посмертних виплат, виплати дозрілих поліс і т.п. В Окрузі Рочестеру є 7 відділів, з яких 4 приєднали 9 членів на загальну суму 32,000 дол. Квота на 1998 рік для округи була визначена на 40 членів, з того округи досягнула 22 відсотки. Найбільше приєднала секретар 316-го відділу Марія Сверида (4 члени), Олекса Скібіцький (3 члени) та по одному — Мирон Руснак (217-й відділ) та Петро Лещишин (66-й відділ). На окружних нарадах секретар 437-го відділу Лідія Хомяк передала одну аплікацію на 5,000 дол. і Марія Сверида, секретар 316-го відділу, так само. Всім організаторам головний секретар щиро подякувала за їхню працю та побажала дальшого успіху. М. Лиско поясню-

вала присутнім нову організаційну програму — так звану синій або золотий плян. Вперше УНСоюз впроваджує членську картку, котра дасть змогу членам користатися із значних знижок на закуплення ліків, дентистичних послуг та знижку на готелі чи позику авт. Ця програма включає також акцидентове забезпечення на 10,000 дол. та життєве забезпечення на 3,000 дол. або 10,000 дол. Про цю програму М. Лиско писала в „Свободі” та у „Вістях Секретаря”.

М. Лиско присвятила багато уваги у виясненні нової комп'ютерної системи, котра увійде до вжитку в Головній Канцелярії до кінця року. Нові членські повідомлення заступають теперішні картки. УНСоюз перестав видавати членські книжечки платності. Всі члени, включно з місячними платниками, отримуватимуть повідомлення. Присутні дискутували над новою програмою та робили деякі зауваги. До дальшого роздумання проговорено, як упростити теперішню програму надання стипендій. Тут розвинулася дискусія, якою повинна бути наша мета і чи теперішня система є ефективною. До різного М. Лиско подала пропозицію поновлення курсів для секретарів, котрі є такими вже довгі роки. Присутні виявили зацікавлення такою можливістю, тому що відбулося багато змін за час відколи вони стали секретарями відділів. Запропоновано відбувати секретарські курси, як завжди, на Союзівці. Поручено також проблему Союзівки. Секретарі та округи повинні заохочувати членів їздити на Союзівку та користатися з неї. Дальше дискутовано вигляд і зміст „Свободи” як тижневика. Загальна оцінка, що газета стає цікавішою. Дискутовано теж, як збільшити число передплатників.

Присутній

Журнал „Вікторія” — про весілля на Союзівці

В американському місячнику „Вікторія”, за жовтень, знаходимо гарні світліні вінчання на „Союзівці” Христини Гілберт з Тарасом-Террі Соломоном, із з'ясуванням, як дійшло до цієї події. Довідуємося, що обоє, так молодий, як і молода, походять з українського роду, і мрією молодої було саме осіннє вінчання на улюбленій Союзівці, де вона три роки перед тим познайомилася під час новорічної забави із своїм майбутнім чоловіком. Як розповідає вона, тут знайшли собі свої „половини” також інші члени її родини, і тому має вона особливе наставлення до цієї української оселі. На світлі-

нах роботи Тоші Отсукі бачимо православну капличку на Союзівці, молоту у її весільному одязі, разом із маленькою дружиною, і різні весільні прикраси, зокрема квіти. Довідуємося також, що сукня молодої була виконана у Бери Ванг, а корону, якою тримається вельон, молода знайшла у крамниці Басі Жажицької в Лондоні. Значить, Союзівка — це відоме вже місце весілля на лише українських родин, але й також таких, де молоді мають не так багато української крові, як сантименту, який і був причиною вміщення весільного репортажу в гарному журналі „Вікторія”.

О. К.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate

Foordmore Road
914-626-5641

Kerhonkson, New York 12446
FAX 914-626-4638

**Приїжджайте до нас
на традиційний обід з нагоди**

ДНЯ ПОДЯКИ

четвер 28 листопада 1998 р.

1:00 по пол.

* Супа і широкий вибір салат

* Індик з гарніром

* Стіл з солодким

* Кава і чай

На спеціальне замовлення цілий індик для родини — додаткових 25 дол.

Просимо зробити замовлення заздалегідь

Оплата на Святочний обід 20.00 дол.
Для дітей до 12 років 10.00 дол.

*****

Обід на День Подяки з нічлігом:

Звичайні кімнати \$80.00 за особу \$150.00 за дві особи
Люксусові кімнати \$95.00 за особу \$175.00 за дві особи

Харчування для дітей 13-17 років \$40.00 за дитину
харчування для дітей до 12 років безплатно

Нічліг включає традиційний обід, вечерю (стейк) о год. 7-й веч.,
сніданок в п'ятницю, податки і чайові.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„І мерли, мерли, мерли...”

В Едмонтоні відзначили 65-річчя голодового геноциду

Владика д-р Л. Гуцуляк зі священниками.

„А організували цей геноцид Сталін, Молотов і Каганович” — говорив один із промовців, а рівночасно свідок, д-р Яр Славутич на відзначенні 65-річчя голодового геноциду України в суботу, 6 червня, в Едмонтоні. Відзначення організував Комітет місцевого відділу КУК під керівництвом Володимира Марича і Олі Саварин, секретаря і бувшої голови відділу. Д-р Славутич втратив тоді бабусю, дідуся і маленьку сестричку, а дідусь, вмираючи, запряг свого внука, щоб за всяку ціну вижив і розказав світові про цей страшний злочин супроти українського народу.

Інший промовець, д-р Давид Марпелс, також звинуватив Сталіна за цей протилюдський вчинок, цю дослівно „війну проти власного народу” під прикриттям „ліквідації кулаків”, назвавши цей геноцид „другою революцією”. Науковці досі не устійнили, скільки тоді загинуло, але жертв було щонайменше 4–6 мільйонів, а Сталін хвалився Черчелеві, що десять. Трагедія була в тому, що західний світ волів вірити Волтеру Деранте, який писав, що ніякого голоду в Україні немає, ніж Малколму Магеріджу, який засудив Москву, що голод зумисне загрожувала.

Директор КІУС д-р Зенон Когут назвав Голодомор „злочином супроти людства”, а не лише України. Він розповів, як Москва заперечувала цей тяжкий злочин і як українці діяспори його викривали (СКВУ, амер. Конгресова Комісія, Конквест, фільм), приспішивши таким чином розпад Російської імперії. З. Когут закликав українців ніколи цього не забувати, шанувати пам'ять жертв Голодомору, того „етнічного почи-

щення”, щоб подібне ніколи й ніде в світі не повторилося.

Вітаючи присутніх від імені Уряду Канади, Державний секретар для країн Латинської Америки і Африки Давид Кілгор, який спеціально прилетів на це відзначення з Оттави, цитував одного з тодішніх західних журналістів, як то „Україна вмирає”, але радів, що навіть „геноцид не зламав духу українського народу і Україна відродилася, мов Фенікс із попелу, і таки стала вільною незалежною державою Європи”.

Господарем відзначення, яке почалося гімном Канади, був пл. сен. Радомир Білаш, станичний Пласту в Едмонтоні. Воно відбулося біля „Пам'ятника Жертвам Голодомору”, спорудженого 15 років тому українською спільнотою Едмонтону перед міською ратушею. Гімн, а опісля Панахиду, під диригентурою Деніс Луцишин, співав збірний хор катедри св. Йосафата, катедри св. Івана і церкви св. Андрея. Поминальну жалібну Панахиду правив Владика Лаврентій Гуцуляк в асисті о. мітрата Василя Гупала, о. пароха Степана Семотюка і о. архимандрита Александра Щербаня. Голова Відділу КУК Петро Бойків, відкриваючи відзначення, підкреслив, що „народ однак ніколи не став перед Москвою на коліна”, а далі боровся. З черги, міська радна Роза Розенбергер (українського походження) прочитала з цієї нагоди відповідну до okazji „проклямацію” посадника міста Біл Сміта („Пам'ять — це останній подарунок любові”) і вручила її В. Маричеві. Після привіту від Уряду Канади, що його особисто зложив Давид Кілгор, господар Білаш відчитав листовний привіт від уряду Альбер-

та за підписом міністра Еда Стельмаха.

Весь час перед пам'ятником стояла в одностроях, з прапорами пластова і сумівська молодь і дивізійники, члени БУК, ТУС і ЛУКЖК, які також прийшли на це відзначення зі своїми прапорами. Кращого дня не могло бути, тож на відзначення прийшло понад 500 осіб, а між ними посол зі східної Округи Едмонтону до Оттави Пітер Голдрінг, посол до Альбертського парламенту Євген Звоздецький, шкільний радний адвокат Михайло Саварин, о. д-р Давид Мотюк (ректор УКСемінарії в Оттаві), багато священників.

Кульмінаційною точкою було зложення вінків і квітів на пам'ятник, перед яким зі запаленими свічками стояло сім свідків Голодомору. Хоча в Едмонтоні тих, які його пережили, живе більше, лише один свідок зі свічкою репрезентував один мільйон жертв. Свідки першими зложили на пам'ятник по чудовій червоній троянді. Далі попри пам'ятник перейшла сотня пластунів і сумівців, які поклали на пам'ятник по червоній гвоздиці. Під звуки пісень „Боже, вислухай благання” і „Під Твою милість прибігаєм, Богородице Діво”, які разом з хором співали присутні, вінок від Едмонтонського Відділу КУК зложили Оля Саварин і Петро Бойків, попередня і теперішня голови. Від свідків вінки склали Дуся Марич і д-

р Яр Славутич, від БУК Іван Лагола і Степан Сумка, а від Пласту і СУМ Лада Шулякевич і Марко Луців. Владиці зі священниками, які правили жалібну Панахиду, хором, промовцям, а також всім учасникам подякував і Володимир Марич і господар Радомир Білаш, а закінчилося все українським національним гімном, який також відспівали всі присутні разом з хором. На думку багатьох учасників, 65-річчя голодового геноциду в Україні, організоване Едмонтонським Відділом КУК, відбулося гідно і на високому рівні. До успіху його багато причинилися Дарка Тарнавська („Bottom Line Productions”), яка безкоштовно подбала за участь в ньому преси і телебачення. Також Роман Британ оголошував його на Радіо „SKER”. Інтерв'ю з д-ром Яром Славутичем про голод появилось в „Едмонтон Сан” день перед відзначенням, а дописи про відзначення — в обох газетах: „Едмонтон Джорнал” і „Едмонтон Сан”, зі знімками біля пам'ятника, день після. Сцени з відзначення були показані теж на телебаченні.

Українцям, євреям і всім іншим, які подібно потерпіли, треба завжди про свої „голокости” пам'ятати, щоб чогось подібного, борони Боже, з ними знову не сталося, навіть коли мають свою вільну незалежну державу. Простити, але не забувати.

Петро Саварин

Учасники відзначення з вінками.

НЕСКОРЕНІ

Незважаючи на похилий вік, вони дальше активні у громадському житті в Україні

Вони — це колишні вояки І-ої Української Дивізії Української Національної Армії та Української Повстанської Армії, котрі ще залишились при житті, перебувши довгі роки большевицьких концераційних таборів. Вони організувались, створили свої ветеранські організації, беруть участь у всіх державотворчих акціях в теперішній незалежній українській державі. Незважаючи на негативне ставлення до них уряду, останками сил прагнуть для добра свого народу. Збудували каплицю-пам'ятник полеглим воякам Дивізії „Галичина”, І УД УНА під Бродами, займаються їх ідентифікацією, перепохованням на спорудженому цвинтарі біля каплиці-пам'ятника. Заініціювали відправи на спільній могилі героїв Крутів і кожнорічно масово приїжджають під Крути, створили музей визвольної боротьби, котрий відвідує багато людей, виступають з усвідомлюючими рефератами перед молодими вояками Української Армії.

Свідомі і патріотична частина

української імміграції оцінює їхню працю, не забуває про них та помагає їх своїми жертвами під час кожнорічної листопадової збірки, котрою займається Суспільна Служба Комбатантів на терені З'єднаних Штатів Америки. Всі зібрані фонди висилають для потребуючих ветеранів в Україну. Хоч ця допомога не є великою, вона більш символічна, але все ж таки вона пригадує їм, що там далеко за океаном про них не забувають, і це додає їм сили для дальшої праці. І цього року Суспільна Служба Комбатантів в ЗСА чекає від патріотичного українства щедрих пожертв для наших нескорених борців за українську незалежну державу.

Суспільна Служба Комбатантів в ЗСА висловлює щире подяку колишнім і майбутнім жертводавцям на цю благородну ціль.

Чеки просимо висилати на: Social Service of Ukrainian War Veterans, 700 Cedar Road, Room 122-A, Jenkintown, PA 19046.

За Управу ССК в ЗСА
Ярослав Качай, діловод

Біля пам'ятника Жертв Голодомору в Україні.

ПОСОЛ ЗАДОВОЛЕНИЙ ЗДОБУТКАМИ В КАНАДІ. В Югославії буде складніше

— *Пане амбасадоре, ви працювали в Оттаві майже три роки. Як ви оцінюєте цей період?*

— Насамперед, відбулися якісні зміни в українсько-канадських взаєминах. Стосунки України й Канади стають тіснішими. Точки зору двох країн на проблеми сьогодення фактично збігаються або є дуже близькими; обидві країни підтримують одна одну під час вирішення важливих міжнародних питань, які нас турбують.

— *Що ви думаєте щодо канадської допомоги Україні?*

— Від самого початку відродження української держави в 1991 році канадський уряд прихильно ставився до нашої країни. За сім років, що минули, Україна отримала від Канади велику допомогу, яку не можна переоцінити. Це пряма фінансова й гуманітарна допомога, і неocenенна політична й моральна підтримка, завдяки якій Україна спромоглася не лише вистояти як незалежна держава, але й посіла гідне місце серед демократичних країн світу.

Важливу роль у наданні цієї допомоги і підтримки відіграли й канадські громадяни, чие коріння в Україні. Щира і сердечна їм за це подяка!

Україна є на тому етапі свого незалежного розвитку, коли вона, з одного боку, вже може пишатися багатьма досягненнями, але, з другого, все ще потребує значної підтримки і допомоги.

— *Економічні відносини є одним з найвизначальніших чинників у міжнародному співжитті. Що б ви могли сказати про розвиток торгівлі між Канадою і Україною?*

Політична співпраця України й Канади є плідною. Стосунки ж у сфері економіки і торгівлі ще потребують конкретнішого спрямування і практичного наповнення. Справа не сто-

Володимир Фуркало

їть на місці, з обох сторін докладаються значні зусилля, які приносять конкретні результати. За оцінками посольства, обсяг українсько-канадської торгівлі має до кінця року збільшитися майже вдвічі в порівнянні з 1997 роком. Можливо, цифрові показники двосторонньої торгівлі не надто вагомі; в усякому випадку вони навряд чи відображають той величезний потенціал, який лише починає реалізовуватись. Але маємо позитивну тенденцію до зростання, а разом з нею — підстави для оптимістичніших сподівань на майбутнє.

Дуже вдалою ідеєю було створення українсько-канадської міждержавної Комісії з питань економічного співробітництва. Цей двосторонній орган цілком виправдовує себе як поважний форум для обміну думками в цій надзвичайно важливій сфері, дійовий механізм започаткування і реалізації багатьох взаємовигідних спільних проєктів.

— *Які найближчі перспективи в торговельно-економічних взаєминах України й Канади?*

При кінці жовтня Надзвичайний і Повноважний посол України в Канаді Володимир Фуркало залишив Оттаву, отримавши нове призначення. Перед його від'їздом наш оттавський кореспондент Юлія Войчишин мала нагоду задати йому декілька запитань.

— Обидві сторони нетерпеливо очікують здійснення на початку 1999 року візиту в Україну прем'єр-міністра Канади Жана Кретьєна. Той факт, що пляни здійснення цієї візити стають реальністю, дає добре уявлення про значення, якого обидві сторони надають розитковій двосторонньої торгівлі, потенціалові ширшої економічної співпраці.

— *З якими почуттями від'їжджатимете з Канади?*

— Від Канади в мене залишиться дуже багато приємних вражень і спогадів на все життя, в першу чергу, як від країни з унікальним суспільством. За час моєї праці тут у мене встановилося багато плідних контактів з представниками канадського уряду, парламенту, ділових кіл. Особливе місце посідають зв'язки з керівництвом Конгресу Українців Канади, Світового Конгресу Українців, інших українських організацій, громадою в різних містах і провінціях. Дуже приємно було працювати разом.

Я завершую свою місію в Оттаві і маю отримати призначення послом України в Югославії. В цьому регіоні Україна має поважні політичні й економічні інтереси, які потребують відповідної уваги. Останні події в регіоні, який вважається одним з найнестабільніших на європейському континенті, змушують моє керівництво прийняти таке рішення. І хоч я із зацікавленням очікую нового призначення, я в той же час сумуватиму за Канадою, де залишається частка мого життя, моєї душі.

— *Що ви хотіли б сказати канадським українцям, чого побажати на прощання?*

— Дякую долі за те, що мав змогу познайомитися з ними на гостинній канадській землі. Серед вас я пе-

ребував у рідному оточенні, почував себе немов удома, хоча й за декілька тисяч кілометрів від України. Щира подяка вам за те, що впродовж багатьох десятиліть, декількох поколінь ви не пориваєте з прабатьківщиною, плекаєте думки про неї, піклуетесь її непростого долею, майбутнім, допомагаєте їй словом і ділом, виховуєте своїх дітей і онуків у дусі синівської любові до України, до її історії та культури. Тримайте так і надалі!

Україна — ще досить молода суверенна держава. За сім років незалежного життя їй вдалося досягти багатьох успіхів. Проте нагальними залишаються й численні проблеми, без вирішення яких не може бути мови про процвітаючу країну зі здоровим, демократичним суспільством. Але вирішення цих проблем залежить не лише від керівництва України, а й від кожного особисто, від нас з вами. Багато треба ще попрацювати, багато докласти зусиль. Тверезий, неупереджений погляд на життя і кмітливий, виважений розсуд у вирішенні кожного питання — ось що зараз вимагається від нас. Погляньмо на Україну, нашу рідну неньку: адже ми їй потрібні не менше, ніж вона нам. Тож не жаліймо зусиль заради її минулої і майбутньої слави, заради її миру, добробуту і процвітання, заради себе самих.

Хочу сподіватися на те, що українські канадці пам'ятатимуть мене як свого друга, тепло згадуючи все добре і гарне в наших стосунках. Адже такого було значно більше. В мене, в мої дружини Ірини й дочки Олени назавжди залишаться приємні спогади про всіх вас. Зичу вам щастя і добра. Слава Україні!

Юлія Войчишин

Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля готує вантаж на гуманітарний політ в Україну

Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля (ФДДЧ) — міжнародна гуманітарна організація з централею в Шорт Гилс, Нью Джерзі, готує до двадцятого польоту вантаж з медичною допомогою для тисяч дітей, що потерпіли внаслідок катастрофи на Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС).

Політ, запланований на 11 листопада, доставить в Україну діагностичне обладнання, медикаменти, хірургічні прилади вартістю понад три мільйони доларів. Вантаж призначено для 12 дитячих шпиталів і сиротинців у шістьох містах України: Вінниці, Донецькому, Дніпропетровському, Світловодську, Луцьку і Львові. Ця гуманітарна місія започатковує другу фазу широкопрофільної Ініціативи Охорони Материнства і Дитинства, спрямованої на зменшення смертності немовлят у трьох областях України.

„Цей політ буде найбільший, над яким ми коли-небудь працювали, — сказав Орест Дубно, голова дирекції ФДДЧ. — З доставою медичної допомоги до цих міст, ми повинні побачити велику зміну і позитивні наслідки у поліпшенні медичної опіки в місцевих лікарнях”.

Минулого року, з допомогою гранту від міжнародної фірми „Монсанто”, ФДДЧ створив взірцевий неонатологічний відділ реанімації немовлят в Дніпропетровській міській дитячій лікарні ч. 3. Технологія і стажування лікарів, які профінансували ФДДЧ і „Монсанто”, допомогли місцевому медичному персоналові знизити рівень смертності немовлят у цьому центрі з 43 до 26 відсотків. Згадана лікарня приймає немовлят з найтяжчими патологіями з цілої Дніпропетровської області.

Вантаж включає високоякісні інкубатори (кюези), дихальні апарати і респіратори, медикаменти проти рака і левкемії, інтравенозні (дожильні) антибіотики, педіатричні катетери, хірургічні інструменти, хеміотерапевтичні ліки, рідини для відживлення новонароджених, дитячі вітаміни і діагностичні апарати для дослідження крові.

Найбільшим жертводавцем до цього лету став Католицький Медичний Місійний Комітет з Нью Йорку, який подарував велику кількість різних ліків і дожильних речовин для реанімації. Інші щедри жертводавці (відділи ФДДЧ у Гартфорді і Нью Гейвені, Коннек-

тикат, і в Рочестері, Нью Йорк) подарували 56,000 дол. Ці фонди уможливили закупівлю укомплектованої системи транспортної інкубації і штучного дихання для новонароджених, включаючи транспортний інкубатор з вентилятором, пульс-оксиметр та інші прилади невідкладної допомоги. Ця система призначена для прогресивної обласної дитячої лікарні у Вінниці.

Інші життєздатні апарати і медикаменти призначені для шпиталів у Києві, Луцьку, Донецькому і у Львові. Серед найвартніших є кардіограф марки Hewlett-Packard, придбаний відділом ФДДЧ в Мишигені, хірургічні інструменти і одноразові шприци та рукавиці фірми Becton Dickenson, апарат для хемічної аналізи крові, машина для анестезії, комп'ютери і ліки проти левкемії.

В додатку до найнеобхідніших фармацевтичних і медичних препаратів ФДДЧ теж доставить м'які плюшеві іграшки і забавки, даровані членами 4-Н клубу в Бінггемтоні, Нью Йорк, і Патрицією Гунчак з Гартфорду, Конн., ведмедики, даровані фірмою Vermont Teddy Bear Company, ко- чики, накривала для дітей, в пода-

рунку від корпорації Augustine Medical в Міннесоті, та окуляри, даровані організацією „Нові Очі для Потребуючих” і Комітетом Допомоги Українським Сиротам із Сан Дієго. Усі ці речі будуть роздані по різних сиротинцях і дитячих клініках.

Від 1990 року ФДДЧ доставив більше ніж 1000 тонн гуманітарної допомоги для України, вартістю понад 40 мільйонів доларів. ФДДЧ був заснований в 1989 році д-ром Зеноном Матківським і його дружиною Надією. Від часу свого заснування Фонд отримав декілька нагород і призначень за свою гуманітарну працю, зокрема від губернатора Нью Джерзі Крістін Тодд Вітман, від Президента України Леоніда Кучми і від Українського Інституту Америки. Фонд має 13 відділів в Америці і сотні добровольців у його праці.

Зацікавлені діяльністю ФДДЧ, чи ті, що бажають започаткувати допомогивий комітет для ФДДЧ в своїй окрузі, можуть зателефонувати за дальшими інформаціями на телефон: (973)376-5140 чи (203) 407-0261. Всі пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля звільнені від податків.

ФДДЧ

Нова філія Кредитівки СУМА в Йонкерсі

Перетяття стяжки до входу в приміщення філії.

Дирекція Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА в Йонкерсі від початку своєї діяльності, тобто від серпня 1964 року, докладала усіх старань для приєднання якнайбільше членів, а також для поширення терену діяльності. З часом ми дістали дозвіл на інші повіти, крім повіту Вестчестеру, а останньою і на частину стейту Коннектикат.

Кооператива здобула довір'я членства, кількість якого зростає з року на рік, а разом з тим зростають і річні баляси, тобто грошеве майно, завдяки чому тепер наша кооператива зайняла п'яте місце серед 23 українських кредитівок в ЗСА, маючи на кінець вересня ц.р. 90,201,846.10 дол. майна та 4,738 членів.

У червні 1997 року ми відкрили філію у місцевості Спрінг Вали, Н. Й. А цього року, за благословенням Владики Василя Лостена та активною підтримкою о. мітрата Івана Терлецького, дирекція вирішила відкрити свою філію у Стемфорді, Коннектикат.

Офіційне відкриття відбулося 19 вересня, в присутності Владики В. Лостена, о. мітрата І. Терлецького та кількох інших священників. Церемонію відкрив голова дирекції кредитівки Лев Футала, а символічне перетяття стрічки довершили Владика В. Лостен, голова дирекції Л. Футала і заступник голови Володимир Козіцький.

До присутніх промовив о. І. Терлецький, який нагадав про ініціативу Митрополита Андрея Шептицького та священників в Україні після Першої світової війни в розвої української кооперації.

Відтак присутні заповнили приміщення кредитівки. Ті, котрі не були членами, вписувалися в члени, яких обслуговували працівники кредитівки Марія Шмагай, Марія Закотиря та Антоніна Дутковська. В іншому приміщенні дирекція пригощала присутніх смачними стравами. У Стемфорді є гарна українська громада, тут є осідок Владики Василя Лостена, Духовна Семінарія, в якій на сьогодні навчається 80 питомців. Сподіваємося, що семінаристи будуть вчитися, як у майбутньому організувати кооперативи в інших містах.

Години урядування у Спрінг Вали: п'ятниця, від год. 6-ої вечора, а в суботу від год. 10-ої до 1-ої після обіду в приміщенні: St Peter & Paul Ukrainian Catholic Church, 41 Collins Avenue, Spring Valley, N.Y. 10977; Tel.: (914) 356-4359.

Години урядування в Стемфорді: п'ятниця, від год. 5-ої до 8-ої вечора. Субота, від год. 10-ої рано до 1-ої пополудні в приміщенні: Ukrainian Research Center, 39 Clovelly Road, Stamford, CT. 06902; Tel.: (203) 969-0498.

Частина присутніх під час відкриття філії.

Вони відвідали Україну

У кінці вересня ц.р. Товариство Рух допомоги незалежній Україні в Чикаго влаштувало панель відвідувачів України, які розповіли свої враження про останні події в Україні. Панель, яким керував голова Товариства д-р Богдан Ткачук, відбувся в українському культурному осередкові, який цього року відзначає своє десятиріччя. Перші три доповідачі — Ореста Фединак, Богдан та Дмитро Григорчук — працівники каси „Самопоміч” та Українського світового кооперативного руху. В Україні зареєстровано понад 400 кредитових спілок, до створення яких багато причинилися українські кредитівки діаспори. Вони створені на принципах, подібних до американських, лише з тією різницею, що в Україні Уряд не гарантує їх вкладів.

Іванна Горчинська, яка їздила на наради мирян Української Греко-Католицької Церкви, які відбулися напередодні собору єпископів у Львові, розповіла про перебіг нарад та праці різних комісій. Д-р Мирослав Колєнський, який бував в Україні вже понад тридцять разів, розповів про Конгрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств, що відбувся у кінці серпня в Ужгороді. Це п'ятий конгрес, що відбувається в Україні. Цього разу лікарів із ЗСА було майже тридцять, найменше число в порівнянні з попередніми конгресами, бо молоді лікарі не виявляють такого захоплення, як лікарі старшої генерації.

Ірина Камінська, яка відвідала Україну в друге, була в багатьох містах Сходу й Заходу України, розповіла про святкування дня незалежності, про візит в Україну президента Франції Ж. Шірака, який обіцяв допомогти Україні вийти з економічної скрути, бо Франція й Україна мають багато спільного. Королева Франції Анна, дочка Ярослава Мудрого, який похований в соборі св. Софії, єднають нас, сказав президент, відвідуючи сакрофаг князя Я. Мудрого. Вона з захопленням розповіла про перебіг футбольних змагань у Києві між збірною України та Росії, на яких був український Уряд, і з яким захопленням глядачі підтримували своїх гравців. Вона привезла, як сувенір, один з написів на стадіоні: „Граємо за Україну”.

Коли українська дружина виграла, радощам не було меж. Подружжя Дарія та Василя Маркусі, котрі жертвенно працюють над виданням Енциклопедії Діаспори, розповіли про свою поїздку авто по країнах колишніх сателітних держав, щоб зібрати відомості про українців у тих країнах. Вони зупинилися також на Закарпатті, в околицях народження д-ра В. Маркуся, де тепер закордонні „друзі” та Українська Православна Церква Московського Патріархату пропагують окремішність русинів, чим вносять у тих сторонах розбрат.

Всі відвідувачі України говорили про гостинність українців, не дивлячись на брак усього через брак грошей, хоч по магазинах все є, і вірять, що український народ переживе всі негаразди. Марійка Климчак, яка зі своїм чоловіком перебрала українську радіопередачу в Чикаго від подружжя Самбірських, після шестирічного перебування в ЗСА відвідала Україну й побачила її трохи іншою, як бачили деякі люди з діаспори. Марійка говорила про корупцію митників у Львові, яким вона мусіла дати „двадцятку”, про брак праці; про несплачення працівникам; про жебраків, що просять під церквами, на вулицях та ринках по смітниках. Молодь, що закінчила університет, не може дістати праці, й тому багато їх їдуть на заробітки в інші країни. Але їй дітям подобається Україна, й не раз казали — може, ми тут, у Львові чи в Києві, купимо собі хату, щоб не вертатися до ЗСА.

Присутня на імпрезі Людмила Протасова, новопризначена виконувати обов'язки генерального консула для центральних штатів ЗСА з України, говорила про заходи Уряду щодо хабарів, гуманітарної допомоги та шкіл з українською мовою. Цього року вперше, казала вона, пішли до школи діти, що народилися в незалежній Україні, росте нова генерація, яка дивиться на світ розкритими очима. Між іншим вона сказала про відзначення 65-річчя Великого Голоду в Україні, що Уряд України видав указ про відзначення цієї річниці в Україні.

Ол. Сергієнко

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА КООРДИНАЦІЙНА РАДА

запрошує на доповідь

достойного депутата Верховної Ради України

МИХАЙЛА СИРОТИ

на тему:

БОРОТЬБА ЗА КОНСТИТУЦІЮ ТА УКРАЇНА З КОНСТИТУЦІЄЮ

Доповідь відбудеться

в суботу 14 листопада 1998р. о год. 7:00 веч.

в залі церкви св. Івана Хрестителя при Сенфорд Авеню в Ньюарку

та

в неділю 15 листопада о год. 2:00 по пол.

в залі Українського Народного Дому при 142 2-га Аве., в Ньюарку

Проситься про численну участь

Вступ — добровільні дати

„Дзвін-98” відроджує молоду національну зміну

З Карпат повернулися учасники навчально-спортової таборівки „Дзвін-98” Всеукраїнського громадського об'єднання „Республіканська Християнська Молодь”. Таборівку організували Республіканська Християнська партія та Комітет громадських організацій „Крим з Україною — Соборність”.

Це вже друге літо табір діяв на базі досвідченого альпініста Олександра Стефановича „Роза вітрів” у селі Подобовець Воловецького району на Закарпатті. Тут чудова природа — поруч вершини Великий Верх, Гемба та Могура, смерекові та буккові ліси, бурхливі гірські потічки, Шипотський водоспад, мінеральні джерела.

Як і минулого року, в таборі побувало понад сто молодих людей з усієї України. Вони й складають нині основу молодіжної організації Республіканської Християнської партії. Виявилось, що це найкращий спосіб створити молодіжну організацію — перезнайти, здружити молодих людей у походах, організувавши для них ділові ігри, диспути, вечори пісні та поезії. Молодь мала змогу розповісти одне одному про свій край і обмінятися досвідом громадської та політичної праці. Хоча Республіканська Християнська Молодь — громадська організація, проте вона брала активну участь у виборчій кампанії, декілька її членів є депутатами місцевих рад. РХМ і надалі має намір брати участь у політичному житті країни. Тому вона вчилася, як виступити перед молодіжною аудиторією, створити молодіжну організацію, організувати дозвілля.

Як відомо, Республіканська Християнська партія та Народний Рух України взяли курс на об'єднання. Тому в цій таборівці взяли участь представники „Молодого Руху” з

Черкащини, а також двоє з партії „Реформи і порядок”.

Виховання молоді в дусі християнської моралі та запровадження її в громадське та політичне життя — таке головне завдання Республіканської Християнської Молоді. Теми лекцій і диспутів, які організувало керівництво РХП, — „Формування основ християнської моралі в молодіжному середовищі”, „Шлях України до незалежності”, „Проблеми консолідації української нації”. Лекції читали не тільки досвідчені політики — голова РХП Микола Поровський, Михайло Горинь, Тамара Просяник, Василь Овсієнко, а й самі учасники таборівки.

Тут не говорили високих слів про любов до батьківщини, а просто провели екологічний захід „Чисті Карпати”: зібрали під час походу сміття та покинуті туристами консервні банки, обпалили їх, щоб вони швидко поржавіли, сіплючили між двох каменів і закопали. Щоранку піднімали в таборівці прапор під спів державного гімну, увечері опускали його під „Боже Великий, єдиний”, перед обідом читали молитву. Тут заборонено вживати тютюн і алкоголь, а розмовляли і співали тільки українською мовою.

Надовго запам'ятається табору-вальникам випробування на витривалість: похід з ночівлею під зливою, сходження на Великий Верх (висота 1600 метрів), складний перехід через три вершини на гору Гемба.

Останньої середи вересня група підлітків з РХМ на чолі з Олександром Стефановичем їздила на скелі в село Денеші під Житомиром, де змагалася зі скалолазання. 7 жовтня Микола Поровський вручив їм грамоти та значки „Юний альпініст України”.

Василь Овсієнко

Хористів у церкву не пустили

В дитячому таборі „Салют” на Світязі поруч з іншими дітьми і підлітками в останню літню таборову зміну відпочивали і 31 хористів духовної музики недільної школи, що при Свято-Троїцькому соборі УПЦ Київського Патріархату міста Луцьк.

За п'ятирічне існування хору юні хористи мирно зустрічалися з представниками багатьох конфесій. Брали активну участь в Богослужіннях протестантів, римо-католиків, греко-католиків тощо. Навіть під час короткого перебування в таборі відпочинку в сумісному духовному концерті разом з представниками Ковчегу Спасіння з далекої Німеччини. І лише в церкві УПЦ Московського Патріархату зіткнулися з ворожістю несприйняття та ненавистю до єдинородних братів.

Як це відбувалося?

Погідний сонячний день. Діти після сніданку поспішають до приміщення. А назустріч їм прибиральниці: „Сьогодні велике свято: Успіння Пресвятої Богородиці. Підійть у церкву. Батьюшка наш дуже добрий, радо вас прийме”, — почули таку пораду.

Діти швидко по-святковому одягнулися і разом з вихователями подалися в село Світязь, до якого від табору п'ять кілометрів. Підійшли до регента хору, магушки-дружини священика:

— Чи можна нам поспівати молитви?

— А з якої ви церкви? — запитала магушка.

— З Свято-Троїцького собору КП Луцька.

— З Свято-Троїцького собору

КП? Не можна! Я не хочу, щоб настоятеля церкви звільнили з праці.

— Чому повинні його звільнити? Тому, що в КП співають рідною мовою?

— Як хочете, так і розумійте, але співати діти не будуть.

Ми підійшли до старости церкви і почули таку відповідь: „Батьюшка не може вам дозволити співати”. „Чому?” І староста роз'яснив:

— Ще князь Володимир 988 року сказав: „Да будет проклят тот, хто зрадить свою віру”.

На вулиці нас зустріли старші жінки. Вони плакали і говорили: „Ми хочемо, щоб Служба Божа правилася українською мовою”...

Діти поверталися у табір пішки, похнюплені. Як пояснити їм, чому їх не пустили в церкву поспівати молитви? Чому на своїй рідній землі їм не можна співати рідною мовою? Чому на нашій землі панує чужа церква? Що сталося з нашим народом? Чому він загубив почуття національної гідності? Чому став байдужий до всього, що діється на його землі? Чому українець є чужим на рідній землі, відчувається меншовартісним?

Т. Толочко,

керівник дитячого хору.

Д. Павлюк, І. Гаврилова,

вихователі групи, м. Луцьк, Україна

Діяльність Школи Українознавства св. кн. Володимира в Чикаго була успішною

Шкільний рік у нас почався 7 вересня. Після Молебня в соборі учні — від садочку до 10 класів — розійшлися по своїх класах. Діти, які повернулися до вищих класів, знову зустрічалися зі своїми друзями, а ті, що прийшли до школи перший раз, або перейшли з інших шкіл — знайомилися зі своїми однокласниками й учителями. До складу учителів цього року входили: о. архимандрит Панкратій, Галина Василів, Люба Гек, Олена Дяденко, Маруся Слобідська, Віра Зельвак, Лідія Охмат, Лена Скиба, Женя Косогор, Ольга Дубик, Олександра Дяченко-Кочман і асистентка Таня Чайковська. Школа працювала під керівництвом проф. Дяченко-Кочман.

Крім професійних учителів, які сумлінно присвячують свій час і знання вихованню наших дітей в українському дусі, релігії й культурі, школою опікується Батьківський Комітет, очолюваний Оксаною Чайковською; інж. Мирослав Чайковський — фінансовий референт, Маруся Слобідська й д-р Пет Вигінна — члени, що дуже причинилися до успішного проведення навчального року.

В листопаді школа влаштувала маскараду для усієї школи; шкільна традиційна Ялинка в січні потішала як батьків, так і учнів, яким Батьківський Комітет дарував даруночки. В січні школа урочисто відзначила полеглих під Крутами. Ми щороку влаштовуємо концерт Т. Г. Шевченка для усієї парафії, а перед Великоднем усі класи беруть участь у писанні писанок, які цього року писали під керівництвом знавця, Віри Самиці. Вшанування трагедії Чорнобиля відбулося в травні біля куща калини, який був посаджений учнями при участі генерального консула України В. Кирика, а на закінчення шкільного року, крім офіційної частини й роздачі свідоцтв зрілості градуантам, відбувся дуже добре підготований концерт.

Після двотижневих писаних іспитів семеро учнів приступило до усних перед іспитовою комісією в суботу, 6 червня. Іспити відбува-

лися в малій парафіяльній залі, прикрашеній творами мистців: Андрія Коваленка, Анатолія Коломийця й Олександри Дяченко-Кочман.

В неділю, після Служби Божої, відбулася градація. Свято відкрила директор школи проф. О. Д. Кочман, подякувавши усім, хто доклав праці для надзвичайно успішного року. Вона привітала абсолювентів і побажала їм всього найкращого. Голова іспитової комісії Дора Турула також тепло привітала градуантів. Від парафіяльної управи говорив проф. Мирослав Семчишин. Представник Каси „Самопоміч” О. Пошиваник, крім привіту та сертифікатів для кожного градуанта, також вручив, як і кожного року, щедрі фінансові дар на школу, так само й Анна Кузик, голова Золотого Хреста, й д-р Домашевський. О. Чайковська привітала градуантів — Марка Борняка, Аліну Катеринич, Ларису Скибу, Владислава Славнова, Раю Слюсаренко, Катю Скірник і Ларису Чайковську — від батьків. Після вручення дипломів, абсолювентки Катя Скірник і Лариса Чайковська виступили з прощальним словом.

Після перерви відбувся концерт, в якому виступили учні різних класів. Садочок виконав пісні з рухами, а ансамблі вищих і нижчих класів — низку пісень. Декламували учні другої класи Павло Цепинський і Федір Голота, третьокласниця Софійка Коваленко та п'ятикласник Роман Доскочинський. „Танець з бубнами” виконали абсолювентки Катя Скірник, Лариса Чайковська й Лариса Скиба, а на закінчення програми танець „Лісоруб” виконали Андрій і Юрко Вигінні, Коля Слобідський і Лариса Чайковська. Танцюристів підготувала Ольга Дубик, а співом керувала Женя Косогор.

Парафія св. кн. Володимира в Чикаго може гордитися своєю Школою Українознавства. І цього року губернатор стейту Ілліной відзначив школу за досягнення у викладанні дітям українознавства.

Маруся Слобідська

...А діти України чекають на св. Миколая...

Чи не час нам — у затишку наших теплих, не бідних на одяг та харчі домівок — полинути думками і серцями до неопалених сиротинців-інтернатів України, до дітей, яких відреклися батьки, бо не мають чим їх годувати, і вони шукають притулку у підвалах чужих будинків чи просто на вулиці?... Це й було б найкращим відзначенням свята — принести день радості нещасній дитині України, запалити в її душі промінь надії на велич і безмежне милосердя святого землі української — Преподобного Отця

Миколая, збудити віру в невинній і вже зболілій серці дитині. Як на таку високу мету, то приїждь ЗУАДК-у — зібрати суму 20,000 доларів — невеликий, але його треба хотіти здійснити. Бажаємо гарних думок і щедрості при висилці пожертв до ЗУАДК-у на цю ціль!

Пожертви просимо висилати на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, Inc., 1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111; Tel. (215) 728-1630; Fax (215) 728-1631.

ЗУАДК

Уточнення щодо історії З'єднаних Стейтів Америки

У статті „Що день прийдешній готує президентів ЗСА?” шановний автор Анатолій Гороховський допустився помилки: змішав двох американських президентів — Ендрю Джонсона і Ендрю Джексона. Ендрю Джонсон — 17-ий президент, що урядував у 1865–1869 роках і підлягав імпічменту, нато-

мість Ендрю Джексона — 7-ий президент, урядував у 1829–37 роках, хоч також не був святым у своїй поведінці, але не підлягав імпічменту і є зображений на 20-доларовій банкноті.

Міра Ганкевич,
Голлівуд, Флориди

Нові документи про катів України

Д-р Олег М. Волянський

Під протекторатом Національної Академії Наук України, зокрема Інституту Джерелознавства ім. М. Грушевського і Служби Безпеки України, появилася у Києві, у видавництві „Абрис”, книга під заголовком „ЧК—ГПУ—НКВД в Україні”. Автори книжки — Юрій Шаповал, доктор історичних наук і автор декількох історичних праць, Володимир Пристайко, генерал-майор, юрист, заступник голови Служби Безпеки України і співавтор різних книжок, та Вадим Золотарьов, доцент Харківського Державного технічного університету радіоелектроніки, автор багатьох праць технічного і інформаційного характеру в Україні й Росії.

Книжка складається з трьох частин. Перша частина, „Портрети”, містить нариси про деяких видатних чекістів, що діяли в Україні, друга, „Документи і матеріали”, вміщує різного роду засекречені справи, рішення, промови і листи комуністичного проводу СССР. У третій частині маємо короткі біографічні відомості про чекістів, котрі довгий чи короткий час тероризували український народ. Книжка охоплює період перших 20 років після Першої світової війни.

У передмові до книжки Сергій Головатий, міністер юстиції України, між іншим, каже: „Серйозне і всебічне осмислення трагічного минулого має стати запорукою впевненого руху вперед на засадах Правди і Справедливості”. Зі сторінок „Від авторів” довідуємося, що над цією книжкою автори працювали кілька років, і що надруковані матеріали вони віднайшли у Державному Архіві Служби Безпеки України, у колишньому архіві ЦК Комуністичної партії України та в інших архівах. Усі ці документи дають авторам підставу стверджувати, що органи безпеки в УССР завжди діяли під цілковитою контролею Москви, що, власне, робило їх слухняним знаряддям в руках кремлівського комуністичного керівництва, котре вважало, що „утримання України у складі проголошеного в грудні 1922 року Союзу ССР є ключовою умовою існування цього утворення у Москві”. Автори дякують усім, що допомагали їм у цій праці, а головне св. п. письменникові Іванові Ільєнкові, котрий редагував дві попередні книжки В. Пристайки і Ю. Шаповала і розпочав редагування цієї книжки, але раптово помер.

У першому розділі книжки маємо докладні інформації про життя і злочинні діяння трьох визначних комуністів, що тероризували український народ, а саме про Всеволода Балицького, українця, Юхима Євдокимова, росіянина, Карла Карлсона, що походив з Латвії, та Ізраїля Леплевського, жида. Балицький активно співпрацював із катом України Лазарем Кагановичем, що очолював комуністичну організацію України з квітня 1925 до липня 1928 року. На підставі документів бачимо, що Балицький ініціював велику кількість злочинних каральних акцій проти опозиції в Україні. Юхим Євдокимов виявив себе неймовірно жорстоким у боротьбі проти Махна, Тютюнника, а також проти чеченських повстанців. В час голодомо-

ру в Україні 1932–1933 років він здійснював масове „розкуркулювання” та депортацію населення. Один із підсудних описує „роботу” підвладних Євдокимова в цей спосіб: „Слідчі били підслідних по голові, обличчю, по статевих органах, кидали на підлогу, топтали ногами. Душили доти, доки обличчя не заливалося кров'ю. Тримали стоячи без сну, кидали до душного карцеру. Напівроздягнених та босих виводили на мороз”.

У 1932 році, коли Лазар Каганович із своєю комісією перебував на Кубані, вирішено передати крайовому ГПУ ключову роль у знищенні „саботажників селян”: „Негайно перевести на Північному Кавказі діловодство радянських та кооперативних органів „українізованих” районів, а також усі газети та журнали з української мови перевести на російську... Підготувати і до осені перевести викладання в школах на російську мову...” В результаті діяльності ГПУ до Сибіру та Уралу вивезено майже всіх мешканців сімнадцяти кубанських станиць. „А щоб і сліду українського не лишилося на Кубані, переіменувати станиці Полтавську, Уманську, Богушевську” — наказував Карл Карлсон, заступник голови ГПУ в Україні, протеже Балицького і ліквідатор „куркульства”. Його діяльність змусила тисячі дітей, що втратили батьків, втікати до міст, де було скупчення „безпритульних”. За підписом Карлсона потрапили в тюрму українські письменники М. Куліш, В. Підмогильний, В. Поліщук та багато інших.

Ізраїль Леплевський, народний комісар УССР, відомий тим, що сам формулював для переслухуваних в'язнів запити і їхні відповіді, застосовуючи перед тим фізичні тортури. Він, згідно з наказом з Москви, збільшив кількість людей, що підлягали арештам, переважно за рахунок українців, зокрема галичан, а також поляків й інших „меншостей”.

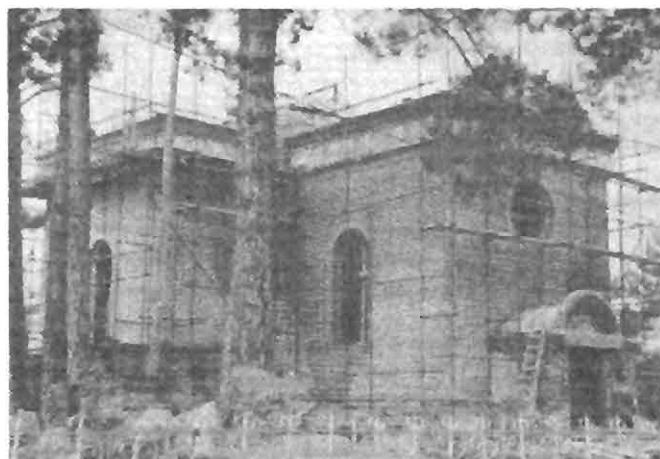
Сталінська чистка, однак, не оминула згодом і цих катів. У 1937 році розстріляно Балицького. У 1938 році — Карла Карлсона й Ізраїля Леплевського, а у 1941 році — Євдокимова.

У розділі „Документи і матеріали” тексти подано мовою оригіналу, тобто російською мовою. Тут маємо різні заяви, протоколи, накази, листи і т. д. Цікавим є довгий таємничий обіжник ГПУ про „український сепаратизм”. Українською мовою у цьому розділі подано „Закон України про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні”, виданий 17 квітня 1991 року, і „Закон про Службу Безпеки України” з 25 березня 1992 року.

У третьому розділі вміщено короткий життєпис про чекістів, що розправлялися з українцями в Україні — разом 183 особи. З них 92 — жида, 38 — росіяни, 17 — українці, сім — латиші, три поляки, три білоруси, один литовець, один вірменин, один німець, один грузин та 20 осіб, що не мають визначеної національності, але на підставі місця походження та прізвищ можна припускати, що в біль-

(Закінчення на стор. 18)

Відбудуймо храм у Боснії

Храм Преображення Господнього у Прняворі в стадії відбудови.

Вже десять років мешканець Джерзі Ситі, понад 40 років член УНС Олександр Кедринський підтримує зв'язки з парохом храму Преображення Господнього в Прняворі, у Боснії, о. Петром Овадом. Свого часу О. Кедринський допомагав прняворській греко-католицькій громаді матеріально в будівництві реколекційного будинку, а тепер надає посильну поміч у збиранні коштів на відбудову згаданого храму, що, споруджений у 1910 році, впродовж десятиліть був об'єднуючою силою наших єдинокровних братів у Боснії, а в серпні 1992-го по-варварськи зруйнований сербськими войсками. Боснійський уряд, як було повідомлено, „виявив акт доброї волі” щодо української етнічної меншини, заклавши фундамент під нову церкву. А далі — давай собі, громадо, сама раду, як можеш...

Між тим, впродовж років воєнної завірюхи в Югославії, українське парафіяльне життя в Прняворі не припинялося. Отець Петро дбає, щоб у залі Духовного центру парафії, власними силами та щедрими датками українців західної діаспори побудованому ним і Сестрами Василіянками на честь 1000-ліття Хрещення Руси-України, завжди відбувалося щось корисного для утвердження українства в українцях. Так було, скажімо, на минулорічне свято Миколая, коли не тільки, на шире здивування батьків, одержали щедрі подарунки понад 150 діток, а й мали своїм почесним гостем посла України в Хорватії та на Боснію й Герцеговину, Анатолія Шостака, що дало новий поштовх українській громаді. На початку святкування жіночий хор під керівництвом М. Лесь зі Львова відспівав молитву „Боже великий, єдиний”, що прозвучала як подяка Господеві за опіку й допомогу українцям у Боснії. Далі діти співали пісні про Отця Миколая, деклямували вірші; відбулася сценка з дійовими особами — святителем Миколаєм,

ангеликами тощо, а дует Оксана Овад і Христина Лесь подарували присутнім пісню „Іду молитись”. А незабаром у Прняворі святкували Різдво, на яке з'їхалися з країв далеких та ближчих українці, щоб зустріти Свят-Вечір у родинному колі; потім була традиційна наша українська „Маланка”, також з великою присутністю гостей з різних куточків Боснії, України...

— Не зважаючи

на зруйнування церкви у Прняворі, де ви були парохом, — сказав, вручаючи о. Овадові відзнаку Президента України — орден „За заслуги” III ступеня, глава Адміністрації України Євген Кушнар'єв, — ви, шановний Петре Степановичу, продовжуєте наполегливу працю щодо згуртування української громади у Боснії, зміцнення зв'язків з Україною. Ваша діяльність високо оцінена Президентом України, свідченням чого є ця висока нагорода.

— Ми повинні підтримати титанічні зусилля отця Овада у відбудові його церкви, його дітища, — додав голова Ради товариства „Україна” Іван Драч. — Доцільно, мабуть, створити свого роду світову фундацію задля відродження цієї церкви у Прняворі. Гадаю, що Україна, українська діаспора долучатися до того, щоб цей храм було відроджено. Як символ української душі. Символ української віри там, на Балканах, навколо якого б об'єдналися усі українці в світах.

— Наші батьки й ми дочекались найзаповітнішого часу: Україна — самостійна, — сказав, дякуючи за відзнаку, о. Овад. — У найскладніші політичні моменти Україна не забувала про нас... Віримо, що і в цій нелегкій справі — відбудові нашого храму ми будемо разом. Разом і переможемо. І перший крок до цього — наш заклик до єднання. Нехай благословить вас Господь!

Підготував В. Романюк

Від редакції:

Дуже хочеться вірити, що всі українці доброї волі приєднаються до так важливої і великої справи не тільки морально, а й конкретною посильною матеріальною допомогою. Пожертви можна посилати на: Deutsche Bank München,konto ч. 1786862, BLZ 700 700 10 (Hilfe für Kirche in Prnjavor-Bosnia), або на адресу посередника в Німеччині: Herr Anton Gocur, Zornedinger Str. 18, D-81671 München, Germany.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Видавничий комітет „Ювілейної Книги Української Гімназії у Берхтесгадені” повідомляє, що, після виплатення усіх видатків зв'язаних з виданням „Ювілейної Книги”, рішив із залишеної суми грошей, жертвувати як слідує:

1. 1.000.00 дол. на „Товариство української мови ім. Тараса Шевченка” (Ukrainian Language Society — Dr. B. Bodnaruk).
2. 700.00 дол. на УСЦАК (Олімпійський Комітет).

Видавничий комітет рівнож повідомляє, що з сьогоднішнім днем закриває банкове conto „Ювілейної Книги Української Гімназії у Берхтесгадені”.

ВИДАВНИЧИЙ КОМІТЕТ

Підтримайте „Березіль”!

Добрі люди! Українці і всі, хто береже Україну в серці! Ви вже не раз допомагали неньці-Україні, допоможіть же всеукраїнському часописові „Березіль”, над яким знову зібралися лиховісні хмари!

„Березіль” (до 1990 року називався „Прапором”) одним із перших українських часописів, долаючи рештки большевицької цензури, у другій половині 80-их років опублікував на своїх сторінках унікальні на той час матеріали, зокрема вперше розповів правду про пакт Молотова—Ріббентропа, про розстріляне українське Відродження, Голодомор 1932–33 років, повернувшись до літературного обігу десятки замовчених, заборонених тоталітарним режимом, репресованих і знищених українських літераторів, відкрив для своїх читачів великий письменницький доробок української діаспори в обох Америках, Австралії, Європі, чим заслужено здобув визнання і авторитет не лише в Україні, але й далеко за її межами.

У привітанні з нагоди 40-річчя часопису голова Спілки письменників України Юрій Мушкетик ствердив: „У колі серйозних, поважних українських літературно-художніх журналів „Березіль” — один з найповажніших, його внесок у культурне українське будівництво посутній і вагомий”.

Варто наголосити на тому, що без доброзичливої, в тому числі матеріальної, підтримки наших читачів, друзів, передплатників „Березіль” не дійшов би до наших днів. Ми щиро вдячні передусім нашим землякам, які роблять дуже багато, щоб жило і розвивалося на східних теренах України українське інтелектуальне і художнє слово, зокрема групи „Друзі Харкова” з Нью Йорку (М. Кць, Л. Майстренко, Оксана Соловей, Є. Федоренко, Ю. Шевельов), австралійським українцям Д. Нитченкові та Лесі Ткач, іншим друзям.

„Березіль” і надалі зосереджує

свою діяльність на проблемах становлення української політичної нації, культури, історії, утвердження соборної Української держави, обстоює повнофункціонування державної української мови.

Чи можемо ми впоратися з цими завданнями? Не маючи ілюзій щодо урядової підтримки, мусимо відповісти: це залежить від багатьох чинників, у тому числі і від вашої підтримки, дорогі друзі. Нинішнє становище журналу — як ніколи загрозливе. Закон „Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів”, котрий формально набув чинності з 1 січня 1998 року, не діє й досі.

Тим часом українські літературно-художні та громадсько-політичні журнали, серед них „Березіль”, щораз зменшують періодичність і наклад. Зубожіли до краю в умовах нинішньої фінансово-економічної кризи і подальшого зниження життєвого рівня, свідомі наші читачі не можуть підтримати часопис своєю передплатою — в них немає коштів.

Тому й звертаємося до вас, земляки і патріоти України. Долар-другий, а то й півдесятка ваших чесних трудових доларів, напевно, не завдадуть непоправної шкоди вашому бюджетові, а при достатній кількості жертводавців можуть порятувати „Березіль” від лихої години, не дати згаснути ясному українському світлові на страждених землях Слобожанщини — для добра цілої матері-України.

Ю. Стадниченко,
головний редактор журналу
„Березіль”

Річна передплата „Березіль” в ЗСА і Канаді — 60 американських доларів. Для передплатників в Україні — 30 дол.

Пожертви (поштою або особисто) просимо надсилати на адресу: М. Р. Котс, Р. О. Вох 33, Lexington, N. Y, USA 12452.

Звернення до підгаєччан у діаспорі

Працівники редакції газети „Земля Підгаєцька” звертаються до вас з проханням допомогти нашій газеті.

Зважаючи на сьогоденні економічні негаразди в Україні та нашому районі зокрема, працівники мають великі фінансові труднощі з випуском газети. На теренах Підгаєччини газета є одним-єдиним друкованим органом, що на своїх шпальтах доносить інформацію до найвіддаленіших куточків району.

Газета виходить з 1992 року і, незважаючи на вкрай важке становище, ще не було жодної перерви випуску. Колектив редакції докладає всіх зусиль, щоб газета в районі була. Не дивлячись на десятилітню заборгованість у платні, відсутність технічної бази, заборгованість друкарні іншого району за друк (Підгайці, на жаль, своєї друкарні не мають і, напевно, не матимуть), ми все ж хочемо, щоб наш район не

виглядав гірше за інші, щоб газета продовжувала виходити (адже для такого маленького району вона має тираж 1,170 примірників. Це багато).

Але нашого ентузіазму замало. Тому, не від солодкого життя, звертаємося до вас з проханням, якщо це у ваших силах, допомогти нам в вирішенні наших проблем.

Звертаємося до всіх українців за кордоном (до підгаєччан особливо): допоможіть нам вистояти в тяжку годину! Адже ми віримо, що хоч ви там, за кордоном, але думами завжди тут, з нами.

Пожертви можна скласти на адресу: р/р 26005200380001 в АПБ „Україна” м. Підгайці, МФО 338329, код 21164786.

Колектив редакції
газети „Земля Підгаєцька”
м. Підгайці,
Тернопільська обл.

Час і пора відкривати широкий світ...

Читач, мабуть, завважив, що „Свобода” не пропускає нагоди оприлюднити „живого” листа з України чи бодай уривка з нього. Вони різні-прерізні і нібито не творять єдиного образу української дійсності, однак саме це й є нашою метою: з приватних листів іноді довідуємося більше, ніж з повідомлень офіційних інформаційних агентств. Зокрема те, з якими думками і почуттями громадяни незалежної України відкривають для себе ширший світ.

Нижче вміщуємо лист юної львів'янки, люб'язно переданий редакції „Свободи” Ярославом Колодієм з Дженкінтавну, Па.

Вернулася я з незабутньої подорожі! Втома від поїздки велика, але вона пройде. Вражень і емоцій стільки, що важко описати. Я дякую долі, що мала можливість здійснити таку подорож. Так багато побачила, почула, побувала в святих місцях, познайомилася з новими людьми. Ціле життя тепер згадувати і думати про що. Приймали нас в Українському Католицькому Університеті (ректор о. Іван Хома). На території цій побудовано собор Святої Софії (проект і виконання фресок і мозаїк, а також іконостас — Святослава Гординського). А подумовано це все силами і коштом Патріярха Йосифа Сліпого. Він жив там останні кілька років до своєї смерті. Залишилося його мешкання-музей.

Програма нашого перебування була дуже насиченою: читали нам лекції (з біоетики та основ християнської моралі), водили та возили по найцікавіших місцях Риму. Я дещо записувала, бо запам'ятати таку кількість інформації за таких малий час було просто неможливо. Всі знамениті площі, музеї, церкви, палаци... Сприймається зовсім по-іншому, як бачили на фотографії чи на телеекрані. Ті два тижні в Римі — то як сон. А враження від Венеції, Флоренції взагалі передати важко. Тим більше важко описати все це в кількох рядках листа. Вуйцю, я ще й тепер хвилююся,

згадуючи авдієнцію у Ватикані. Серед десятків тисяч людей, що були того дня на площі св. Петра, наша група (19 чоловік з усієї України) мала щастя потрапити в залю для авдієнцій. Кожну групу представляли Папі, який сидів на троні, на такому підвищенні, що нагадує сцену в театрі. І коли оголосили про групу з України, то Папа попросив піднятися і підійти до нього ближче. Не можу Вам передати, що відчував кожен з нас, коли ми в рядочок стали на тій сцені, а Папа йшов біля кожного, благословив, і можна було доторкнутися до його руку. Мене він погладив по лівій щоці, коли я схилилася до його руки. Кардинал, що був біля Папи, пояснив нам, що мама Папи — українка, і він завжди старається, коли є люди з України, запросити їх ближче до себе. А Ватикан 6 років дає в Київ запити, щоб прислати представника з України у Ватикан, і 6 років відповіді нема... Маю з рук Папи і ним священі образки. Один висилаю Вам.

Пишу цей лист в Козові, тому і відправляю звідси. Висилаю також одну знімку з площі св. Петра. Вибайте, що неякісна. Це я такий фотграф. Ось таким вийшов мій лист.

Всього Вам доброго.

Іра.

P.S. Ще раз хочу подякувати Вам за поміч у здійсненні моєї поїздки. Серпень, 1998.

Хай не збідніє рука, що дає

Шановна редакціє! Прошу через Вашу газету висловити щиро подяку людині великої доброти, милосердя, чуйності і скромності, п. Іванові Різванюку з Ютиці, колишньому волинякові з Ковельщини.

Я, вчителька-пенсіонерка з Тернопільщини, гостю у ЗСА, в Ютиці. Вперше в житті тут, за океаном, я зустрілася з такою доброзичливою, самовідданою у своїй нелегкій щоденній праці для людей, Людиною з великої букви. Допомога бідним, знедоленим, хворим, калікам, потерпілим від стихій та чорнобильського лиха, дітям-сиротам в Україні й Індонезії — це його життєва потреба, подяка Богові за тричі врятоване йому життя. Так, видно, Господь оберігав п. Івана для великої добродійної справи, яку він здійснює через ціле своє життя — до теперішніх 80 років, носячи й досі в тілі во-рожу кулю.

Пан Різванюк почав надавати допомогу людям в Україні ще

1958 року і вислав уже понад 1000 посилок. За цей рік, що я знайома з п. Іваном, він уже вислав 15 пачок в моє рідне місто Заліщики. З щирою вдячністю пишуть йому листи діти з сиротинця, члени благодійної організації „Карітас” при церкві Пресвятого Серця Христового, окремі люди, які отримали таку необхідну в даний час матеріальну допомогу. Хоча п. Різванюк, в минулому звичайний робітник, живе тепер тільки з пенсії, він все-таки знаходить можливість, кошти, час, підтримку добрих часто і незнайомих людей, щоб допомогти тим, хто вкрай потребує матеріальної і моральної помочі.

Дружина, п. Віра, також здійснює таку ж благочинну місію, залучаючи і дорослих дочку й сина, які добре виховані в українському національному дусі й не забувають, якого вони роду.

Марія Юрійчук,
м. Заліщики-Ютика

Українці Баффало і околиць вшанують 65-ту річницю Великого Голоду в Україні

З ініціативи відділів Українського Конгресового Комітету Америки і Українсько-Американської Координаційної Ради організувався в Баффало Громадський Комітет для вшанування 65-ої річниці голодомору, здійсненого Москвою у 1932-1933 роках в Україні. Громадський Комітет, зформований з представників і з участю українських організацій і товариств нашого міста, очолив Іван Рішко.

Поминальні святкування відбудуться в неділю, 8 листопада 1998 року, в залі української православної церкви Св. Трійці, 200 Комо Парк Бул., Чіктовага, Н. Й.

Розпочнуться вони відслуженням Соборної Панахиди священниками наших обох віровизнань в 2-й год. пополудні. Участь в жалібній академії після Богослуження візьмуть хори УПЦ Св. Трійці, ОЖОЧСУ „Мрія” та УКЦ св. Івана Хрестителя. Спільна деклямація членів Пласту, СУМ Рідної Школи і Андрія Пришляка. Відзначення членів громади — очевидців голодомору.

Промовцем українською і англійською мовами буде Марко Царинник з Торонто.

Оксана Бережницька

Західня українська діаспора вшанує річницю жертв Великого Голоду в Україні панахидами, походами, знаменитим монтажем спогадів очевидців на телеекрані „Контакту”... Промовляють представники України. Але у зверненні до діаспори, наприклад, на сторінках „Нового Шляху” (29 серпня ц. р.) посол України в Канаді В. Фуркало ні словом не згадає про збіг річниць Незалежності та 65-річчя Голодомору. Не підмічував цього мегавбивства ні посол Ю. Щербак у Вашингтоні, ані на форумі ООН, де нагода зустрічі з представниками різних держав таки була, ні Геннадій Удовенко, голова 52-ої Асамблеї, ні новий очолювач місії України при ООН В. Ю. Єльченко. Не було ані слова про те в Києві на Святі Незалежності.

Тож проситься запитання: чому навіть навіть в 7-ій річниці незалежності цей факт не є гідно піднятий на державному рівні? Адже ж геноцид, нарешті, визнаний світом?

Ця пасивність лякає, бо голодомори не тільки не є широко відомі світові, але громадянам України. За сім літ незалежності Київ ще не має на державному рівні спеціальної сесії Верховної Ради в шану жертв геноцидів, вшанування жертв терору Кремля всім населенням, хвилиною мовчанки; так, як є щороку в Ізраїлі за жидівський голокост.

Не споруджено монументу в Україні жертвам Голодомору; немає спеціальної комісії істориків та юристів, які приготували б на основі законів ООН майбутній суд над історією комунізму, в якій на наказ Кремля знищено 62 мільйони невинного населення. Коли нацизм Гітлера нищив на расовій основі, комунізм Кремля — на соціальній та національній. Відповідні установи мали б розробити вимогу компенсації від Кремля за злочини супроти України, так, як Ізраїлеві заплатила Німеччина за масове нищення європейського жидівства.

На жаль, починаючи від першого Президента, Київ не зумів скористатися шансом виступу в ООН,

щоб заявити перед світом про геноцид в Україні, хоча про Бабин Яр Президент Л. Кравчук згадував.

Причин цього пасивного явища, на мою думку, є дві: в нації вбито пам'ять про злочини Кремля та страх сучасного комуніста перед відповідальністю за 70 літ злочинного режиму.

Свідки-втікачі по Другій світовій війні задокументували, зберегли факти національної трагедії, чорних дій Кремля — Фундацією ім. І. Багряного, УРДП, СУЖЕ-РО. Завдяки їхнім осягам велися інтернаціональні дослідження цього злочину Комісією Конгресу ЗСА та у Брюсселі. Заради справедливості слід сказати, що нині в незалежній Україні її патріоти заснували Народний Інститут Дослідів Геноцидів України; є доступ до архівів КГБ, з'являються нові документи, свідчення. Моторшне минуле оживає. Але це все робить не держава. Сучасний комуніст є продуктом „вимачаної пам'яті”, в якого ментальний вакуум: злочини-геноциди — не існували! І, як такий, він сам є жертвою режиму, що його спродукував. Про минулі жакіття він або справді не знає, або не вірить, чи не хоче про них знати, боїться відповідальності. Він є продуктом беззаконної, дегуманізуючої

влади, початої Леніним, яка зробила з людини гомосовєтикуса.

Коли в Німеччині відбулася денацифікація цього продукту людини судом у Нюрнберзі — Росія не могла собі на це дозволити, бо їй треба було признатися до злочинів супроти поодиноких націй, соціальних класів, етнічних груп з послідовністю плачущої компенсації. Самозрозуміло, Росія це оминула, призначаючи лише решткам репресованих скромну пенсію (кажуть, сумою двох „гамбургерів”).

Щодо 33-го року сучасна Росія визнала цей факт, але відповідальність за нього не взяла на себе, а поклала на злочинного Сталіна. Отже, не відбувся „Нюрнберг II” над ЦК КПСС. Світ, звиклий до безупинного тис-

рів „ЧК. ГПУ. НКВД в Україні”, бачимо їх у меншості: на 176 — є 93 жидів, а також балтійці, кавказці.

Як досліджує Л. Плюш у його книзі „Тридцять чорний рік” („Сучасність”, ч. 7-8, 1997) — „шанс вижити мали родини, де залишилася родинна любов, яку так ретельно витоптувала нова „революційна мораль”. Перед революцією не було в селі нікого, хто б не працював: ні серед старих, ні серед молоді. Не було п'яниць. Громадою будували житла, доглядали ставки й криниці, спільно вирішували про ліси й випаси. Громадою, усі разом утримували немічних старців-калік. Людина піклувалася про людину”. Метою Кремля було розбити мораль цього українського села — аж до основ, засобом терору та влади, обіпертої на гаслі Леніна „грабуй награване”, на найнездоровішому людському елементі. А також незрівнянно сильна пропаганда далекого ідеалу комунізму вловила деяких ідеалістів, чи була поштовхом активістам до виконання.

Якщо говорити про збірне сумління нації, то відомий своєю чесною послідовністю Вацлав Гавел вважає, що всі чехи, сердечно вітаючи росіян у Празі, несуть відповідальність за час комуністичного режиму. Але він заперечив проти поодиноких судів. Суди, як засіб полегдження національного сумління, відбулися в Німеччині 13-ма засудами охоронців Берлінської Стіни — обвінчаних 600 втікачів, суджено старенького президента Еріка Гонекера, численних функціонерів політичної поліції... Проте відкриті архіви стали причиною ворожнечі родин між собою, переросли в психологічну напругу. Справедливості, отже, не досягнуто. Також у Польщі судом над Ярузельським так і не вирішено, чи він врятував Польщу воєнним станом перед танками Москви, чи надаремно нищив членів „Солідарності”.

Вихід з цього чорного тунелю започаткував Вацлав Гавел, людина наскрізь чесна. Він бачить голий факт відповідальності всієї нації за її історичний період, але не в сенсі судів, ловів, помсти за минуле. Він подав ідею „люстрації”, як засобу чищення нації, її уряду: кожний кандидат переглядає своє минуле в картотеках „Статні Безпечність” і, якщо є якась провина чеха супроти чеха, він зрікається місця в уряді. В іншому випадку про нього говорять на телебаченні, в рубриці про злочини минулого.

Польща шукає свого варіанту „люстрації”. До цього, будемо сподіватися, прийде й Україна.

Ідеться про оздоровлення нації. І не засобом „порахунків”, а допомогою сучасним комуністам, які й досі не усвідомлюють, що їх мизок покрито 70-літньою пропагандою Кремля.

Ярина Тудорковецька

УВАГА! ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ
СОЮЗІВКА буде закрита тільки від 1 лютого до 15 квітня

Канцелярія Союзівки і головний будинок **відкриті протягом року**

За інформаціями чи в справі замовлень кімнат на 1999 рік
просимо телефонувати: (914) 626-5641 • (914) 626-4638

E-mail: SQSS@AOLcom; Web: www.SOYUZIVKA.com

Українці Фльориди привітали Святішого Патріярха Київського і всієї Руси-України Філарета

Людина на землі живе вірою, надією та любов'ю, яку дає їй Бог. І сьогодні здійснилась віра і надія українського народу, який здобув незалежну Державу і Українську Церкву на чолі з святішим Патріярхом Київським і всієї Руси-України Філаретом.

25 жовтня українська православна церква Святого Миколая в Купер Сіті широко відкрила двері для зустрічі святішого Патріярха Філарета. Щирі зустрічі гостей та гостей з різних церков Фльориди створила високодуховну атмосферу національної гордості присутніх, які дістали можливість вітати Патріярха Української Церкви. Він додав певності, що і в Україні, і на американській землі існуватиме вільна, історично обумовлена Українська Православна Церква.

На початку Святої Літургії Філарет освятив новорозписану православну церкву Святого Миколая, після чого відбулася пронизана високим духом любови Божественна Літургія, яку відправив Патріярх Філарет у співслужінні високопреподобним отцем ігуменом Дмитрієм, отцем протопресвітером Степаном Біляком, отцем Борисом Забродським, отцем протопресвітером Степаном Посаківським та дияконом Василем.

Патріярх говорив про велику Божу любов до українського народу. Земне життя, яким би воно не було прекрасним, є тимчасове, а духовне — вічне. І ніхто від цієї вічності не втече, незважаючи на смерть. Все полягає в тому, яким буде наше вічне життя: блаженним чи страждальним? Щоб наше вічне життя було блаженним, треба жити праведно, по-християнськи. Пройдений 7-річний шлях Української держави був тернистим, а ще більше був устелений терням шлях утвердження Київського Патріярха-

ту. Всім відома теза „Незалежній державі — незалежна Церква” втілювалась у життя завдяки подвижницькій праці дійсних патріотів України вірних Богові християн.

Атмосфера миру та надії панувала в серцях присутніх під час виступу мудрої, пронизаної любов'ю до Бога та українського народу проповіді Святішого Патріярха Філарета.

Перед освяченням Святих дарів відбулося рукоположення в диякони Віктора Полярного.

Під час Божественної Літургії чудово співав хор Київської симфонічної оркестри.

По закінченні Божої Літургії, за активну працю на ниві Божій, в розбудові єдиної Української Православної Церкви Київського Патріярхату, та спричинення до духовного і національного відродження українського народу, з рук Святішого Патріярха церковний Орден святого рівноапостольного князя Володимира Великого II ступеня отримали: о. Степан Біляк — протопресвітер Церкви Святого Миколая; Олексій Воскобійник — доктор і меценат. Церковний Орден святого рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня отримав Леонід Гусак — голова парафіяльної управи церкви святого Миколая. Патріяршу Грамоту було вручено Єфросинії Бережній — голові Сестрицтва церкви святого Миколая.

Після вручення нагород відбулося святкове прийняття на честь Святішого Патріярха Київського і всієї Руси-України Філарета.

Привітати Святішого Патріярха прибули вірні парафіяни та гості з різних міст Фльориди.

Благословінням Святішого Патріярха та молитвою закінчилось святкове прийняття в Православній Церкві Святого Миколая Київського Патріярхату.

ПРЕТЕНДЕНТИ НА ПРЕЗИДЕНТА

(Продовження зі стор. 5)

ни очолив опозиційну до влади партію „Громада” та парламентську фракцію із 39 осіб. За час, що минув від дня відставки экс-прем'єра, проурядові засоби масової інформації та Генеральна прокуратура неодноразово звинувачувала лідера „Громади” у його зловживаннях службовим становищем, корупції, незаконному перерахуванні за кордон значних валютних коштів. П. Лазаренка звинувачувало також за зловживання владою у особистих інтересах під час використання бюджетових коштів для проведення робіт поблизу йогодачного будинку у Пушці-Водиці. Крім того Лазаренкові інкримінували й у те, що за часів прем'єрства він лобював інтереси корпорації „Єдині Енергетичні Системи України”, яка займалася імпортом в Україну російського газу.

Власне, цієї інформації, здавалося б, цілком достатньо, аби назавжди закрити шлях Лазаренкові до президентського крісла. Навесні цього

року у парламентських кулуарах доволі активно велися розмови про можливий альянс П. Лазаренка із головою Соціалістичної партії Олександром Морозом. Проте останнім часом ситуація змінилася. Лазаренко почав сам проявляти президентські амбіції, хоча й уникає відповіді на запитання: буде він кандидувати на наступних президентських виборах чи ні. Цілком очевидним є те, що у разі офіційного оголошення П. Лазаренком свого наміру стати Президентом, його доля будя визначеною: владні структури, маючи засоби масової інформації та правоохоронні органи, розпочнуть на нього та на електорат інформаційну атаку. Розуміючи це, Лазаренко намагається знайти собі союзника — потенційного претендента на Президентства, аби його підтримати і політично, і матеріально. Не грає ролі, хто буде цим кандидатом — Л. Кучма, чи скажімо Є. Марчук. А тому напівнатяк П. Лазаренка, що він ціл-

Віктор Ющенко

ком може претендувати на найвищу посаду у державі і на частину електорату, сьогодні можна розглядати як запрошення потенційних кандидатів до переговорів з ним.

Ім'я 44-річного правління Національного банку України вже давно називають у числі претендентів на президентське крісло. Свого часу в. Ющенко розпочинав свою кар'єру як економіст відділення Державного Банку у Сумській області. Згодом працював заступником начальника управління кредитування і фінансування колгоспів, агропромислових об'єднань та міжгоспдоарських підприємств Української республіканської контори Держбанку СРСР. З 1987 по 1993 рік пройшов усі щаблі акціонерного комерційного агропромислового комплексу „Україна” — від начальника пляново-економічного управління до голови правління банку. Після того був обраний головою НБУ.

Слід зазначити, що партія „Реформи та порядок” ще у лютому нинішнього року оголосила про те, що вона підтримуватиме кандидатуру Віктора Ющенка (звичайно, у разі його згоди) на наступних виборах Президента України. Проте тоді головний банкір заявив, що він не має наміру змагатися за президентське крісло, оскільки у нього й так, мовляв, одстатньо роботи як у голові правління НБУ. Власне, після такої заяви, здавалося б, усі питання були вичерпані. До того ж, навесні 1998 року у Києві було вбито одого з найближчих друзів Ющенка — голову Української міжбанківської валютної біржі Вадима Гетьмана, який, як вважалося, очолював один з найпотужніших банківських кланів в Україні і був доволі впливовою людиною у державі. Саме підтримка банківського капіталу і Гетьмана зокрема, як вважають аналітики, і

могла б допомогти молодому та перспективному політику перемогти на виборах Президента. Із загибеллю Гетьмана, а також із ротаці-

єю окремих осіб у банківському середовищі (звільнення голів правління Ощадбанку і акціонерного банку „Україна” та ін.) шанси В. Ющенка дещо зменшилися. Повернення коаліції п'яти правих та правоцентристських партій до розгляду кандидатури головного банкіра держави як одного з можливих претендентів на президентське крісло, було дещо несподіваним.

Власне, у цьому контексті можна говорити про дві причини такого рішення. Або, по-перше, В. Ющенка вирішили назавжди „поховати” як перспективного політика, підставивши його під удар тим претендентами, які вже зрозуміли, що ніколи не зможуть конкурувати з молодим політиком (до недоброзичливців можна зарахувати, зокрема, Л. Кучму та Є. Марчука). Або ж, по-друге, карта головного банкіра держави дісно є виграною у президентському маратоні. Поки що і на перше, й на друге питання важко знайти відповідь, оскільки дотепер залишається невідомим наставлення самого В. Ющенка щодо згаданих вище пропозицій. Суттєві, що один з учасників коаліції — Народний Рух України наполягав на тому, аби єдиним кандидатом від національно-демократичних сил був саме їхній представник (чи то Богдан Бойко чи Юрій Костенко). І зміна орієнтирів провідників НРУ виглядає, м'яко кажучи, дивною.

Говорити про шанси на перемогу у президентських виборах нинішнього голови правління центрального банку України поки що важко. Оскільки В. Ющенко ніколи не вів публіч-

(Закінчення на стор. 24)

УКРАЇНА МАТИМЕ ВСЕ...

(Продовження зі стор. 5)

Редактор газети „Вечірній Київ”, публіцист і політик

раз, для цього потрібен час, і це буде до певної міри правильним. Але ж інші країни — Польща, Малярщина на Заході, держави Балтії на півночі, маючи гірші стартові можливості, на-

багато випередили Україну і в економічній, і в соціальній сферах.

Можна посилатися на багато зовнішніх і внутрішніх причин, які загальмували наш розвиток — і це теж буде до певної міри правдою, але не дасть чіткої й однозначної відповіді на сакраментальне запитання: чому? А відповідь знайти необхідно — від цього залежатиме, що нам робити далі, як мислити і як діяти.

Так от: всі наші нинішні труднощі і негаразди, попри всі об'єктивні і суб'єктивні, зовнішні і внутрішні, правдиві і не зовсім правдиві чинники, як у фокусі, збігаються в одній точці. Ця точка називається: влада. За всі сім років Україна не мала — і нині не має — української влади. Ні законодавчої, ні виконавчої, ні судової. Окремі ланки, окремі люди з окремих владних структур до уваги

(Продовження на стор. 24)

„Наш обов'язок – сіяти і світити”

Інтерв'ю

Мабуть, немає особливої потреби представляти читачам Євгена Сверстюка — публіциста, письменника, церковно-громадського діяча, політв'язня комуністичних таборів. Недавно він був гостем „Свободи”.

— Пане Євгене, — поцікавився я напочатку розмови, — що привело вас цього разу до З'єднаних Штатів?

— Власне, в Америці я проїздом з Канади, куди був запрошений взяти участь у щорічній науковій конференції Оттавського університету „Назустріч новій Україні”. Її учасники обговорювали питання політичного, економічного, культурного становища, мовну, освітню ситуації в сучасній Україні.

— Ви виступали на конференції?

— Так. Я назвав свою доповідь „Проблема заміни основ культури”. Говорив, отже, про проблеми заміни матеріалістичної філософії, на якій творилася соціалістична культура. Зокрема, трохи більше зупинився на тодішній боротьбі з так званими „пережитками минулого”, до яких ми повертаємося: релігійний світогляд, національні почуття, приватна власність. Весь цей фундамент незалежності та духовності особи був впродовж комуністичного панування докраю розмитий і власне це спричиняло її кризу.

Конференція, як завжди, пройшла цікаво. Потім взяв я участь в мітингу громади (і, до речі, не лише української) напроти ратуші в Торонто, приуроченому Годоморів в Україні. Провели ми в тому ж Торонто вечір 200-ліття „Енеїди” Івана Котляревського. Ще раз кажу: було дуже й дуже цікаво.

— А що тут, у ЗСА?

— Сталося так, що мій нинішній приїзд на Північноамериканський континент збігся в часі з працею 15-го Собору Української Православної Церкви Америки, і я став випадковим його гостем.

— Чи відзначили ви якісь зміни в Церкві після відходу у вічність Патріярха Мстислава?

— Суттєвої різниці не сталося. У Церкві панує той самий дух, відчувається великий пієтет до покійного Патріярха. В основному йшла мова про протиріччя в українській православній громаді ЗСА, частина якої підтримує зв'язки з Патріярхом Філаретом, якого оце вони сюди й запросили. В цілому ж панували демократична атмосфера, свобода волевиявлення; не чути було голосів суперечності між ієрархією та учасниками Собору. Ієрархія підтримала прагнення громади до затіснення зв'язків з православними в Україні, що й знайшло відображення в резолюції Собору. У доброзичливій, християнській, духовній обстановці учасники турбувалися справами Церкви, духовного життя української громади в Америці.

— Ви, звичайно ж, не могли бути пасивним спостерігачем на Соборі...

— Очевидно. На заключному бенкеті мені запропонували слово. Звертаючись до владик, отців, учасників та гостей, я сказав, що Собор протягом тих кількох днів дещо змінив моє уявлення про Українську Православну Церкву в Америці та її ієрархію. Я відчув

тут духовну традицію, що берегла хоругву УАПЦ на еміграції разом з іншими формами національного життя, а також дух пам'яті Патріярха Мстислава, котрий розбудовував Церкву на традиціях рідного краю. Така Церква не зречеться свого національного коріння і отчих заповітів навіть у чужомовному оточенні. Зрештою, самий сенс Святого Письма органічно зв'язаний з плеканням пам'яті своїх попередніх поколінь.

Я говорив про те, що мені здається ризикованим прагнення зберігати в Богослуженнях пропорції англійської та української мов. Та пропорція завтра втратиться, якщо не буде переваги української мови і нашої джерельної традиції. Не вся сила у раціональному сприйманні. Адже через тисячу років народ проніс віру в напіврозумілій церковно-слов'янській мові, і то була віра шира і висока. Заповіт Патріярха Мстислава передає естафету гідності нашої Церкви, що вистояла віками, без підтримки держави, точніше — в протистоянні чужій владі. В моїх очах досі стоїть 93-річний старець, який під тиском напіврелігійних депутатів, політиків, єпископів не хоче прийняти політичного об'єднання з Церквою московської школи. Бо йому важливо не те, щоб очолювати Церкву як ідеологічну інституцію, а важливо зміцнювати Церкву будуючи для відродження духовно занедбаної людини. Нинішнє роз'єднання УАПЦ і УПЦКП йде від позиції Патріярха Мстислава, і воно може бути подолане тільки на шляху ширшої доброзичливості і співпраці на спільній ниві. Звичайно, всім ясно, що два патріярхи — це менше, ніж один.

В Україні ми повинні працювати на відродження авторитету Церкви. Вона повинна мати голос, до якого прислухаються і Президент, і суспільство. Дехто пробує замінити авторитет „канонічністю”. Це слово стало заклинанням для забобонних людей, яким здається, що благодать має бути задокументована. Здоровий глузд підказує, що канонічність — це передусім дотримання православних канонів і принципів всередині Церкви, ніж дипломатична розбудова міжцерковних стосунків. Скажімо, неймовірна зовнішньо-політична активність Патріярха Алексія II, при пасивності його в організації духовного життя нації — це просто за давньою старою імперською хвороба, а не розбудова Церкви. Ми схильні перебільшувати силу Московського Патріярхату, пам'ятаючи його підступну роль в житті матірної Київської Митрополії. Насправді — то слабка Церква, побудована переважно на політичних засадах та давніх імперських традиціях. Канонічність її теж сумнівна, особливо, коли ознайомитися з історичним документом про відновлення Патріярхату під час зустрічі Сталіна і Берлія з Митрополитом Сергієм в 1943 році.

(Закінчення на стор. 18)

Ще на початку нашого століття видатна українська просвітителька, космацька попадя Кліментина Лисенська спрощувала до Франції космацькі писанки, а також килими, різьблені боклагги, тарілки, шкатулки, ліжники, музичні інструменти, інші мистецькі речі, виготовлені славними космацькими майстрами. Там вони мали великий попит. Деякі вироби з Космача назавжди осідали в музеях Франції.

Різні взаємини складалися в Україні з Францією, тим паче, що вужча територія України — Гуцульщина і Космач, зокрема, входили то до Польської держави, то до Советського Союзу. І ось крига скресла. Постає Українська держава, відкриваються широкі дороги для взаємозв'язків з іншими країнами, зокрема з Францією, де ще добре пам'ятають, що королева Франції Анна мала український родовід. Готується приїзд в Україну французького президента. Французька преса намагається своїм читачам якомога більше розповісти про таку близьку і водночас незнайому Україну. До гуцульського Космача приїжджають журналісти з Парижу. Приїжджають в зимові заметілі і люті морози, а від'їжджають сповнені теплих вражень. В паризькій пресі з'являються широкі репортажі про Космач, а два найпопулярніші паризькі журнали, „Далекі землі” та „Християнська сім'я”, виносять фотографії з Космача на свої обкладинки — на цілу сторінку обкладинки світлина репортера Томаса Гуаска, на якій біля новозбудованої космацької церкви Святої Трійці стоїть кін з саньми (господарі в церкві на Службі Божій), а поруч проходить гурт „королів” в гарному настрої. Хлопці квапляться вітати космачан з Різдвяними святами. Цілий журнал „Далекі землі” присвячено Україні, а розпочинається він великим репортажем, заголовленим „Різдво в Україні”. Далі привертають око цікаві підзаголовки: „Під хмарами — небо”, „Святкові дні”, „Чекати на першу зірку”, „Настоячи протягом чотирьох годин!”, „Теплі свята під час льодового сезону”, „Роман приховує в собі пристрасть”. Приємно, що до репортажу подано світлина репортера Томаса Гуаска в космацькій носі на тлі його великої зимової фотографії з Космача, де зливаються два присілки — Медвежий та Бані. Вже в першому розділі репортажу автор підкреслює: „Ось вже десять років, як Україна сумно ввійшла в сучасність завдяки Чорнобильській ядерній катастрофі і загрози її радіоактивної хмари. Безумовно, хмари не віщують нічого доброго! Хіба що у вигляді краплини молока в чашці чаю. Поетичні або погрозливі хмари, як припливи і відливи, або як вітер ... ми цьому нічим не зарадимо. Отже, продовжимо любити небо і дивитись на нього з надією...” На цей раз французькі журналісти побачили в Космачі небо чисте і зоряне, отже, обнадійливе. Тому так багато було космачан в церквах, тому так багато колядників.

Далі репортаж продовжується фотографією страв на Святий вечір і знову численними фотографіями з Космача: святкові відправи в космацьких церквах Петра і Павла та Святої Трійці, різні транспортні засоби, якими космачани добираться до церкви, починаючи від

„Українці не мають холоду в серці”

Космач очима французьких журналістів

мотоцикла з коліскою і до залубиць, на яких приїхав до церкви Юра Стефанюк зі своєю родиною. Ці світлини змінюють три усміхнені хлопчики-„королі”, а далі — ціла серія фотографій колядників в оселі Онуфрія Походжук на присілку Медвежому: на одній фотографії сніговими заметами поспішають колядники дівочого гурту, яких у Космачі називають „королиці”, на іншій — в оселі космацького гасди Онуфрія Походжук колядує чоловічий гурт, ще на іншій — в коронах дівчатка — „ангелі”, на двох останніх — дівочі гурти колядників — „королиці”.

Французькі репортери захоплюються звичаями і традиціями українців і свої враження підсумовують так: „Якщо морозить на вулиці, то українці не мають холоду в серці”. На наступних сторінках — світлини українських грошей, проїзних квитків у автобусах, трамваях, тролейбусах, жетонів — у метро. І — Андріївська церква у Києві, пам'ятник Тарасові Шевченкові у Львові, Ігнатій Походжук з Космача (якого німці вивезли до Німеччини, відтак він поселенець Шотландії, а згодом, через 53 роки, повернувся в Космач)... Далі йдуть гарні матеріали зі Львова, подається на розгортці чудова мапа України. І дуже багато унікальних фотографій із святкування Різдвяних свят у прилеглих до Космача селах. Журнал „Далекі землі” цілком присвячено Україні, зокрема Космачеві.

Дивовижними фотографіями прикрашено було й обкладинку іншого популярного паризького журналу, „Християнська сім'я” (ч. 1042). На одній світлинці, вміщеній на обкладинці — відомий релігійний діяч Ігнатій Походжук та заслужений майстер народної творчості України Дмитро Походжук з Космача, на іншій — дівчатка-„ангелі” з Космача. Третя фотографія обкладинки — освячення води у Йордан на річці Пістенька в Шешорах. В цьому часописі є великий репортаж з Космача під заголовком „Різдво в українських Карпатах”. В ньому репортер Томас Гуаск захоплює розповідає про географічне розташування Космача, звертаючи увагу, що морози тут сягають часом тридцяти градусів, і називає цей край „Українським Сибіром”, підкреслюючи, що жителі Космача дуже горді за свої традиції і свою незалежність. Автор називає кожну гуцульську садибу маленькою фермою і вважає, що гуцули в Космачі живуть, як в епоху Середньовіччя. Детальніше він розповідає про родину старенького Ігната, яка прийняла французів у своїй оселі. Він, зокрема, пише: „З поверненням на ферму ми знову віднайдемо Різдвяну вечерю. Радість приймати французів збільшила кількість алкоголю, сміх, пісні, але також і емоції.

(Закінчення на стор. 22)

ЧИ БУДЕМО СЛУХАТИ „ПІККАРДІЙСКУ ТЕРЦІЮ?”

Виступає ансамбль „Пікардійська терція”.

Про цей оригінальний як назвою, так і репертуаром співочий ансамбль ми вже чули не один раз, а тепер є усі надії, що восени вперше завітають до ЗСА та відвідають із концертами більші скупчення українців. Перш за все треба пояснити читачам, відкіля у них така дивна назва та як підшукали такий термін. Як пояснюють свою назву самі члени „Терції”: „Ми знайшли цей термін в творчих працях земляка, львівського композитора Анатолія Кос-Анатольського. В теорії музики це музичний засіб, популярний в кінці XVII і на початку XVIII століття у Західній Європі і означає середній звук мажорного аккорду в кінці мінорного твору...”

Група розпочала у Львові свою працю в 1992 році і складається із шістьох молодих людей. Володимир Якимець — художній керівник, Андрій Капраль, Роман Туряннин, Слав-

ко Нудик, Богдан Богач і Андрій Шавала. Незважаючи на короткий час існування, „Пікардійська терція” здобула вже своїм співом ряд нагород на міжнародних і всеукраїнських фестивалів. Були вони також гостями таких міжнародних фестивалів, як „Романси Славутича”, „Таврійські ігри”, „Слов’янський базар” і брали участь в днях „Української культури” в Перемишлі та в „Музичному ярмарку” в Сопоті, Польща.

В репертуарі „Пікардійської терції” — акапельна хорова клясика, перекладають на голоси навіть інструментальні клясичні речі, як „Місячну сонату” Бетовена. Вони дебютували з обробкою української народної пісні „Туман яром”. Майже в кожному концерті „Пікардійська терція” виконує свої найпопулярніші

(Закінчення на стор. 20)

ОДЕСЬКІ БАНДУРИСТИ

*Золоті струни, срібний голосок
Лине від бандури пісня до висот.
До висот, до неба нижуться слова.
Краю мій, про тебе жалісно співа.
Стогнуть і рокоцуть струни золоті,
Бандуриста очі — тонуть в висоті!*

Це, либонь, я перший раз мав нагоду почути виступ бандуристок Одеси. Вони зачарували дослівно не тільки мене, але й усіх, хто їх слухав на останньому фестивалі-пописі „Дзвени, бандуро”, який відбувався в Дніпропетровському цього літа. Вони ввійшли на сцену Палацу студентів відважно і переконливо. Співали і грали бездоганно і з-поміж понад 12 ансамблів, які там виступали, вони завоювали перше місце. Це студентське тріо належить до ансамблю „Купава” і до нього входять: М. Мовчанова, М. Бондар та Н. Шкуренко.

Групу цю створено в Одеській державній консерваторії в 1997 році. Спочатку вона концертувала в самій Одесі, а пізніше — по Одеській області і поза її межами. За словами самих бандуристок, організувало їх бажання продовжувати традиції українських кобзарів, любов до української пісні та прагнення відродити значення бандури на світовому рівні.

На перший погляд Одеса аж ніяк не сприймається як місто із глибокими історичними традиціями української музичної культури, зокрема кобзарської. Але історія

свідчить про те, що це південне місто завжди було в центрі подій, пов’язаних з культурою українського народу.

Кобзарські традиції, які існували на Одещині, і бажання розвивати українську культуру дозволили ректорові однієї з найстарших консерваторій України (заснованої в 1913 році) відкрити у вересні 1987 році класу бандури.

Становлення кляси бандури в Одеській консерваторії відбувалося паралельно зі становленням цілої плеяди молодого покоління викладачів народних інструментів. Тоді керував катедрою заслужений професор М. Євдокимів. Він відкрив дорогу молодим талановитим випускникам, які виявили високий рівень та блискучу виконавську майстерність. Минулого року тріо бандуристок отримало третю премію в Івано-Франківському і стало першою ластівкою серед лавреатів-бандуристок.

Минуло 10 років. До Одеси почали приїжджати навчатись гри на бандурі з різних районів України.

Можна зі сміливістю сказати, що бандура в Одесі існує з 70-их років. В музичному училищі її викладали вже в 1977 році.

У 1995 році відкрилися кляси бандури в школі-десятилітці ім. Столярського, де діти отримують комплектне навчання з гри на цьому інструменті.

Микола Чорний-Досінчук

Панько Незабудько шле книжку в Україну

Давно пора! Цей письменник, автор шістьох (тепер уже й сімох) гумористичних творів, давно відомий в діаспорі з преси, нарешті видав у 1998 році книжку „Життя в карикатурах” в Україні (Тернопіль, вид-во „Тайп”, ред. П. Сорока, 100 ст.).

Мій давній знайомий з газетних і журнальних сторінок, котрого мені ще й досі не пощастило побачити, мій навіть літературний залищальник, винахідник прецікавого другого свого псевда — Мікі Сукенсон, не побажав відкрити свого роду-імени в цій останній книжці, але з „Енциклопедії українознавства” та передмови до збірки „Сатирикон” відомо його справжнє ім’я — Анатоль Демус, родом із Холмищини, що, побувавши в Аргентині й ЗСА, мав добру нагоду веселим оком охопити життя українських емігрантів обох країн. До цього додалися гострі кпини на адресу наших поневолювачів та їхніх прихильників по цім боці океану.

Найцікавіші для вітчизнян, мабуть, ті фейлетони, що весело і влучно оркеслюють життя емігрантів у ЗСА та Аргентині: кілька фейлетонів спрямовані на боротьбу із советсько-російським поневоленням України; є два фейлетони-спомини — з таборного життя, і навіть із дитячих літ. Є в цій книжці і слушні нарікання на наші еміграційні незгоди — але тут треба бути обережним: в Україні такого лиха досить і без нас. Зі своїм специфічним „паньківським” гумором, автор змальовує українські діаспорні типи: „цей змарксистився, той партократить, той самсобіпанить... Часом Незабудько вживає псевдофантастики: „Інтев’ю з двійняком — марсіянином”. І не впіймає його на вигадці, що мовляв, на Марсі нема життя: ні, тут мова про інакший Марс, з такою самою назвою, але в іншій галактиці, де не тільки існує життя, але є як дві краплі води схожий на Панька Незабудька його двійняк, який розповідає про такі самі, як на Землі, партійні роздори, з тією лиш різницею, що на тім Марсі люди живуть вдсятеро довше (мабуть і сваряться вдсятеро запекліше).

А як ми вже дійшли до партійних суперечок, то й посперечаємось, про стиль і зміст книжки П. Незабудька. Коли автор пише, що „українська еміграція розбита, як побитий горщик”, то, не зважаючи на гіперболу, з цим можна було би згодитись, коли б під фейлетоном стояла дата, а також — коли б була обмовка, що не дивлячись на суперечки, всі наші партії незмінно бажали свободи Батьківщини і за те, кожна на свій лад, боролися. Наприклад, не можна погодитись із окресленням „Енциклопедії Українознавства” — „хоч яка вона недосконала”... Варто прочитати будь-яку статтю чи позицію, щоб пересвідчитись, що ця праця заслуговує багато кращої оцінки, хочби вже й тому, що вона спровокувала видання „Української радянської енциклопедії”, повторимо, „присвоївши”, слова Панька Незабудька — „хоч яка вона недосконала”. Не можна також про нашу Верховну Раду сказати „На безрибі” і „рак риба” (до речі, раки тепер багато вартніші від риби). В „Українських приповідках” є означення праці партократа: „Партократ на засидженому кріслі — хоч нічого не зробить, але шкоди наробить”. Здається, тут є дві помилки, що шкодять змістові: „місце” мабуть не „засиджене”, а „насиджене”. І може не „нічого не

зробить” а „нічого не робить”...

Ну, гаразд, ворогам можна різати правду в очі. Але своїм братам?! Чи справді цікаво, чи корисно нашим співвітчизникам читати про давні сварки партії, до якої належав (чи й іще належить) автор, і обливати не зовсім чистою водою пресу протилежного напрямку?! „Пилип з конопель”, „Прости мені, моя мила...”, „розперезавшись на ходу”, „Кінські окуляри”... Такі в цих фейлетонах недобророзумні рядки про прадавні внутрішньо-політичні порухунки... Чи не пора про них просто забути, принаймні письменникові, якщо він видає книжку літературну, збірник публіцистичних філіппік?! Автор називає конкретні часописи, проти котрих він люто виступає — „писулько-шкрябачами з Чикагської „Самостійної України”, знижуючись до такої деталі, як „розперезавшись... на ходу гублять штани”.

Шкода, що немає в цій збірці маленького словничка англійських та еспанських слів, особливо там, де автор будує макаронічні дивовижі (каламбур із еспанським „sega” за надто одвертий).

Панько Незабудько висміює безталанну гостинність українців, якою ще й тепер зловживають колишні поневолювачі, перефразовує на новий лад приповідки, ганьбить рабське запозичення чужих слів — але тут треба бути обережним; він пропонує такі заміни:

апельсин — треба помаранча
лімон — цитрина
штабскапітан — капітан штабу.

„Помаранча”, „цитрина” і „капітан штабу” — також „чужі” слова, тільки з інших мов. „Штабскапітан” — не „капітан штабу” — такого рангу нема. Це — офіцерське звання в піхоті.

У книжці чимало помилок: „припЕрає”, „буде відбуватися” (треба „відбудеться”), „сидоволосий” („сидоволосий” або просто „сивий”), „гримнув” (гримнув), „адвокатський практик” (практикант?), „пігнав” (погнав), „а жаба собі ногу наставляє” (пропущено „й собі ногу наставляє”: це забирає зміст приповідки); На ст. 47, ім’я журналіста один раз „Рошка”, а другий — „Рожка”. На ст. 24 Незабудько пише про „безкорисну повинність судді”, а треба — „безкорисливу”. „Опасний живіт” (опасистий?) Таких помилок більше, але не варт до них чіплятися. Треба лише сказати, що читачі України тепер мають нагоду познайомитися з іще одним здібним письменником діаспори, що дожив до Незалежності і відзначив її сьомою річницю своєю сьомою книжкою.

Ганна Черінь

ЛИСТОПАД — ЦЕ МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ВОЄННИХ ІНВАЛІДІВ

Просимо про щедрі датки для інвалідів і потребуючих допомоги колишнім воювачам останніх наших змагань за державність в Україні.

Датки проситься пересилати на адресу:

Social Service of Ukrainian
War Veterans
Ukrainian Educational
& Cultural Center,
700 Cedar Road, Rm-122A,
Jenkintown, PA 19046

"Наш обов'язок..."

(Закінчення зі стор. 16)

— В Україні УПЦ Московського Патріархату утримує більшість парафій...

— Так. Але духовно і морально то сила слабка. Вона не має тісного зв'язку ні з народом, ні з інтелігенцією. Вона соромливо приховує від народу свою приналежність до Московського Патріархату, що викликає конфузи на міжнародних конференціях. Там неминує заходити мова про зовнішньополітичну активність Алексія II, про його спілку з комуністами та іншими антидемократичними силами і про місію фактично ту саму, що її продиктовано в 1943 році. Натомість Україна, попри всю її релігійну роз'єднаність, для православного світу в перспективі обіцяє повернутися християнським лицем традиційного київського благочестя. Труднощі об'єднання православних України в тому, що воно має відбутися навколо економічно і політично найслабшої, але духовно і морально живої УАПЦ. Церква-мучениця, вона тримає хоругву української християнсько-демократичної традиції. Що ж стосується РПЦ в Україні, то вона має дипломатичні переваги, але авторитету як української Церкви вона не відродить. Православ'я має свої великі скарби, на які може настроїтися душа, вільна від політичної суєти.

Я боюсь, що наш світ на своїх швидких літаках і автах може непомітно проскочити повз 2000-ліття Різдва Христового. Так, як ми проскакуємо мимо свого призначення і даного Богом талану,

обминаючи небесні знамення і внутрішні голоси. До тієї дати нового тисячоліття треба б було давно готуватися, принаймні організовувати літературні, музичні та мистецькі заходи для якнайширшого залучення творчих сил.

— В Києві ви редагуєте газету "Наша Віра". Легко?..

— Це не менш важливо, ніж моя літературна діяльність. Мусить же хтось настроювати людей у матеріалістичному і споживачькому світі на вартості вищі і вічні. Наше суспільство, після усіх спокус нігілізму та атеїзму, сприймає голос Духу переважно через культуру і мистецтво. Тому так важливе видання культурологічної, літературно-мистецької і водночас духовної газети, яка виробляє певний тип читача і громадянина. Тому я просив на Соборі і тут прошу читачів підтримати "Нашу Віру" передплатою для себе, для своїх родичів в Україні, для бібліотек і шкіл України. Це зробить нашу працю ефективнішою і розширить коло світла, яке йде від Слова, що було найпершим. Усі люди, занедбані і заглушені, усі блудні сини потребують того Слова. Наш обов'язок — сіяти і світити за всякої погоди, як це робили ті, що передали нам хоругву. І дай, Боже, сил кожному з нас гідно виконати свій обов'язок.

— Дякую за цікаву розповідь. До речі, де можна передплатити газету "Наша Віра"?

— У ЗСА це можна зробити, звернувшись за адресою: Nadia Mirchuk, 110 E. Cedar Street, Livingston, N.J., 07039. Телефон: (973) 992-6479.

Розмову вів
Володимир Романюк

Нові документи...

(Закінчення зі стор. 12)

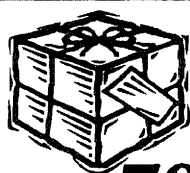
шості це росіяни та жида. Із цих 183 чекістів, згідно з авторами, розстріляно 85 осіб, а саме: 50 жидів, 14 росіян, 4 українців, 5 латишів, двох поляків, двох білорусів, одного вірменина та 13 із групи не вказаної національності.

На кінці книжки, у післямові, відомий дисидент д-р Семен Глузман, український громадянин жидівського походження, між іншим, каже: „Перед газовими камерами Освенціма були Соловки та Биківня, де євреї, що вирвалися із смороду та зневіри смуги осілості, впевнено вистрі-

лювали православних священиків, і ксьондзів, і рабинів...” Він закінчує с вами: „Той, хто прочитав цю книжку до кінця, не повірить черговому демагогові”.

Авторам цієї історичної книжки належить подяка за те, що вони, нарешті, вивели на світ правду про Голготу України і її садистів-виконавців, які часто-густо мстилися на українцях, будучи переважно представниками ворожих українцям народів, за українські „злочини” не лише протикомуністичні, а навіть за старі „порахунки” часів Гайдмаччини чи Хмельниччини, як це знаєм з книги-біографії Кагановича, яку написав його небіж-американець кілька років тому.

Пакунки та долляри в Україну

\$ 0. 69 lb*

\$ 1.95 lb*

79

с LB при пересилці через UPS

* Окрема доплата за доставку кожного пакунка

Ліцензійована пересилка доларів.

Доставка американської готівки

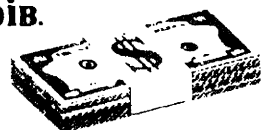
в руки отримувача

(973) 763-8778

ROXOLANA 1 (888) 725 8665

300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040

„ТАТУ, ПРОШУ КУПИТИ ЦІ КНИЖКИ!”

ЗНАМЕНИТУ СЕРІЮ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ ЗАПОЧАТКУВАЛО ЛЬВІВСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО „АРТ-МЕДІА” І ЛОНДОНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО ДОРЛІНГ-КІНДЕРСЛІ. ВЖЕ ВИЙШЛИ ДРУКОМ ПЕРШІ ЧОТИРИ ТОМИ: АВТОМОБІЛІ, СОБАКИ, ССАВЦІ ТА ПОРОДИ І МІНЕРАЛИ. КОЖНА КНИЖКА ПРЕКРАСНО ІЛЮСТРОВАНА. ЦІНА: \$17 ЗА ТОМ, АБО \$65 ЗА КОМПЛЕКТ.

ЗАМОВЛЕННЯ ВИСИЛАТИ З ЧЕКОМ АБО ГРОШЕВИМ ПЕРЕКАЗОМ ВИПИСАНОГО НА „UKIBOOKS”. ПРОШУ ДОДАТИ \$5.75 ЗА ПЕРЕСИЛКУ 1-2 КНИЖОК, АБО \$8.00 ЗА КОМПЛЕКТ. ЗАМОВЛЕННЯ ЗРОБЛЕНІ ДО 20-ГО ЛИСТОПАДА ОДЕРЖИТЕ НЕ ПІЗНІШЕ 20-ГО ГРУДНЯ. ДЯКУЄМО!

ЮКІBOOKS
2015 RICHARD RD.
WILLOW GROVE, PA 19090

МИ ТЕПЕР НА ІНТЕРНЕТІ: www.infoukes.com/commercial/ukibooks

ЮКІBOOKS

ДИВЛЮСЬ ДИВУЮСЬ ДІЗНАЮСЬ

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Денис Силантьєв змага- тиметься!

Ми вже інформували наших читачів про змагання з плавання за Чашу світу, що розпочнуться наприкінці листопада в Едмонтоні, Канада. З приємністю можемо вже додати, що завдяки акції Управи УСЦАК в цьому етапі учасником змагань буде дворазовий чемпіон світу Денис Силантьєв, якому УСЦАК, як і його тренерів Сергієві Гусєєву, оплатив лет з Києва до Едмонтону, Гюстону в Тексас і назад до Києва.

Йдеться про два етапи змагань, перший — в Едмонтоні, другий, на початку грудня, — поблизу Гюстону в Тексасі. В цих змаганнях візьме участь, крім Дениса, ще один плавак з України, який має свого спонсора. Як відомо, тепер Україна переживає серйозну економічну кризу, і тому не має змоги повною мірою фінансувати усі спортові проєкти. Тому УСЦАК, на прохання президента Федерації плавання України, вирішив посприяти виступові Дениса, щоб він мав можливість ще раз гідно зарекомендувати Україну на світовій арені. Ми проголосили збірку пожертв на цей проєкт. Провід УСЦАК щиро дякує тим прихильникам, що вже відгукнулися, і сподівається, що їх буде більше. Цими днями Управа УСЦАК закупила летунські квитки, як теж нав'язала контакт із своїми приятелями в Едмонтоні і Гюстоні, які заопікуватимуться репрезентами України.

Кілька днів тому до Управи УСЦАК наспів факсом лист від президента Федерації плавання України, в якому, між іншим, написано: „Від імені Президії Федерації плавання України висловлюю нашу щирю подяку Управі УСЦАК, особисто голові Миронові Стебельському, пресовому референтові Омелянові Твардовському та фінансовому секретареві Олександрові Напорі за великі старання щодо підтримки нашої федерації та провідних українських плавців...”

З найкращими побажаннями — президент Федерації плавання України Андрій Власков”.

Управа УСЦАК, у свою чергу, щиро вдячна Володимирові Маричеві, секретареві КУК в Едмонтоні, за перебрання опіки над репрезентантами України під час їхнього перебування в цьому місті.

Збірна шахів України здобула бронзові медалі

Закінчилася шахова Олімпіада в Елісті, Калмикія. Згідно з вислідами, чоловіча збірна України, завдяки перемозі в 13-ій рунді з шахістами Вірменії (3:1), зайняла з-поміж 110-ти збірних третє місце і бронзові медалі. В підсумковій таблиці ігор тієї 23-ої Всесвітньої шахової Олімпіади місця в першій п'ятці зайняли:

Росія	— 35,5 точок
Америка	— 34,5
Україна	— 32,5
Ізраїль	— 32,5
Китай	— 31,5

Приємно, що в іграх цієї Олімпіади чудово зарекомендував себе

15-річний Руслан Пономарьов, якому, як ми вже згадали раніше, посприяв УСЦАК і численні прихильники спроти України на теренах ЗСА. Цим разом Русланові випала доля перерішити вислід перемоги з представником Вірменії Анастасяном, завдяки якій Україна випередила Ізраїль і зайняла третє місце. На запитання журналіста, яка з партій Русланові запам'яталася найбільше, він відповів: „Мабуть, найвідповідальнішою була гра в останньому турі з вірменським шахістом Анастасяном. Щоб зайняти третє місце, мені обов'язково потрібно було довести до перемоги ледь кращий „ендшпіль”. Я бачив, що всі наші учасники з хвилюванням стежили за моєю партією і зрештою мені вдалося виграти...”

Менший успіх досягнули шахістки України, які з усіх 72-ох збірних зайняли 13-те місце. Перші п'ять місць посіли Китай (29 точок), Росія (27), Грузія (27), Голляндія (23,5), Болгарія (23,5).

Висліди змагань українських клубів УСК, Нью Йорк — Нексгед, СК — 0:0 УСК, Нью Йорк — „Вандерерс”, СК — 2:1

В двох останніх змаганнях за чемпіонат II дивізії Космополітальної Сакер Ліги I дружина УСК здобула чотири точки. В зустрічі з клубом „Нексгед” гра проходила гостро й завзято. Особливо відзначилися дефензивні лінії обидвох суперників і їх воротарі. Саме завдяки їм ці змагання закінчилися „сухою” нічиєю — 0:0.

В чергових змаганнях з клубом „Вандерерс”, що відбулися в неділю, 25 жовтня, футболісти УСК зуміли вибороти перемогу вислідом 2:1. Першого голя стрілив Бернард, після того, як у другій половині суперники вирівняли вислід, Гарфілд домігся перемоги — 2:1. Ігри чемпіонату продовжують- ся.

УСВТ „Ч. Січ”, Ньюарк — Бриджвотер Юнайтед — 3:3

В неділю, 25 жовтня I дружина „Ч. Січі” відбула чергові змагання за чемпіонат елітної дивізії „Гарден Стейт Сакер Ліги”, які закінчила бойовим вислідом — 3:3. Вже до перерви „січовики” вели — 2:0, голі забив новоприбулий львів'янин Олександр Бабушкін. Після перерви суперники заграли швидше і в контратаках здобули вирівняння — 2:2. В 70-ій хвилині напад господарів провів чергову продуману акцію в підвороттє гостей, і знову Бабушкін здобув ведення — 3:2.

В кінцевій фазі тієї зустрічі, завдяки помилкам оборонців і воротаря господарів, суперники зуміли вибороти реміс — 3:3.

Склад „Ч. Січі”: Ергард, П. Паливода, Я. Твардовський, М. Вацлавський-Лянге, Ляверат, Сергійів, Єровинкін, Головінський, Гайнсон, Будняк, Бабушин, Єрмоленко, Міладінов. Провідник — М. Паливода, тренер — Вол. Ковальов.

С. Сосяк виграв осінній тенісовий турнір

Група учасників турніру з нагородами.

Степан Сосяк, цьогорічний тенісовий чемпіон турніру КЛК, виграв осінній турнір УСО „Тризуб”. Турнір відбувся 3-4 жовтня на „Тризубці” в Горшам, Па. Нелегко було здобути цю перемогу. В другій рунді С. Сосяк переміг Богдана Кравчука вислідом 6-2, 6-2. В півфіналі і фіналі він виграв обидва матчі в трьох сетах, хоч програв в рішальних сетах. У півфіналі він переміг Ярослава Тимківа з вислідом 6-1, 4-6, 6-4. У фіналі проти Ігоря Бугая Сосяк виграв матч вислідом 6-4, 5-7, 6-4, програвши 1-3 в третьому сеті.

Фіналіст І. Бугай також здобув цінні перемоги. В другій рунді він виграв проти Олька Олинця — 6-3, 6-0. У півфіналі, в одному з кращих матчів турніру, він переміг Юрія Петрикевича з Гартфорду в трьох сетах вислідом 3-6, 6-4, 7-5. Петрикевич і Тимків поділили третє і четверте місця турніру перемогами в групі з однією програною.

Під час закриття турніру чаші переможцям роздав Юрій Савчак, провідник турніру і ланковий тенісу УСЦАК.

Юрій Савчак

ВІДЗНАЧЕННЯ 35-ЛІТТЯ „УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИКА”

(Закінчення зі стор. 4)

будеться мистецька частина і перекуска. Також організаційний комітет улаштує виставку видань УІГ. Треба відзначити, що це перший раз у Філадельфії відзначається ювілей „Українського Історика”, єдиного журналу української національної історіографії на Заході, що появляється за редакцією проф. Любомира Винара (Америка) і проф. Михайла Брайчевського (Київ). Українське Історичне Товариство висилає кож-

ного року в Україну понад 500 томів журналу і інших видань, а також провадить валику науково-видавничу діяльність. До Організаційного ювілейного комітету входять: Дзвінка Захарчук, д-р Мирон Кий, Марта Турчин і Марта Шеприкевич. Привіти і пожертви на Ювілейний видавничий фонд УІГ-УІ можна надсилати на такі адреси: Ukrainian Historical Association, P.O. Box 312, Kent, Ohio 44240 або Dzvinka Zacharchuk (Ukrainian Historian) 4130 Fieleds Dr., Lafayette Hills, PA 19444.

КОМІТЕТ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ ПІВНІЧНОГО Н.ДЖ., ПРИЯТЕЛІ РУХУ

запрошують

українське громадянство Ньюарку і околиці

на ДОПОВІДЬ, яку виголосить

Академік МИКОЛА ЖУЛИНСЬКИЙ

Директор Інституту Літератури ім. Т. Шевченка Національної Академії Наук України, колишній віце-прем'єр України

Тема доповіді:

УКРАЇНЬСЬКА КУЛЬТУРА СЬОГОДНІ: ЗАНЕПАД ЧИ РОЗВИТОК?

Доповідь відбудеться в п'ятницю, 13 листопада 1998 р. о год. 7:00 веч. в церковній залі УКЦеркви св. Івана Хрестителя при Сенфорд авеню, Ньюарк

Паркувальна площа буде під охороною

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

запрошує членів й українське громадянство

на ДОПОВІДЬ

ПРАВОВІ І ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

яку виголосить

ПЕТРО МАТІЯШЕК,

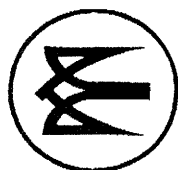
Київ, юрист, учасник правових реформаций в Україні з 1994 р.

що відбудеться

у суботу, 14 листопада 1998 р. о год. 5-й веч.

в домі НТШ при 63 Четверта авеню між 9 і 10 вулицями в Нью Йорку

УПРАВА НТШ

Air Ukraine

Авіалінії України

ТІЛЬКИ „АВІАЛІНІЇ УКРАЇНИ“ ЗДІЙСНЮЮТЬ
ЛЕТИ МІЖ ЗСА ТА УКРАЇНОЮ БЕЗ ПРОМІЖНИХ
ПРИЗЕМЛЕНЬ

по вівторках, п'ятницях та неділях

НЮ ЙОРК-КИЇВ
НЮ ЙОРК-ЛЬВІВ-КИЇВ

- ❖ Тривалість лету на 4 години менше ніж будь-якою іншою авіакомпанією
- ❖ Висока класа пілотів
- ❖ Чудовий сервіс з традиційною українською гостинністю та високоякісним харчуванням на ваш смак
- ❖ Для вашої зручності літаки відлітають з летовища ім. Кеннеді вдень та ввечері.

Попереднє замовлення та придбання авіаквитків:

1-800-UKRAINE — 1-800 857-2463

або у свого турагента

Про розклад наших летів: (718) 656-9896 (718) 632-6909

Air Ukraine

551 Fifth Ave., Suite 1002, 1005,
New York, N.Y. 10176

Відправлення вантажу:

Air Ukraine — Cargo

2307 Coney Island Ave. (Ave. T), Brooklyn, NY 11223

Tel.: (718) 376-1023; Fax.: (718) 376-1073

ДЛЯ КРАЩОГО
ЗАВТРА
ОЩАДЖУЙТЕ

В НАЙСТАРШІЙ ТА НАЙБІЛЬШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ В СВІТІ
САМОПОМІЧ В НЮ ЙОРКУ

ОЩАДНИСТЕВІ КОНТА,
ТЕРМІНОВІ СЕРТИФІКАТИ,
ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕНСІЙНІ КОНТА,
ЧЕКОВІ КОНТА

ВИЩА
ДИВІДЕНДА,
ЗАРАХОВУВАНА
ДЕННО

АТМ КАРТКИ
ПРЯМІ ВКЛАДИ

НЕМАЄ МІСЯЧНИХ ОПЛАТ,
ДОСТУП ДО СВОЇХ ГРОШЕЙ
24 ГОДИНИ ДЕННО,
7 ДНІВ В ТИЖДЕНЬ

Ощадності забезпечені федеральною агенцією NCUA до
\$100,000. Пенсійні конта IRA забезпечені осібно до
\$100,000. Наш сильний капітал є додатковою
охороною всіх членських ощадностей.

SELF RELIANCE (NY) F.C.U.

Main Office: 108 Second Avenue New York, NY 10003

Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

Kerhonkson Branch: 23 Main Street Kerhonkson, NY 12446

Tel: 914 626-2938 Fax: 914 626-8636

Outside NYC call toll free: 1-888-SELFREL

ЧИ БУДЕМО СЛУХАТИ...

(Закінчення зі стор. 17)

твори — „Там за лісом, за лугом, ходить Богдан за плугомта” „Техно-терція”, співані на мотиви популярних пісень з репертуару західних та українських зірок.

„Піккардійці” пишуть і власну музику. Їх композицію „Пустельник” багато хто визнає найкращою піснею репертуару. Крім цього, вони виконують пісні українських авторів — О. Шевченка, твори сучасних українських композиторів — Станкевича, Зубрицького, Скорика. Як не дивно, але різноманітний репертуар не утруднює сприйняття творів. Коли виступають перед молодими людьми, які приходять послушати „Старенький трамвай”, „Богдан” „Пустельник”, веселий „рок-н-рол”, „піккардійці” починають з хоралів, українських народних кантів. Виконують твори сучасних композиторів, а закінчують „Мішель” з репертуару „Бітлз”. Спочатку їх зустрічає мертва тиша, а потім — буря овацій та виклики на „біс”.

Сьогодні „Піккардійська терція”

О. К.

Чаші заслуженої блиск

Ще в 1995 році видавництво „Каменярь” у Львові подарувало шанувальникам відомого в діаспорі та в Україні концертового та оперного співака баса Йосипа Гошуляка його книжку „Й свого не цурайтесь” (спогади, листування, матеріали). Цей 600-сторінковий том вийшов із допомогою журналістки Марти Онуфрів та з мистецьким оформленням Миколи Канюса. Книга загальнодоступна, в Канаді, наприклад, за нею слід звертатись до КУМФ або до книгарні „Вест-Арка”, Торонто.

У вступній статті ред. Мар'ян Дальний „надає тон” книзі, кажучи, що „з усіх, кого я добре знав, саме до Й. Гошуляка найближче підходять відомі Франкові слова:

*Все, що мав у житті, він віддав
Для одної ідеї,
І горів, і яснів, і страждав,
І трудився для неї.*

Мистець нерідко виступає у ролі своєрідного каменяря. Та крім ідей Франка, Й. Гошуляк як артист-співак жив і живе Т. Шевченком — поетом глибоко національним, якому водночас були близькі загальнолюдські ідеали. Така синтеза рідного зі світовим присвічувала сценічній діяльності та доборові репертуару нашого співака. Тому в його програмах знаходимо поруч Бетовена і Барвінського, Верді й Вериківського.

На приємку нашого століття Й. Гошуляк дістав нову підставу поєднувати національне з міжнародним. Україна ввійшла в сім'ю вільних народів — і стало непотрібно, нелогічно говорити про українських та про світових композиторів як про дві окремі творчі групи.

Зайво тут спинятись на шорткій темі перемішування музики і політики. Вона залишила болючу борозну на душі нашого мистця і, зрештою, представлена в його книзі. Це, до речі, перший автобіографічний том співака діаспори, у якому (теж вперше) так багато місця відведено листуванню, тобто отим (за словами книги) „живим сторінкам діяспорного життя, без прикрас та ідеалізації”.

Йосип Гошуляк співає в столиці України.

Свого роду смолоскипом для інших співаків була звукозаписна праця Й. Гошуляка. Мистецьке та технічне викінчення випосаження його платівок надало їм вже міжнародного визнання.

У звукозаписі своїх творів Гошуляк далеко обігнав інших співаків діаспори. А його книга — теж запис власних переконань, а ще й еміграційних взаємин поодиноких постатей.

Численні фотографії значать поодинокі зупинки на шляху життя. Книгу замикає докладний індекс імен.

Заслуханий в ідею, якою „горів і яснів, і страждав”, цілеспрямований музикант вже не звертає із трудної дороги. Це ж проти вітру Йосип Гошуляк ніс ясний факел безкомпромісного мистецтва. До фінішу добіг першун в нерівному змагу. Йому й до лица той блиск заслуженої чаші...

Роман Савицький, мол.

Вестерн Юніон,
найшвидший
спосіб вислати
гроші в Україну
та по цілому світі!

Вестерн Юніон має:

- 48,000 пунктів по цілому світі
- понад 24,000 в ЗСА
- понад 200 в Україні

Ukrainian Orthodox FCU
215 Second Ave.
New York
NY 10003
Tel. 212-533-2980

Dnipro Co.
688 Sanford Ave.
Newark
NJ 07106
Tel. 973-373-8783

Dnipro Co.
565 Clifton Ave.
Clifton
NJ 07011
Tel. 973-916-1543

Polarus
389 W. Road 59
Spring Valley
NY 10977
Tel. 914-426-7375

Ukrainian Orthodox FCU
35 Main Street
South Boundbrook
NJ 08880
Tel. 732-469-9085

За дальшими інформаціями англійською мовою телефонуйте:

1-800-325-6000

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER

The fastest way to send money worldwide.™

Holiday Greetings '98

Continue Your Tradition...

Use the UNA publications to send holiday greetings and wishes of goodwill, prosperity and the season's blessings. Please note, to accommodate all of our advertisers and the many holiday obligations and deadlines, we must strictly observe the following dates...

PUBLICATION DATES & DEADLINES

<u>Holiday Issue</u>	<u>Publication Date</u>	<u>Advertising Deadline Date</u>
The Weekly Svoboda	December 13	December 2
The Weekly Svoboda	December 16	December 2
The Weekly Svoboda	December 27	December 12
The Weekly Svoboda	December 30	December 12

Rates: \$7.50 per column/inch

1/8 page – \$50; 1/4 page – \$100; 1/2 page – \$200; full page – \$400

All advertising correspondence, reservations and payments should be directed to Mrs. Maria Szeparowycz, advertising manager. Kindly make checks payable to Svoboda or The Ukrainian Weekly, as appropriate.

Please send payment to The Ukrainian Weekly, or Svoboda, P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

DNIPRO CO.

Пакунки в Україну від \$.65 за фунт

- ♦ Відбираємо пакунки з хати.
- ♦ Надійна та гарантована доставка до рук одержувача протягом 4 - 8 тижнів.

Інші послуги

Доляри в Україну
Авіаквитки в Україну та з України
Візи в Україну без запрошення
Завірені переклади та оформлення документів
Запрошення для відвідувачів з України

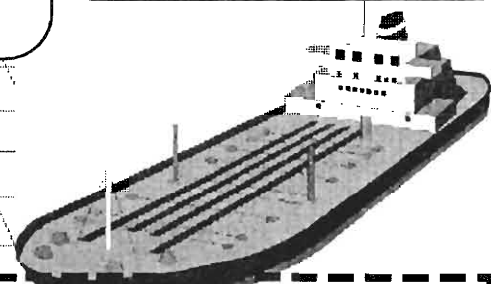
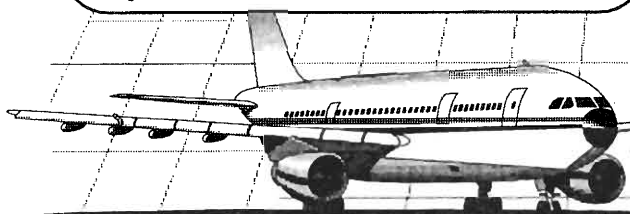
Продаємо телефонічні картки (\$.42 за хвилину на розмови з Україною)
Рентуємо відеокасети
Перепис відеокасет будь-якої системи в PAL/SECAM/NTSC.
Зустрічаємо і відвозимо на літoviще

У наших крамницях можна придбати:
кераміку, хустини, обруси, книжки,
поштівки, писанки, відео та аудіокасети,
українські сувеніри, українські вишиванки, електронні перекладачі з англійської на українську мову.

Newark, NJ
698 Sanford Ave
Tel. 973-373-8783
Free 888-3-DNIPRO
(1-888-836-4776)

Philadelphia, PA,
1801 Cottman Ave.
Tel. 215-728-6040

Clifton, NJ,
565 Clifton Ave.
Tel. 973-916-1543

\$10 знижки
на електронні
перекладачі

\$10 знижки
на вовняні хустки із
френзіями

\$10 знижки
на зустрічі і довізання
в аеропорт

\$10 знижки
на квитки в Україну

\$10 Перезапис відеокасет з
PAL/SECAM у NTSC

Шкіряне зимове
фірмове взуття від
\$ 35

УКРАЇНЬКА ПРАВОСЛАВНА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

з приємністю

запрошує всіх членів

та

українську громаду

на

СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ НОВОЇ ФІЛІЇ В М. КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

яке відбудеться

в неділю 22 листопада 1998 р.
о год. 1-й пополудні

Адреса філії:

**691 ROOSEVELT AVE.
CARTERET, NJ 07008**

„Українці не мають холоду в серці”

(Закінчення зі стор. 16)

У 82 роки Ігнат, старий мудрець дому, з поглядом, змугнілим від сліз і тремтливими руками, довірив нам своє свідчення (біографію), символ страждання свого народу. Син селянина, який помер в Сибіру за те, що відмовився віддати свої землі колгоспові, Ігнат втратив одночасно двох братів, вбитих комуністичною міліцією, і третього, розстріляного німцями. Заарештований в 1942 році і запроторений до нацистського табору, він був звільнений англієцями лише в 1945 році. Але Україна, знову завойована росіянами, більше не хотіла його. Для вас, — пояснює він мені, — війна закінчилася в 1945 році. Для нас, українців, росіяни були, як німці: окупанти... і тут ві-

йна продовжувалась сорок п'ять років”.

Репортер глибше зупиняється на історії Космача, на церкві Святої Параскеви, яка була знищена в Космачі комуністами. Звертає увагу на етнічні структури, фольклор і традиції Космача і, насамкінець, на хвилику повертає в село Шешори на Водохрестя. Світлина з Космача органічно доповнює світлинами з Шешор.

Таким чином, вперше за багато десятиріч, французькі репортери залишили в гуцульському Космачі часточки своїх сердець, а жителям Франції дали змогу глибше пізнати історію і культуру Космача та до-вколишніх сіл.

Дмитро Пожоджук,
аспірант Львівського Державно-го університету ім. І. Франка

83-й ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

в Нью Йорку

ласкаво запрошує членок і громадянство

на презентацію

другої збірки дитячих оповідань і поезій

„КВІТУЧИЙ МІСТ”

ОЛЬГИ ГАЄЦЬКОЇ

в неділю 15 листопада 1998 р.

1:30 — кава і солодке • 2:00 — програма

Вступ — 5 дол.

в домі НТШ при

63 Четверта авеню в Нью Йорку між 9 і 10 вулицями

УПРАВА 83 ВІДДІЛУ СУА

ГАРАНТУЄМО НАЙШВИДШУ І НАЙЛІПШУ ОБСЛУГУ

Доставляємо в УКРАЇНУ, Білорусь, Молдову, Прибалтику, Росію, Узбекистан, Казахстан, Киргизстан та інші країни

ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН

ДОЛЯРИ

Доставка особисто
в руки від
3 до 20 днів
Експрес 1-2 дня

Надійшло і
конфіденційно

20% OFF

ПРОДУКТОВІ ПАЧКИ

Великий вибір
якісних продуктів
з каталогу
Доставка до рук
від 1 до 4 тижнів

20% OFF

МІСТ

МІЕСТ

817 Pennsylvania Ave.,
Linden, NJ 07036

Tel.: (908) 925-5525

Toll Free: 1-800-288-9949

Дзвоніть безкоштовно:
1-800-361-7345

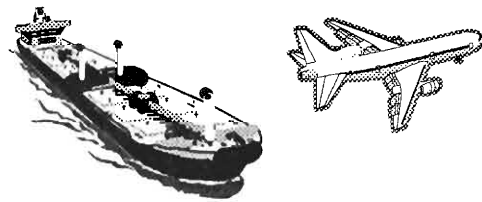
ПАЧКИ В УКРАЇНУ **69¢/lb.**

При пересилці через UPS - 79¢/lb.

Відправляємо контейнери
щотижня

Гарантуємо найшвидшу
і надійну доставку

Підбираємо пакки з кожної хати
Дзвоніть за наліпками UPS

НАЙНИЖЧІ ЦІНИ! НАЙКРАЩА І НАЙШВИДША ОБСЛУГА ТІЛЬКИ У ФІРМІ МІСТ
для ліпшої обслуги клієнтів маємо понад 250 АГЕНТІВ у ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ

За інформацією або агентом у Вашій місцевості дзвоніть безкоштовно: 1-800-361-7345

ubn

UKRAINIAN BROADCASTING NETWORK®

24 години в день 7 днів у тиждень Телепрограми і Радіопрограми з України і про українців.

ПЕРЕДПЛАТА: \$19 В МІСЯЦЬ

"DSS-II™" САТЕЛІТНЕ ОБЛАДНАННЯ: \$399

ПРОФЕСІЙНЕ ВСТАНОВЛЕННЯ: \$200

Завдяки сателітній системі "DSS-II" Ви матимете доступ до 185 каналів телепрограм сателітної мережі DIRECTV®, починаючи з DIRECTV LIMITED, що включає "Bloomberg Television," "QVC," "Home Shopping Network" та платні фільми DIRECTV— все це за додатковий кошт— лише \$5.99' в місяць. Інші пакети телепрограм і послуг DIRECTV— також до Вашого вибору.

Наша філія SkyView® встановлює вчасно і акуратно у Вашому домі сателітну систему "DSS-II" і надає Вам ввічлив і вичерпну інформацію про наші послуги та мережу.

За інформацією дзвоніть:

ubn 1-877-330-4388

www.brama.com/ubn

ГОЛОВНА УПРАВА ТОВАРИСТВА ВОЯКІВ УПА В США

ПОВІДОМЛЯЄ

що члени Т-ва Вояків УПА не беруть участі в збірках
на СУСПІЛЬНУ СЛУЖБУ КОМБАТАНТА.

Відповідне пояснення буде поміщене в пресі.

За Головну Управу Т-ва Вояків УПА в США
БОГДАН КОВАЛИК

86-ий ВІДДІЛ СУА Н. Дж.

запрошує на

ПОПОЛУДНЕ НА ВЕСЕЛО —
ГУМОРЕСКИ

у виконанні
Студії Мистецького Слова

ЛІДІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ

Неділя, 15 листопада 1998 р., год. 3-тя пополудні

в залі Українського Народного Дому
140 Проспект Аве., Ірвінгтон, Н.Дж.

Прибуток на Український Музей

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

при співпраці

УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК у КАНАДІ

ІНСТИТУТУ ЛІТЕРАТУРИ ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА

НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

має шану запросити вас до участі в

ЮВІЛЕЙНІЙ НАУКОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ,
ПРИСВЯЧЕНІЙ 80-РІЧЧЮ
УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК У КИЄВІ

ПРОГРАМА

Відкриття Конференції
США ОЛЕКСА БІЛАНЮК, Президент УВАН у

Ювілейні привітання: акад. А. ЖУЛИНСЬКИЙ, проф. О. БАРАН та інші

Перша сесія: год. 2:00 — 3:30

Керівник сесії ЄВГЕН ФЕДОРЕНКО, Науковий секретар
УВАН

ЛЮБОМИР ВІНАР „Михайло Грушевський і генеза Української
Голова Українського Академії Наук“
Історичного Товариства

ОЛЕКСАНДЕР КОНОВЕЦЬ „Початки Української Академії і її рання
Інститут українознавства при діяльність (1918-1919рр.)“
Київському університеті ім. Т. Шевченка

АСЯ ГУМЕЦЬКА „Правописний словник та Українська
Голова Американської Академія Наук“
асоціації українців

ПЕРЕРВА

Друга сесія: 3:50 — 5:20

Керівник сесії ЛЮБОМИР ВІНАР, Голова Історичної
секції

ЄВГЕН ФЕДОРЕНКО „Українська Вільна Академія Наук у
США“
Науковий секретар УВАН

МИКОЛА ЖУЛИНСЬКИЙ „Двомовність у Галичині XIX-початку XX
Директор Інституту літератури століття. Спостереження в проекції на
ім. Т. Г. Шевченка мовну ситуацію в сучасній Україні.“

ОЛЕКСАНДЕР БАРАН „Заснування і діяльність Української
Заст. Президента УВАН Вільної Академії Наук у Канаді“
у Канаді

Виставка видань УАН у Києві і УВАН у США та Канаді

Конференція відбудеться

в неділю 15 листопада 1998 р. о год. 2-й дня

в будинку УВАН: 206 West 100 St., New York, NY 10025 • Tel.: (212) 222-1866

ПРЕТЕНДЕНТИ НА ПРЕЗИДЕНТА

(Закінчення зі стор. 15)

ної політики. Головний банкір держави завжди наголошував і продовжує наголошувати на тому, що він був і залишається професіоналом у банківській сфері. При цьому він не виявляв зайвих політичних амбіцій.

Чи зможе боротися проти В. Ющенка — кандидата на Президента нинішня влада? Здається, що так. Перший експеримент вже було проведено 20 жовтня у парламенті, коли заступник голови Служби безпеки України Анатолій Беляєв інформував про начебто незаконні операції Національного банку з розміщення коштів валютної резерви центрального банку за кродоном, на Кіпрі. Можна було по-різному ставитись до такої інформації, проте

так чи інакше частина і народних депутатів, і електорату почали формувати у своїй свідомості образ Ющенка-корупціонера. Очевидно, в арсеналі нинішньої влади достатньо подібних варіантів дискредитації голови правління НРУ. Як і П. Лазаренко, він може цілком стати привабливою мішенню для оточення Л. Кучми. Хоча молодий реформатор, зважаючи на те, що більшість претендентів на президентське крісло мають понад 50-60 років, цілком міг би сподобатись електоратові. І це сьогодні, очевидно, розуміють як нинішній Президент, так інші претенденти на найвищу посаду в державі.

Сергій Руденко, Київ

УКРАЇНА МАТИМЕ ВСЕ...

(Закінчення зі стор. 15)

не беруться — одна ластівка погоди не робить. Не було української влади в цілому. Українці у владних структурах ніколи не набирали критичної маси, необхідної для прийняття відповідних рішень і проведення відповідного курсу.

Хочу уточнити: влада в Україні не була — і не є — українською не за національністю і не за прізвищами (скільки завгодно є хохлів, які мають прізвища на -ко і називають себе українцями — навіть в оточенні Президента), а за духом, за сутністю, за ідеалами і за метою. За ділами треба судити про владу. Погляньмо на діла.

Чи можна вважати українською владу, яка під виглядом реформ довела до ручки економіку?.. Припускати, що при владі були люди некомпетентні, телепні і дурні, було б необачно.

Чи можна назвати українською владу, яка, імітуючи реформи, розтягує загальне добро наліво і направо, за демпінговими цінами сплавляє продукцію державних підприємств за кордон, ховаючи валюту в чужинських банках?

Чи можна назвати українською владу, яка, на шкоду своїй державі і на догоду іншим, роззброїлася, бездумно (і безплатно) позбувшись стратегічної і тактичної ядерної зброї, і поставши перед сусідами, які заявляють територіальні претензії до нас, абсолютно беззахисною?

Чи можна назвати українською владу, яка покійно віддала Москві всі заощадження населення в касах, відібравши в українських громадян останні рублі, залишені на випадок смерті?

Чи можна назвати українською владу, яка з самого початку надурла своїх громадян, заниживши вартість приватизаційних сертифікатів у тисячі разів і цим фактично відібравши у народу загальнодержавну власність?

Чи можна назвати українською владу, яка створила хибне законодавство про трастові компанії, які догравали зубожіле населення і тепер нема кому повернути пограбоване?

Чи можна назвати українською владу, яка доброхитів записала себе у боржники Росії за поставку енергоносіїв, переклавши відповідальність з комерційних структур на державу та погодившись платити на газ більше, ніж за нього платять країни Західної Європи, до речі транспортований з тієї ж Росії по трубах, що пролягають по нашій території?

Чи можна назвати українською владу, яка залишила на вимирання громадян України старшого віку,

встановивши мізерні пенсії, та й ті не своєчасно виплачуючи, і яка водночас попридумувала собі всілякі пільги, доплати, вислуги та недоторканості?

Чи можна назвати українською владу, яка, на тлі бідкування, недоїдання і голодування українських громадян, будує собі за бюджетні гроші кам'яниці-бетонниці у заповідних зонах столиці, величезні дачі на курортах Київщини, Криму та за межами України, на які викидаються десятки і сотні мільйонів у валюті?

Чи можна назвати українською владу, яка жорстоко побиває мирну похоронну процесію під час поховання Патріярха Української Православної Церкви і в той же час щедро роздає українські святині Церкві, яка підпорядкована Москві?

Чи можна назвати українською владу, яка фактично віддала український інформаційний центр іноземцям, які несуть до нас за допомогою чужої мови чужий менталітет, недружню інформацію, насаджують несмак, насильство, кров, секс, руйнують народну мораль, обездуховлюють суспільство, попутно викачуючи з України мільйони доларів за рекляму?

Чи можна назвати українською владу, яка додушує вітчизняного виробника податковим пресом і створює зелену вулицю для закордонних харчів та товарів низької якості, отруюючи ними український народ?

Вибачте, що занадто багато запитань, їх перелік можна продовжувати. Рамки статті не дають змоги підкріпити кожне положення конкретними цифрами і фактами. Але запитання ці є суто риторичними, тобто такими, в яких уже закладена відповідь. Кожен має можливість проілюструвати їх тими фактами і цифрами з життя, з якими стикається щодень.

Однак, не винімо одну лише владу. Винні також і ми самі. Тому, що байдужі до своєї долі. Тому, що розчарувалися і зневірилися. Тому, що терпимо таку владу. Тому, що дозволяємо, щоб нас грабували, зневажали, поганяли.

Ви запитаете: то де ж вихід? Що робити? Як бути далі?

Відповідь проста і зрозуміла: треба міняти владу. Неукраїнську на українську. Конституційним шляхом. Треба струсити з себе байдужість, відчути себе людиною, громадянином Української держави.

Не забуваймо: Україна матиме все, якщо матиме українську владу.

м. Київ

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВОЛОДИМИР КОСТИШИН член УНС Відд. 200 Т-ва Вільна Україна в Озон Парку, Н.Й., помер 1 вересня 1997 р. Нар. в 1905 р. в Україні. Членом УНС став в 1934 р. Залишив у смутку дружину Катерину Костишин. Похорон відбувся 5 вересня 1997 р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

Інж. СТЕПАН ПРОЦИК член УНС Відд. 15 Т-ва „Україна“ у Вашингтоні, ДК, помер 17 серпня 1997 р. на 76-му році життя. Нар. в 1921 р. в Кут-Товсте, Тернопільщина. Членом УНС став в 1959 р. Залишив у смутку дружину Любу, доньку Оксану Грес з мужем Морісом, сина Романа з дружиною Лідіою, швагрову Галину Паламар з мужем Михайлом та родину в Україні. Похорон відбувся 21 серпня 1997 р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Остап Зинюк, секр.

МАРІЯ ЕВАНЕЛЛО член УНС Відд. 168 Т-ва св. Василія в Перт Амбой, Н.Й. Померла 25 жовтня 1997 р. на 76-му році життя. Нар. в 1921 р. в Перт Амбой, Н. Дж. Членом УНС стала в 1985 р. Залишила у смутку сина Михайла та дочку Мішел Деллеур. Похорон відбувся 29 жовтня 1997 р. на цвинтарі Кловел Ліерг Парк у Вудбриджі, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Іван Бабин, секр.

ІВАН ВІЛЬХІВСЬКИЙ член УНС Відд. 94 Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремк. Помер 26 вересня 1997 р. на 75-му році життя. Нар. в 1922 р. в селі Ліско, Україна. Членом УНС став в 1950 р. Залишив у смутку дружину Олену, трьох дочок і сина з родиною. Похорон відбувся на цвинтарі Воскресіння св. Клементія, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЕЛЕОНОРА КРУПКА член УНС Відд. 361 Т-ва „Дністер“ в Нью Йорку, Н.Й. Померла 2 жовтня 1997 р. на 91-му році життя. Нар. в 1906 р. в Самборі, Україна. Членом УНС стала в 1957 р. Залишила у смутку сина Яромира з дружиною Оксаною, сестру Софію і внука Зоряну і Софію, а також племінницю і племінників. Похорон відбувся 4 жовтня 1997 р. на цвинтарі у Глен Спей, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Ольга Літепло, секр.

АНТОНІНА ФАРТУШОК член УНС Відд. 422 Т-ва ім. Семена Петлюри у Філадельфії, Па. Померла 7 липня 1997 р. на 71-му році життя. Нар. в 1925 р. в Калініні, Росія. Членом УНС стала в 1966 р. Залишила у смутку чоловіка Миколу Фартушка. Похорон відбувся 10 липня 1997 р. на цвинтарі св. Марії у Абінгтон, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ФЕДІР СЛОМОШИНСЬКИЙ член УНС Відд. 350 Т-ва св. Архангела Михайла в Стемфорді КТ. Помер 8 вересня 1997 р. на 84-му році життя. Нар. в 1913 р. в Україні. Членом УНС став в 1968 р. Залишив у смутку дружину Терезу. Похований на цвинтарі св. Марії в Грінвічі, КТ.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ГЕЛЕМБЮК член УНС Відд. 283 Т-ва „Запорозька Січ“ в Аубурні. Помер 1 жовтня 1997 р. на 78-му році життя. Нар. в 1919 р. у Філадельфії, Па. Членом УНС став у 1952 р. Залишив у смутку дружину Ольгу, сина Грегори, брата Михайла, швагрову Павліну з мужем Петром Муриною. Похорон відбувся 4 жовтня 1997 р. на цвинтарі св. Йосифа в Аубурні, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР ДРЕВНА член УНС Відд. 120 Т-ва св. Миколая в Аликвіппі, Па. Помер 14 жовтня 1997 р. на 71-му році життя. Нар. в 1926 р. в Аликвіппі, Па. Членом УНС став в 1944 р. Залишив у смутку дружину Галину, синів Михайла і Тімота з дружинами, дочку Мар'яну з мужем, 6 внуків і брата Григорія. Похований на цвинтарі Олівет в Гопвел Тавншип, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Матіяш, секр.

ЯРОСЛАВ БЕДЗІС член УНС Відд. 379 Т-ва св. Юрія в Чикаго, Ілл. Помер 29 вересня 1997 р. на 76-му році життя. Нар. в 1921 р. в Михайлівці, Україна. Залишив у смутку дружину Катерину, дочок Ірину і Оксану з мужем. Похований на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ПЕТРО ЗАДОРОВНИЙ член УНС Відд. 399 Т-ва „Леви“, Чикаго, Ілл. Помер 30 квітня 1997 р. на 71-му році життя. Нар. в 1925 р. у Львові, Україна. Членом УНС став в 1964 р. Залишив у смутку дружину Ірину, синів Йосифа, Марка, Томаса. Похорон відбувся 5 травня 1997 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ВИННИК член УНС Відд. 47 Т-ва ім. Ольги Басараб в Бетлегем, Па. Померла 20 серпня 1997 р. на 78-му році життя. Нар. в Оліфант, Па. в 1918 р. Членом УНС стала в 1938 р. Залишила у смутку двох сестер Гелен-Верн і Ольгу Шалкей, одну внучку Дебору. Похорон відбувся на цвинтарі Gates of Heaven, East Hanover, N.J.

Вічна Їй Пам'ять!

Анна Гарас, секр.

СТЕФАН ГРОБЕЦЬКИЙ член УНС Відд. 489 Т-ва УНА. Помер 16 вересня 1997 р. на 81-му році життя. Нар. в 1916 р. в Україні. Членом УНС став в 1965 р. Залишив у смутку дружину Надію. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА Е. КЕДРОВСЬКА член УНС Відд. 353 Т-ва Запорозька Січ в Нью Бранзвик, Н. Дж. Померла 16 вересня 1997 р. на 92-му році життя. Нар. в 1904 р. в Нью Йорк Сіті, Н.Й. Членом УНС стала в 1925 р. Залишила у смутку сина Джорджа і невістку Карел Кедровських та дальшу родину в США.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ОСИП ГЕРПО член УНС Відд. 59 Т-ва „Українська Січ“ в Бріджпорті, Конн. Помер 22 вересня 1997 р. на 77-му році життя. Нар. в 1919 р. в селі Дуліби в Західній Україні. Членом УНС став в 1980 р. Залишив у смутку дружину Марію, кузинку Марію Куницьку, а також кузінів і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 25 вересня 1997 р. на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорд, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Тарас Сливінський, секр.

АННА ПУПКО член УНС Відд. 307 Т-ва ім. Митрополита А. Шептицького в Бостоні, Масс. Померла 29 вересня 1997 р. на 73-му році життя. Нар. в 1924 р. в селі Озеряни, Україна. Членом УНС стала в 1977 р. Залишила у смутку синів Михайла і Миколу та дочок Йосифіну і Лесю та шістьох внуків. Похорон відбувся 2 жовтня 1997 р. на цвинтарі св. Йосифа в Бостоні, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

Дмитро Галожка, секр.

МИХАЙЛО БІЛІК член УНС Відд. 452 Т-ва Український Клюб в Чикаго, Ілл. Помер 7 вересня 1997 р. на 73-му році життя. Нар. в 1924 р. в Біше-Поручин, Україна. Членом УНС став в 1950 р. і вдруге в 1970 р. Залишив у смутку дружину Анастасію, двох синів Івана і Степана, чотирьох внуків: Раяна, Маггі, Михайла і Ніколь, сестру Анну в Україні. Похорон відбувся 11 вересня 1997 р. на цвинтарі св. Миколая в Гаммонд, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ГОЛОВІНСЬКИЙ член УНС Відд. 26 Т-ва Голуба Вода в Томс Рівер, Н. Дж. Помер 30 серпня 1997 р. на 76-му році життя. Нар. в 1921 р. Членом УНС став в 1921 р. Залишив у смутку дружину Марію Головінську. Похорон відбувся на цвинтарі св. Йосифа в Томс Рівер, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ОМЕЛЯН УРБАНСЬКИЙ член УНС Відд. 240 Т-ва Евгена Коновальця в Пармі, Огайо. Помер 31 серпня 1997 р. на 89-му році життя. Нар. в 1908 р. в Тернополі, Україна. Членом УНС став в 1949 р. Залишив

у смутку сина Ігоря, дочку Лесю з мужем Петром Гріцаєм, внуків та чисельну громаду Клівленду і Парми. Похорон відбувся на українському греко-католицькому цвинтарі св. Покрови.

Вічна Йому Пам'ять!

Богдан Семків, секр.

ПОЛ ЮРІЙ КЕННИ член УНС Відд. 143. Помер 29 вересня 1997 р. на 77-му році життя. Нар. в 1920 р. в Нью Джерзі. Членом УНС став в 1953 р. Залишив у смутку дружину Терезу, дочок Джой і Лінду, сина Брой. Похорон відбувся 5 жовтня 1997 р. на цвинтарі Піквест Юніон в Грейт Медовс, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА ТЕРПКО член УНС. Померла 20 вересня 1997 р. на 88-му році життя. Нар. в 1909 р. в Jeannette, Pa. Залишила у смутку сина Івана і дочку Ірину. Похорон відбувся 23 вересня 1997 р. на українському католицькому цвинтарі св. Миколая в Гемпфілд ТWP.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЮРІЙ КРИСТАЛОВИЧ член УНС Відд. 222 Т-ва ім. Сірого Лева в Клівленді, Ог. Помер 17 серпня 1997 р. на 55-му році життя. Нар. в 1942 р. в Україні. Членом УНС став в 1966 р. Залишив у смутку дружину Лінду, синів Христофора та Григорія. Похорон відбувся на цвинтарі в Далесвіл, Джорджія.

Вічна Йому Пам'ять!

Богдан Ковч, секр.

ІВАН СТЕФАНЮК член УНС Відд. 292 Т-ва св. Івана Хрестителя у Воррен Миш. Помер 19 вересня 1997 р. на 89-му році життя. Нар. в 1907 р. в с. Юськовичі, Золочів, Україна. Членом УНС став в 1968 р. Залишив у смутку дружину Анастасію, сина Романа і синову Мирославу та внуків Марту і Марка. Похорон відбувся 22 вересня 1997 р. на цвинтарі Воскресіння в Маунт Клементс, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Ірина Прийма, секр.

КАТЕРИНА ГЕІСЛЕР член УНС Відд. ім. Івана Франка в Карнегі, Па. Померла 18 вересня 1997 р. на 71-му році життя. Нар. в 1925 р. в Карнегі, Па. Членом УНС стала в 1976 р. Залишила у смутку дочку Патрицію Фостер. Похорон відбувся на цвинтарі Калварі у Піттсбургу, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЕВЕЛІН РІТАККО член УНС Відд. 232. Померла 12 вересня 1997 р. на 74-му році життя. Нар. в 1923 р. в Донора, Па. Членом УНС стала в 1950 р. Залишила у смутку чоловіка Сема, дочку Пат, сина Тоні, внуків Саманту, Патті і Йосифа, сестер Анну, Олену, Нелл і Маргарет. Похорон відбувся на цвинтарі Святого Хреста в Брукпарк, ОГ.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

РІЧАРД АУСТІН АУРЕС член УНС Відд. 161 Т-ва св. Василія в Еймбридж, Па. Помер 7 листопада 1997 р. на 53-му році життя. Нар. в 1943 р. в Белву, Па. Членом УНС став в 1993 р. Залишив у смутку сина Річарда, брата Івана і сестру Марію, племінника і племінницю. Похорон відбувся на цвинтарі в Рочестері, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ СТАНЛЕЙ член УНС Відд. 206 Т-ва „Запорозька Січ“ у Вунсакет R.I. Померла 23 грудня 1997 р. на 103-му році життя. Нар. в 1894 р. в Україні. Членом УНС стала в 1935 р. Залишила у смутку дочку Теннік, сім внуків, шість правнуків. Похорон відбувся 27 грудня 1997 р. на цвинтарі св. Михайла в Блекстон, МА.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО КАСОН член УНС Відд. 102 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, ОГ. Помер 7 січня 1998 р. на 83-му році життя. Нар. в 1915 р. в Гадсон, Н.Й. Членом УНС став в 1947 р. Залишив у смутку дружину Софію, дочок Ненсі і Елейн, двох внуків, багато племінників і племінниць, брата Стефана. Похорон відбувся 12 січня 1998 р. на цвинтарі св. Хреста в Клівленді, ОГ.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ РЕМСЬКА член УНС Відд. 337 Т-ва ім. Івана Франка в Балтиморі, МД. Померла 12 жовтня 1997 р. на 69-му році життя. Нар. в 1928 р. в Україні. Залишила у смутку чоловіка Михайла, сина Степана, дочку Анну, трьох внуків: Наталлію, Катерину і Христину. Похована на українському цвинтарі св. Михайла в Балтиморі, МД.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ДЖОАННА ГИШ член УНС Відд. 234 в Байон, Н. Дж. Померла 6 січня 1998 р. на 73-му році життя. Нар. в 1924 р. в Піратіні, Україна. Членом УНС стала в 1950 р. Залишила у смутку сина Богдана, дочку Юлію і чотирьох внуків в Україні, племінницю і племінників. Похорон відбувся 9 січня 1998 р. на цвинтарі св. Хреста в Північному Арлінгтоні, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ДЕРЕКА ПРИСЬКА член УНС Відд. 245 Т-ва „Запорозька Січ“ в Трентоні, Н. Дж. Померла 18 листопада 1997 р. на 87-му році життя. Нар. в 1910 р. в Харкові, Україна. Членом УНС стала в 1962 р. Залишила у смутку мужа Ігоря, синів Миколу з родиною і Василя з родиною та донечку Галину з родиною в Україні, внуків і правнуків. Похорон відбувся 22 листопада 1997 р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Мартиненко, секр.

АННА МАРУЩАК член УНС Відд. 173 Т-ва св. Володимира у Вілмінгтоні, Дел. Померла 3 грудня 1997 р. на 81-му році життя. Нар. в 1916 р. у Вілмінгтоні. Членом УНС стала в 1968 р. Залишила у смутку братів Антона і Михайла, сестру Юлію і дальшу родину. Похорон відбувся 5 грудня 1997 р. на катедральному цвинтарі в Вілмінгтоні, Дел.

Вічна Їй Пам'ять!

Петро Щерба, секр.

ВОЛОДИМИР РАДЗІБАБА член УНС Відд. 422 Т-ва ім. С. Петлюри у Філадельфії, Па. Помер 28 листопада 1997 р. на 76 році життя. Нар. в 1921 р. в Липутса в Україні. Членом УНС став в 1957 р. Залишив у смутку дружину Анастасію. Похорон відбувся 1 грудня 1997 р. на Lawnview цвинтарі в Рокридж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ МАТВІЙ член УНС Відд. 221 Т-ва св. Стефана в Чикаго, Ілл. Помер 29 листопада 1997 р. на 76-му році життя. Нар. в 1921 р. в Горошівці, Україна. Членом УНС став в 1950 р. Залишив у смутку дружину Ліну, синів Антонія, Едді, Джеррі, Рікі. Внуків Даніела, Брайна, Білла, Матвія, Франсиска. Похорон відбувся 3 грудня 1997 р. на цвинтарі Rosehill в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МИКОЛА МЕЛЬНИК член УНС Відд. 164. Помер 30 листопада 1997 р. на 82-му році життя. Нар. в 1915 р. в Скентоні, Па. Залишив у смутку дружину Єлизабету, сина і дочку. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Кирила і Методія в Бервик, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ САБОТ член УНС Відд. 379 Т-ва св. Юра. Померла 4 грудня 1997 р. на 87-му році життя. Нар. в 1910 р. Членом УНС стала в 1939 р. Залишила у смутку сина Йосифа. Похорон відбувся на цвинтарі Eastlawn в Блумінгтоні, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЮЛІЯ СЕМЯН член УНС Відд. 317 Т-ва „Запорозька Січ“ в Сиракюзах, Н.Й. Померла на 78-му році життя. Нар. в 1919 р. в Пенсильвенії. Членом УНС стала в 1985 р. Залишила у смутку двох синів і одну дочку, сестру і п'ять внуків. Похорон відбувся в суботу 22 грудня 1997 р. на цвинтарі Асумшьюн в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Велич, секр.

У 110-у річницю смерти Якова Головацького, учасника „Руської Трійці”, одного з авторів знаменитої „Русалки Дністрової”, українського історика, дослідника, письменника, етнографа, фолкльориста і поета.

Яків Головацький, котрий походив із священицької родини, народився 20 жовтня 1814 року в селі Чепелях на Брідщині. У започаткуванні і розвитку західно-українського національного відродження троє людей — о. Маркіян Шашкевич, Яків Головацький і Іван Вагилевич. Закінчивши в 1831 р. гімназію, Яків став студентом Львівського університету, як слухач теологічного факультету. У 1834-1835 навчальному році пройшов перший курс філософії у Кошицькому і Пештському університетах в Угорщині, перечитував масу літератури із славістики та україністики.

На цьому ґрунті в 1832 році зблизився з семінаристами М. Шашкевичем та І. Вагилевичем і разом з ними став засновником і одним з найдіяльніших учасників громадсько-культурного об'єднання „Руської Трійці”, яка головне завдання вбачала в тому, щоб засобами друкованого слова і художньої творчості в рідній мові сколихнути народні маси, вирвати їх з темряви, дати їм знання, пробудити національну свідомість, допомогти пізнати гідність свою і свою силу.

Значна роль належить Я. Головацькому передовсім у збиранні і дослід-

женні обрядових народних пісень, які він називав цвітом народної поезії. У номенклатуру обрядової весняної поезії він увів і такий вид, як царинні пісні, якими супроводилися обрядові обходи полів на Зелених святах. Найкращими в обрядовій пісенності він вважав народні колядки і щедрівки, зазначаючи, що вони сягають ще дохристиянських часів. Вийняткові цінними є його записи історичних пісень про Байду, Хмельницького, Сагайдачного, Швачку, Морозенку, Нечая тощо. Треба згадати також підготовлене Я. Головацьким перше на західноукраїнських землях книжкове видання народних прислів'їв, приказок та загадок. У творчій спадщині діячів „Руської Трійці” знайшли широке відображення питання історії українських земель епохи феодалізму, коли вони стали об'єктом агресії іноземних феодалів.

Літературно-науковою та видавничою діяльністю Я. Головацький здобуває визнання в освічених колах, і коли в 1846-1847 рр. серед верхівки українського мистецтва, згуртованої навколо Станіславського інституту та вищого духовенства у Львові, виникає проєкт видання української газети і заснування видавництва „Руської Матиці” для випуску популярних книг для народу, його запрошують до співпраці. 1848 року Головна Руська Рада, в дусі традицій, що йшли від „Руської Трійці” зформулювала програму, яка передбачала проведення демократичних реформ і забезпечення вільного демократичного розвитку українців у складі конституційної Австрійської монархії. Я. Головацький, не вагаючись, стає під синьо-жовтий прапор, піднятий Головною Руською Радою. Незважаючи на шалений тиск польсько-шляхетського оточення, він бере участь у заснуванні

Чортківської окружної руської ради, виголошує на її зібранні загальну патріотичну промову та стає її секретарем. У жовтні 1848 р. Я. Головацький — один із учасників першого з'їзду діячів української культури, освіти і науки у Львові — виступає з блискучою промовою про етнічну і мовну єдність усіх гілок українського народу. На з'їзді Я. Головацького обирають до складу правління новозаснованого товариства „Галицько-руської Матиці”. А ще через деякий час, 22 грудня 1848 року, він стає першим професором заснованої катедри української мови і літератури у Львівському університеті.

З приїздом до Львова Я. Головацький продовжує активно і плідно працювати на видавничій ниві. Словом і ділом Я. Головацький доводив свою вірність ідеалам „Руської Трійці” та був після М. Шашкевича найбільш діяльним працівником на ниві українського національного відродження в Галичині. Його обрали деканом, а згодом ректором Львівського Університету. Я. Головацький видав географічний словник західних і південних слов'янських земель, прилеглих країн, щоб зберегти давні слов'янські географічні назви, що їх поперекладали і спотворили німці. Він гостро виступає за збереження старовинної назви Львова, яку австрійці перекрутили на Лемберг. До книги він додав мапу слов'янських земель з неспотвореними географічними назвами. За участь у виданні „Русалки Дністрової” і зв'язки з культурними діячами слов'янського світу Я. Головацький перебував під наглядом поліції. У 1860 роках почалися утиски Головацького. Намісник Галичини граф Голуховський усунув його з обох львівських гімназій, заборонив підручники Головацького і врешті видалив з університету.

Я. Головацький пройшов складну і суперечливу життєву дорогу. Помер 13 травня 1888 року у місті Вільно, залишивши по собі пам'ять як один з видатних діячів українського відродження.

Осип Панчишин

У 10-ТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого найдорожчого

бл. п.

ЮРІЯ ЦЬОЛКА

в неділю, 8 листопада 1998 р.
будуть відправлені Заупокійні

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в українських католицьких церквах:

в год. 9-й ранку

в церкві св. Миколая, 2410 Fourth Avenue, Watervliet, N.Y.

в год. 10-й ранку

в церкві Благовіщення Пресвятої Богородиці,
70 Home Avenue, Rutherford, N.J.

Про молитви за спокій душі покійного просить

РОДИНА

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА” в НЬО ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою, що 7 жовтня 1998 р. відійшов у вічність

бл. п.

БОГДАН ЄВГЕН КОВАЛИК

колишній член хору, член оркестри „Думка” 1953-55рр.,
член Музичної Комісії, колишній помічник диригента хору „Думка”.

Вічна йому пам'ять!

Родині покійного найглибші співчуття складають

УПРАВА І ЧЛЕНИ ХОРУ „ДУМКА”

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА” в НЬО ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою, що 16 вересня 1998 р.
після тяжкої недуги упокоївся в Бозі

бл. п.

ТЕОФІЛЬ „ФІЛЬКО” МОРАВСЬКИЙ

довголітній член хору „Думка”

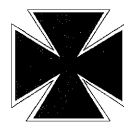
ПОХОРОННІ відправи відбулися 21 вересня 1998 р., а тілні останки покійного спочили на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Родині покійного найсердечніші співчуття складають

УПРАВА І ЧЛЕНИ ХОРУ „ДУМКА”

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ СТАНИЦЯ в ДІТРОЙТІ, США
Ділимося сумною вісткою з членством і українською громадою, що в неділю
11 жовтня 1998 р. упокоївся в Бозі довголітній член станиці

бл. п.

МИХАЙЛО ГРЕЧНИЙ

ПОХОРОННІ відправи відбулися 14 жовтня з церкви Непорочного Зачаття
на цвинтар Монт Олівет у Дітройті, Миш.

Горем опечаленій родині покійного складаємо наше щире співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ СТАНИЦЯ в ДІТРОЙТІ, США
Ділимося сумною вісткою з членством і українською громадою,
що в неділю, 17 жовтня 1998 р. упокоївся в Бозі довголітній член станиці

бл. п.

ЛЮБОМИР КЛЬОСЬ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 20 жовтня 1998 р. з церкви св. Івана Хрестителя на цвинтар св. Ядвіги у Дітройті, Миш.

Горем опечаленій родині покійного складаємо наше щире співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

**ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ МАТИ
СПОКІЙНУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ
— ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!**

У ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ (11 листопада 1994 р.)
нашого найдорожчого і незабутнього МУЖА, ТАТА, ДІДА, БРАТА, ШВАґРА і ВУЙКА

бл. п.
о. диякона

**БОГДАНА ЙОСАФАТА
ТАРНАВСЬКОГО**

будуть відправлені заупокійні
СЛУЖБИ БОЖІ
у слідуєчих церквах:

Різдва Пресвятої Богородиці в Нью Брансвіку, Н. Дж.;
св. Покрова Божої Матері в Озон Парку, Н.Й.;
катедри св. Володимира в Стемфорді, Кт.;
св. Йосафата в Парана, Бразилії;
св. Миколая в Грейт Медовс, Н.Дж.;
Христа Царя в Бостоні, Масс.

Просимо про молитви за вічний спокій його праведної душі.

дружина — АННА
діти — ЮРІЙ і ГАЛИНА з родинами

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
ділиться сумною вісткою з членами й українським громадянством,
що у четвер, 22 жовтня 1998 р. на 91-му році життя помер

бл. п.
інж.

ЄВГЕН МЕЛЬНИК

Фундатор Наукового Товариства ім. Шевченка.
Покійний був щедрим жертводавцем на різні українські цілі.

Дочці мгр Лідії Хомі, ближчій і дальшій родині складаємо глибоке співчуття.

Вічна йому пам'ять!

УПРАВА НТШ

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 18 жовтня 1998 р.
на 78-му році свого життя несподівано відійшов у вічність

сл. п.

ІВАН КОБАСОВСЬКИЙ

Пок. народився в селі Вибодів, Бережанського повіту, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 22 жовтня 1998 р. в церкві св. Володи-
мира в Елізабет, Н.Дж., які довершили: о. монсінйор Й. Федорик і о. П. Семе-
нич. Тіло покійного поховано на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд
Бруку, Н.Дж.

Залишилися у глибокому смутку:

дружина — АННА
дочки — ІРЕНА і ГАНЯ з родинами
прибрані дочки — МАРІЯ і ЛЮБА з родинами
брати — СЕМЕН з дружиною СОФІСЮ в Рочестері
— ТЕОДОР з родиною в Україні
ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що в неділю
18 жовтня 1998 р. на 73-му році життя, по довгій і тяжкій хворобі,
відійшов на вічний спокій наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІД

бл. п.

МИХАЙЛО ВОВК

Нар. в Вінниці 25 листопада 1925 р.

Залишив в дуже тяжкому смутку:

дружину — НІНУ
синів — МИХАЙЛА з дружиною КАТЕЮ
— ЄВГЕНА
дочку — ЛЕСЮ з родиною
прийнятих дітей — РАЇСУ з родиною та
— ОЛЕКСІЯ з родиною

Нехай Всевишній Бог пошле йому царство небесне
Спи, мій ніколи незабутній муж!
Твоя дружина, Ніна

У глибокому смутку повідомляємо приятелів, знайомих і українську громаду,
що в четвер 1 жовтня 1998 р. в Гюстоні, Техас, відійшов у вічність

бл. п.
архітект

ВАСИЛЬ МАКАРЕНКО

Нар. 12 січня 1912 р. в Києві.

Син члена Директорії УНР і міністра транспорту бл. п. Андрія Г. Макаренка.
В 1941 р. закінчив університет в Празі. Активний член українських організацій,
член УТГІ в Регенсбурзі. По війні, разом зі своїми батьками, емігрував до
Америци, де оселився в Гюстоні, Техас. Там він постійно працював в
інженерських підприємствах.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в православної церкві св. Володимира
та на місцевому цвинтарі Forest Park, де поховані його батьки.

Залишені в смутку:
похресник — БОГДАН КОВАЛЬ з родиною та
друзі й приятелі

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 15 жовтня 1998 р. відійшов від нас
у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО

бл. п.

ІВАН ОСАДЧУК

Нар. 1921 р. в селі Семаківці Івано-Франківської обл., Україна

ПАНАХИДА була відправлена 18 жовтня в похоронному заведенні „Дж. Сенка“
в Брукліні, Н.Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 19 жовтня у церкві св. Духа в
Брукліні, Н.Й., а опісля на католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.,
де спочили тілні останки усопшого.

Покійний залишив у смутку:

дружину — КАТЕРИНУ
сина — МИХАЙЛА з дружиною БОГДАННОЮ
дочку — ГАНЮ з мужем РОБЕРТОМ
внуків — МИХАЙЛА і ХРИСТОФОРА
братів — МИХАЙЛА, ВАСИЛЯ і ПЕТРА з родинами
сестру — ПАВЛІНУ з родиною

Нехай земля американська буде йому легкою,
а пам'ять серед українців вічною!

 **ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

**ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!**

**Ukrainian Free University
Foundation, Inc.**
P.O. Box 1028, New York, N.Y. 10276

 **ARKA Company
DEPARTMENT STORE**

26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАРУНКІВ
— кераміка, різьба,
вишивки, карточки.

SEIZED CARS from \$175.
Porsches, Cadillacs, Chevys, BMWs,
Corvettes. Also Jeeps, 4WD's. Your Area.
Toll Free: 1-800-218-9000 Ext. A-1871
for current listings.

УВАГА! ІСТОРИЧНА ПОДІЯ!
Папа Римський Іван Павло II править
Українську Службу Божу та Молебен з
нашими Владиками з нагоди 400-ліття
Берестейської Унії. Свята Літургія
відправлена в Базиліці Св. Петра в
Римі. Співає галицький хор 200 осіб.
Відео 7797.

NOVI VIDEA
VIDEO 7797B
MOLEBEN PRAVYT PAPA RYMSKYJ
VIDEO 1998
SIOMA RICHNYCYA NEZALEZHNOSTY
Ціна 30 дол.
APON RECORD & Video Co.
P. O. Box 3082 Long Island City, NY 11103.
Tel.: (718) 721-5599

 **КОМЕРЦІЙНІ ВАНТАЖІ
В УКРАЇНУ
та інші країни світу**

Tel.: (908) 805-9664

ТІЛЬКИ **\$100** за м²
Допомогає з розмитненням та складуванням

European Delicatessen, Sea & Air Shipping Service
УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
VATRA
INTERNATIONAL
76 MAIN ST., SOUTH BOUND BROOK
NJ, 08880
Офіційний представник фірми

УНІКАЛЬНА ЗУСТРІЧ
підготовляється
на осінь 1999р. в Нью Йорку

**СВЯТКУВАННЯ
50-ЛІТТЯ ШКОЛИ
УКРАЇНОЗНАВСТВА**
Т-ва ОУА САМОПОМІЧ, Н.Й.
1949 — 1999
та

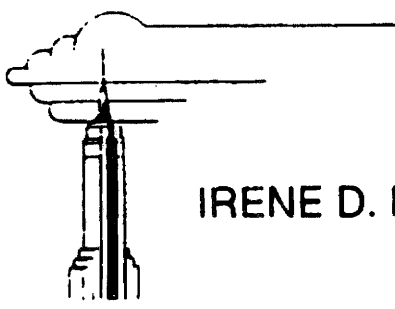
**ВЕЛИКИЙ З'ЇЗД
ВСІХ КОЛИШНІХ УЧНІВ**

Скористайте
з нагоди зустрітися з давніми
„приятелями шкільної лавки“.

Просимо колишніх учнів та матурантів з
1950-их до 1990-их років
зголосити свої адреси (та по змозі і
адреси своїх однокласників), щоб
можна було вас належно інформувати
про підготовку до цієї події.

Адреси посилати до:
Ivan Durbak,
16 Fawn Hill Ct., Ramsey, NJ 07746
E-mail: idurbak@netmail.hscbklyn.edu

Комітет святкування 50-ліття
Школи Українознавства

 IRENE D. ROGUTSKY, D.D.S.

40-07 Westmoreland Street
Little Neck, N.Y. 11363
(718) 225-4492

The Empire State Bldg.
350 Fifth Avenue, Suite 5222
New York, N.Y. 10118
(212) 947-1665

 **ВЕЛИКА ЛІТНЯ
ЗНИЖКА**
на пересилку доларів
та харчові пачки

KARPATY
Export • СКЛАД ГАРАНТОВАНА ДОСТАВКА • Import Ltd.
120 Runnymede Road, Toronto
Ontario, Canada M6S 2Y3
Tel. (416) 761-9105
1-800-265-7189

Пам'ятайте - як посилати чи літати, то через КАРПАТИ!

Selfreliance UA Federal Credit Union
Самопоміч Українсько-Американська Кредитова Спільнота

734 Sandford Avenue., Newark, NJ 07106 • Tel (973) 373-7839 • Fax (973) 373-8812 •
2200 Route 10 West, Parsippany, NJ 07054 • Tel (973) 451-0200 • Fax (973) 451-0400 •
• <http://www.selfreliance.org> •

BUSINESS HOURS:
Tue & Fri - 12:00 Noon to 7:00 PM • Wed & Thurs - 9:00 AM to 3:30 PM • Sat - 9:00 to 12:00 Noon • Mon. - Closed

"Prime Rate HOME EQUITY LINE OF CREDIT"

 Сплачена частина
гіпотечної позики
на Вашу хату - це

ВЕЛИКА СКАРБОНКА!
Використовуйте гроші
при Ваших потребах!

* Prime Rate (згідно звітам у Wall Street Journal)
- рати змінюються двічі на рік - січні та липні
Contact our Loan Department for further information

Ви і Кредитівка - Яка чудова спільнота!

EuroLink

Дзвінок в Україну

50ц. за хв. цілодобово
Без змінювання
телефонічної компанії
далекого зв'язку

48ц. за хв. цілодобово
Із зміною телефонічної компанії
далекого зв'язку. Дзвінок між
стейтами: 10.8 ц./хв. — 9.9 ц./хв.
для підприємств

Ті, які вже користуються лінією:
звертайтеся на нижчеподане число
для переходу на нову програму

1-800-758-1023
P.O. Box 30010 • Cleveland, OH 44130
<http://www.eurolinktele.com>

Calls to UKRAINE
\$0.48 per/min
Any time

Great domestic rates. Great rates to other
countries (Russia \$0.48, Belarus \$0.50, ...).
We also offer prepaid Calling Cards: calls
to Ukraine 31 c/min.

For information call AOF International:
1-800-449-0445

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER

Serving Ukrainian singles of all ages
throughout the United States and Canada.
For information send a self-addressed
stamped envelope to:

Single Ukrainians
P.O. Box 24733, Phila., Pa. 19111
TEL.: (215) 722-6282

UKRAINE-PAC
(973) 831-1499

PACKAGE and FOOD Parcel Service

ПАЧКИ І ХАРЧІ ДО УКРАЇНИ
Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська,
Чернівецька і Тернопільська області.

KOSHERLAND Brooklyn, NY 718 438-8922	RAHWAY Travel Rahway, NJ 908 381-8800	Steven MUSEY Millville, NJ 609 825-7665	EL INCA I.P.S. Union City, NJ 201 974-2583
---	--	--	---

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED
Обслуга ШИРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в Бавнд Бруку і
перенесенням тілних Останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина **ДМИТРИК**
Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568